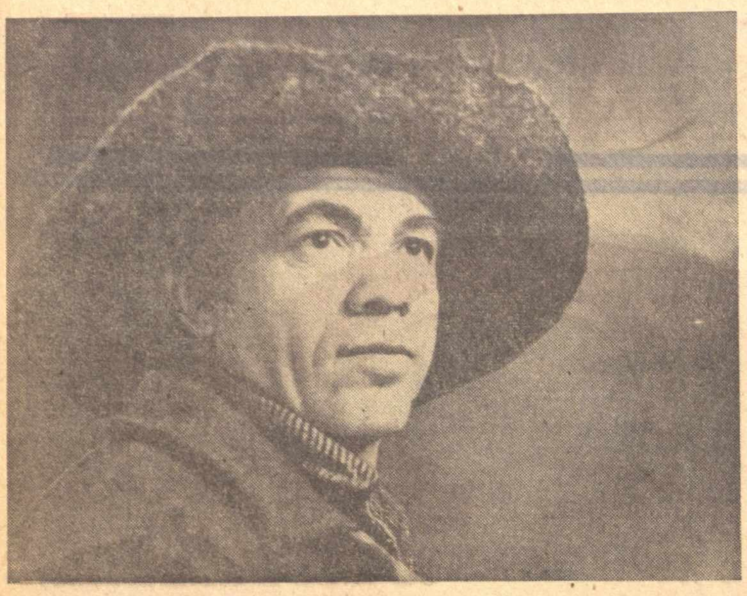

ПАРТИЯ—

ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ — ПАРТИЯМИЗНИНГ КАТТА, ЖУДА КАТТА ОТРЯДИДИР, У ЖУДА ЗЎР ҒАЙРАТ БИЛАН ИШЛАМОҚДА ВА ФАҚАТ ЎЗ РЕСПУБЛИКАСИНИНГГИНА ЭМАС, БАЛКИ БУТУН СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ҲАМ ҲАЁТИДА КАТТА РОЛЬ ЎЙНАМОҚДА...

Л. И. БРЕЖНЕВ

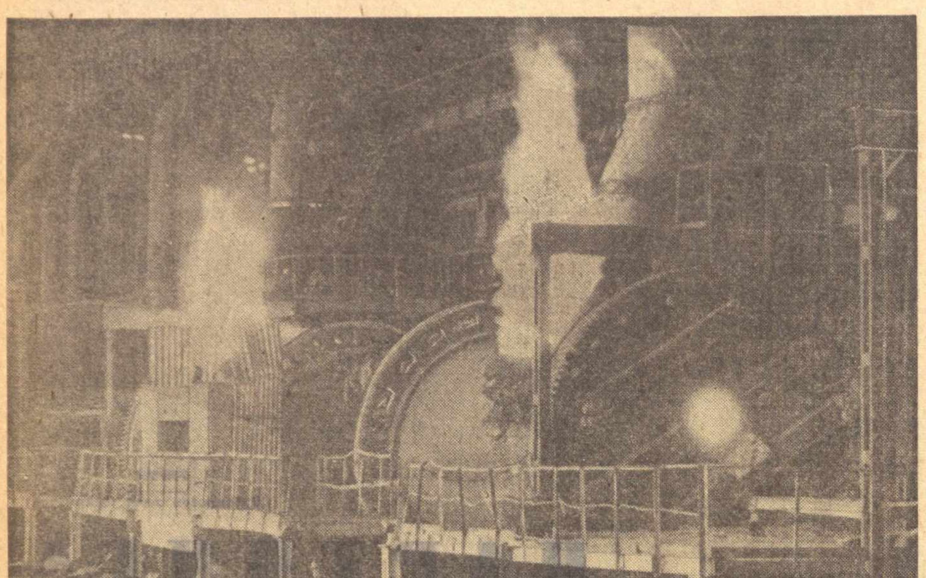

Съезд шарафига меҳнат вахтасида катта муваффақиятни қўлга киритган Олмалиқ мис эритиш заводининг ишчиси ўртоқ М. Дкусов ва у ишлаётган корхона печларидан бирини кўриб турибсиз.

Янгийўл районидаги Х. Турсунқулов номли колхознинг сут соғувчиси Т. Ворисова бу йил сут соғиб олишда янги марраларни кўзлаб ишламоқда. Суратда: илғор сут соғувчи Т. Ворисова.

А. Тўраев фотолари.

ҒАЙРАТИЙ

ИШЧИ ОВОЗИ

Чироқ ўчмас, тонгга уланур,
Машиналар қалби бетиним.
Суръат қучган, шуълада ёнур
Цехлар каби чароғон кўнглим.

Дастгоҳларнинг жаранг-сасида
Толеимнинг мазмуни аён.
Ишчи синфин ўт нафасида
Порлоқ эртам бўлди намоён.

Электрнинг тўлқини каби
Цех бағрида уйғоқ кезаман.
Шудир ҳаёт кучи, талаби,
Эркин меҳнат завқин сезаман.

Эҳтиёжнинг ҳар муаммоси
Бўлажакдир қўлларимда ҳал.
Қуёш нури, сўнмас зиёси
Билан топди ҳунарим сайқал.

Истиқболдан бермоқда хабар
Шарафга ёр меҳнатим, созим.
Жаҳон бўйлаб учар, жаранглар
Цехдар оша жўшқин овозим.

ҚАЛБ ДАЪВАТИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳасини ҳар бир деҳқон, ҳар бир совет кишиси онгига, ҳаётига чуқур сингдириш биз пропагандистларнинг муҳим вазифасидир.

Мен партия сиёсий маорифининг ўрта звеноси бўлган марксизм-ленинизм асослари мактабининг тўртинчи йили тингловчиларига пропагандистлик қиламан. 35 тингловчининг деярли асосий қисми колхоз ишлаб чиқаришида актив қатнашувчи коммунист ва партиясиз активлардир. Бундан ташқари, улар сиёсий билим олишнинг бошланғич даврини, марксча-ленинча назарияни тўрт йилдан бери ўрганишиб, бу соҳада анчагина тажриба тўплаганлар.

Биз янги беш йиллик плани Директивалари лойиҳаси матбуот саҳифаларида эълон қилиниши биланоқ, уни чуқур ўрганишга ва пропаганда қилишга киришдик. Чунки, тингловчиларимизнинг ҳар бири ўз маҳалласида, яшаш жойида ё агитатор, ё сиёсий ташкилотчи ёки сиёсий ахборотчи ҳисобланади. Директивалар мазмуни билан уларни биринчи навбатда таништириш тадбирларини ишлаб чиқдик.

Директиваларни ўрганиш ва уни меҳнаткашлар ўртасида пропаганда қилишни биз ўтган беш йилликда мамлакатимиз, республикамиз, районимиз ва ўз хўжалигимиз эришган ютуклар билан узвий боғлиқ ҳолда олиб боряпмиз.

Чиндан ҳам хўжалигимиз ўтган беш йилликда катта ютуқларни қўлга киритди. Пахта, пилла, гўшт, сут, жун, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича белгиланган беш йиллик план ортиғи билан бажарилди.

Колхозимиз янги беш йилликда ҳам ҳар томонлама равнақ топади. Ҳосилдорлик янада оширилади. Колхоз бўйича 6 минг тоннадан зиёдроқ пахта етиштирилади.

Партия ўқуви машғулотларидан ташқари биз колхоз радиоузели орқали сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, «Билим» жамиятининг лекторлари ва барча зиёлилар кучидан ҳам фойдаланган ҳолда иш кўраётирмиз. Бу каби тадбирлар Директивалар лойиҳасини меҳнаткашлар оммасига етказишда яхши самара бераётир.

Маҳмуд МАҲКАМОВ,

Фарғона область, Ленинград районидаги Калинин номли колхоз марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандисти.

ЖАНГОВАР ВОСИТА

Партия Устави партия йиғилишини бошланғич партия ташкилотининг олий органи деб таърифлайди. Бу бежиз эмас. Чунки партия йиғилиши — тарбия мактаби бўлиб, коммунистлар ва партия аъзолигига кандидатларни актив ва принципиал бўлишга ундайди, ташкилотчилик кўрсатиб ишлашга даъват этади. Партия йиғилиши коммунистларни жипслаштириш, сиёсий тарбиялаш ва ғоявий чиниқтиришда қудратли восита бўлиб ҳисобланади. Шунинг учун ҳам халқнинг сиёсий раҳнамоси бўлган Коммунистик партия Уставида бошланғич партия ташкилотларида партия йиғилишларини ҳар ойда камида бир марта чақириб туриш талаб қилинади.

Ўз сафида 35 коммунист ва 2 кандидатни бирлаштирган бизнинг бошланғич партия ташкилотимиз ҳам партиямизнинг ана шу кўрсатмаларига амал қилиб, йиғилишларни мунтазам ўтказиб туради ва бу йиғилишда коллективимиз олдида турган муҳим масалалар муҳокама қилинади. Коммунистларимизнинг ҳар бир анжумани ишчанлик ва активлик руҳида ўтади, танқид ва ўз-ўзини танқид минбарига айланади. Йиғилишларимизнинг муҳим тарбиявий ва ташкилий роль ўйнаётганининг боиси ҳам ана шунда.

Перспектив ва квартал планлар асосида ҳар бир масала олдиндан пухта ўрганилади ва шундан сўнг коммунистлар муҳокамасига қўйилади. Партия йиғилишларида кўтарилган фикр-мулоҳазалар тўғрисида конкрет қарор қабул қилинади ва бу қарорнинг бажарилиши қатъий назоратга олинади.

Бундан икки ой олдин қурувчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, таъминот бўлимининг бошлиғи коммунист ўртоқ И. Скугоровнинг масъулиятсизлиги оқибатида издан чиққанлиги барчани ташвишга солди. Қурилиш ташкилотимизга қарашли объектлар областнинг жуда кўп районларида жойлашганлиги, уларни транспорт билан таъминлаш қониқарсиз ташкил этилганлиги ҳақида ҳам сигнал туша бошлади. Биз бу масалаларни партия йиғилишида кўриб чиқдик ва муҳим қарор қабул қилдик. Қарор ижросини мунтазам равишда кузатиб бориш бюро аъзоларига топширилди. Юқорида кўрсатилган камчиликлар тез вақт ичида бартараф этилди.

Бригада ва айрим кишиларнинг зиммаларига олган социалистик мажбуриятларининг бажарилиши, ўзаро социалистик мусобақа якунлари коммунистлар йиғилишида тез-тез муҳокама қилиб турилади. Бу ишлаб чиқаришда ўзининг яхши самараларини бермоқда. КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан илҳомланган ишчиларимиз янги беш йилликнинг икки ойлик топшириғини муддатидан бир ҳафта олдин адо этдилар. Пландан ташқари 140 минг сўмлик иш бажарилди. Бу қўлга киритилган ютуқларда партия йиғилишларининг таъсир кучини доим ҳис этиб турибмиз.

З. КУЛЕЗНЕВА,

«Голодностеп» механизациялашган кўчма колоннаси бошланғич партия ташкилотининг секретари.

ҚАРОР ВА ИЖРО

КПСС XXIII СЪЕЗДИ партия ташкилотларини халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига малакали раҳбарлик қилишнинг илмий асосланган, аниқ ва конкрет программаси билан қуроллантирди.

Жарқўрғон район партия ташкилотлари саккизинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини шараф билан бажариш учун ўз фаолиятида изланишга, ўз иш услубини такомиллаштиришга катта эътибор берди. Райком хўжалик ташкилотлари раҳбарларининг ишига ҳадеб аралашаверишдек, илгариги ярамас иш услубидан воз кечди. Йиғилиш ва мажлисларнинг сони камайди. Райком ўзининг бюро, пленум ва актив йиғилишларида қабул қилинган ҳар бир қарорнинг ижроси устидан назоратни кучайтирди. Масалан, 1965 йилда райком бюроларида қабул қилинган қарорларнинг тенг ярмидан кўпроғини кундалик хўжалик ишларига доир масалалар ташкил этган эди. Партия ҳаётида янгилик бўлган перспектив планлаштиришга кўчгач, аҳвол тамоман ўзгарди. 1969 йилда райком бюроларида муҳокама этилган 74 масаладан 21 таси партиявий-ташкилий ишларга, 20 таси идеология масалаларига, 21 таси халқ хўжалигини ривожлантириш проблемаларига, 4 таси турмуш маданиятини кўтаришга ва фақат 8 таси кундалик хўжалик ишларига доирдир. Ўтган йили ҳам райкомнинг бюро, пленум ва актив йиғилишларида муҳим масалалар муҳокама этилиб, қабул қилинган қарорлар сони анча камайиб, уларнинг сифати ва таъсирчанлиги кучайтирилди.

Район партия комитети қарор ва унинг ижроси устидан назоратни кучайтириб, халқ хўжалигига малакали раҳбарлик қилиш санъатини эгаллаб олганлиги натижасида юбилей йилида қишлоқ хўжалигида ажойиб ютуқларни қўлга киритди. Планда белгиланган 50 минг 600 тонна ўрнига 61 минг 618 тонна пахта ҳосили етиштирилди.

Райондаги бошланғич партия ташкилотлари, бригада, ферма ва цех партия ташкилотларида қарор ва унинг ижросига катта аҳамият берилapти. Э. Маматов секретарлик қилаётган «Сурхон» совхози партия ташкилоти, Т. Норбоев секретарь бўлган «Коммунизм» колхози партия ташкилоти, Т. Боймуродов секретарлик қилаётган Норали Боймуродов номли колхоз партия ташкилоти ва И. Эсонов секретарь бўлган «Москва» колхози партия ташкилоти қабул қилинган қарорларнинг ижроси учун тинмай кураш олиб бориб, коммунистларнинг ишлаб чиқаришда авангардлигини таъминламоқда, ҳар бир коммунистнинг КПСС Устави талабларига амал қилишига эришмоқда.

Жонажон партиямизнинг XXIV съездида қабул қилинадиган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС Директиваларида олдимизга қўйиладиган вазифаларни амалга оширишда қарор ва унинг ижроси устидан назоратни кучайтиришнинг аҳамияти ниҳоятда катта.

Муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу Директивадаги улкан вазифаларни бажаришда Жарқўрғон район партия ташкилотлари доҳиймиз В. И. Лениннинг **«ишнинг амалий ижросини текшириш»** ҳақидаги кўрсатмасига амал қилишни ўз фаолиятларининг мезони деб биладилар.

Ч. АЛМАТОВ,

Жарқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон Компартияси XVIII съездининг делегати.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

◆ ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XVII СЪЕЗДИДАН КЕЙИН ЎТГАН ДАВР ИЧИДА РЕСПУБЛИКАМИЗДА КОММУНИСТЛАР СОНИ 89 МИНГ 780 НАФАР КЎПАЙДИ. ҲОЗИР РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ 428 МИНГ 507 КОММУНИСТНИ, ШУ ЖУМЛАДАН 406015 КПСС АЪЗОСИ ва 22492 КПСС АЪЗОЛИГИГА КАНДИДАТНИ ЎЗ САФИГА БИРЛАШТИРГАНДИР. КПСС АЪЗОЛАРИ ВА КПСС АЪЗОЛИГИГА КАНДИДАТЛАРНИНГ ТЎРТДАН УЧ ҚИСМИ БЕВОСИТА МОДДИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ИШЛАМОҚДА. 39 МИНГГА ЯҚИН КОММУНИСТ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРНИНГ ДЕПУТАТЛАРИДИР. КОММУНИСТЛАРДАН 50 МИНГ КИШИ КАСАБА СОЮЗ ОРГАНЛАРИНИНГ РАҲБАРЛИК ЛАВОЗИМЛАРИГА САЙЛАНГАН. 19 МИНГ КОММУНИСТ КОМСОМОЛ ОРГАНЛАРИДА МЕҲНАТ ҚИЛМОҚДА.

МЕХАНИЗАЦИЯ ҚУДРАТИ

Ўзбекистон Компартиясининг икки съезди орасида республикамизнинг барча қишлоқ хўжалик ходимлари сингари менинг ҳаётимда ҳам қувончли воқеалар кўп бўлди. Сурхондарё областининг сайловчилари мени СССР Олий Совети депутатлигига сайлади. Бу билан оддий деҳқон фарзандига катта ишонч билдирди. Билдирилган ишонч учун халқимиз ва партиямизга самимий ташаккур изҳор этаман, халқ бахт-саодати, Ватан истиқболи йўлида бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлайман.

Ўтган 1970 йилда «Зангори кема»да 650 тонна пахта тердим. Ёки ҳар бири икки тоннадан пахта терадиган 325 кишининг ишини бажардим. Бу машинанинг шарофатидир. Инженерларимиз, конструкторларимиз ақл-заковати билан яратилган пахта териш машиналари пахтакорларнинг юкини ғоят енгиллаштирди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани Директивалари лойиҳасини ўқиб чиқдим, унда белгиланган коммунистик қурилиш вазифаларини тўла маъқуллайман. Лойиҳада дала ишлари, хусусан пахтачиликни комплекс механизациялашга жуда катта эътибор берилган. Шу муносабат билан айрим таклифларни айтиб ўтмоқчиман.

Ҳар бир терим машинасини камида икки мавсум капитал ремонтсиз ишлатишни таклиф қиламан. Машиналар кўз қорачиғидек асралса, бунга эришиш мумкин. Ремонтга кетадиган маблағни тежаб қолиб, янги машиналар харид қилиш керак.

Кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари имкониятимиз йўқ деб янги ер ўзлаштиришга аҳамият бермаяптилар. Оқибатда пахта майдонлари кутилганча кенгаймаяпти. Менимча, ўшандай хўжаликларга ҳам қўриқ жойлардан маълум миқдорда ер ажратиб бериб, ўзлаштиришга даъват этиш керак.

Шоймардон ҚУДРАТОВ,

Гагарин районидаги «Советобод» совхози комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

СССР САВДО МИНИСТРЛИГИДА

СССР Министрлар Советининг Нархлар давлат комитети ва СССР Савдо министрлиги шуни хабар қиладиларки, СССР Министрлар Советининг топшириғига биноан 1971 йил 1 мартдан бошлаб қуйидаги халқ истеъмол молларининг давлат чакана нархлари пасайтирилди:

Кинескопларининг диагонали 47 сантиметргача бўлган (47 сантиметрни ҳам ўз ичига олган) телевизорлар ва уларнинг кинескоплари — ўрта ҳисобда 19 процент;

Кинескопларининг диагонали 47 сантиметргача бўлган (47 сантиметрни ҳам ўз ичига олган), ишлаб чиқарилиши тўхтатиб қўйилган (ўтган йилларда чиқарилган) телевизорлар — ўрта ҳисобда 30 процент;

Кир ювиш машиналари — ўрта ҳисобда 16 процент;

125—175 куб сантиметр ҳажмли цилиндр ўрнатилган йўл мотоцикллари — ўрта ҳисобда 19 процент;

Мотороллерлар — ўрта ҳисобда 16 процент;

Мопедлар — ўрта ҳисобда 11 процент;

Мотовелосипедлар — ўрта ҳисобда 14 процент;

Электр ва механик устаралар — ўрта ҳисобда 20 процент;

Плёнка қопланган («Болонья» типидаги) капрон плашчлар — ўрта ҳисобда 15 процент;

Плёнка материаллардан ясалган буюмлар (плашчлар, накидкалар, рўзғор халталари, дастурхонлар ва бошқа буюмлар), полиэтилен ва поливинилхлорид плёнка — ўрта ҳисобда 38 процент;

Шарикли авторучкаларнинг баъзи турлари — ўрта ҳисобда 50 процент;

Шарикли авторучкаларнинг ёзадиган узеллари (ампулалари) — ўрта ҳисобда 38 процент;

Аэрозол идишга солинган маиший химия моллари — ўрта ҳисобда 20 процент.

ВОҲИД ЗОҲИДОВ

ОЙДИН ЙЎЛ

Барча воқеликда ижтимоий ҳаёт энг теран ва энг мураккаб сирри-асрорли, энг чуқур ҳикматли ва энг зўр ҳақиқатлидир.

Бир назар ташлайлик.

... Неча-неча замонлар ўтди, не-не воқеалар кечди, беҳисоб даҳшатли ҳодисалар шоҳиди бўлди бу замонлар. Лекин ҳаёт, ундаги қонунлар шу қадар қудратлики, тарих моҳиятча бир хил бўлиб қолаверди шу асрлар мобайнида. Ахир, мана, инсоният таваллуди ва оёқ устига туришидан ўз бошланғичини оладиган бу асрларни эсланг: ҳамиша, ҳар ерда ва ҳар масалада адолатсизлик ҳамда ғаддорлик ҳоким бўлди — аслида, коинот тожи ҳисобланган инсон ҳор-зорлик ҳамда ҳоксорликда умр ўтказди. Гулга гул деган маънони берди у, энг сайроқи қуш у туфайли энг хуш овозли булбул номини олди. Унгагина кўра лола гоҳ дили қонлилар нишони, гоҳ олов рангли май косаси тимсоли, гоҳ эса сўлим баҳор муждачиси деб талқин этиладиган бўлди. Яна: инсон чексиз машаққат чекиб, аччиқ тер томчиларидан дур ва кичкинагина уруғ доналаридан уммонга тенг ноз-неъматлар яратди; саратон ёз ва қаҳратон қишда йўқдан бор қилиб муҳташам ва муаззам кошоналар бунёд этди; кундузлар кўз нурини тўкиб, кечаларни бедор ўтказиб, маънавият ва нафосат намуналарини яратди, ижод қилди. Хуллас, тарих яратди.

Лекин... Ҳамма гап, барча ўтган асрлар фожиаси мана шу «лекин»да.

Ҳа, инсон на гул нашъасидан ва офтоб оғушидан баҳраманд бўла олди, на ўзига, ирода, ихтиёрига ва на ўзи ер ўйиб ўстирган экинига ё қад кўтартирган кошонага эгалик қила олди. Барчаси ўзгалар ихтиёрида бўлди, ўзгаларники бўлди. Бу адолатсизлик ҳамда ғаддорликни бу «ўзгалар» қайралган қилич ва тийра турмалар, даҳшатли давлат ва қақшатувчи қонунлар ила муҳофаза қилдилар — шу қадар зўр ва қудратли воситаларни ўша адолатсизлик ва ғаддорлик хизматига қўйдилар. Кажрав тақдир макрига қарангки, бу «ўзгалар» ўзлари ҳеч нарса яратмасдан, ҳар нарсага эгалик қилдилар! Яна қарангки, улар мазлумлар меҳнатини ва меҳнати маҳсулини ўзлаштирганликлари туфайли уларнинг ўзлари устидан ҳукмронлик қила олдилар!.. Эздилар ва таладилар, таъқиб этдилар ва таҳқирладилар. Оқибатда тасодифий эмаски, неча-неча асрларни ўз ичига олган тарих шу тарихни шу томондан ҳам яратган инсоннинг оҳ-доди ва фарёди билан буткул тўла бўлди, нафрати ва ғазаби билан тўлиб-тошди, парчаланган эзгу орзулар фожиасидан иборат бўлди.

Мана бу даҳшатни улкан инсонпарвар шоиримиз ўз вақтида қандай беҳад юксак маҳорат ва ёндирувчи нафрат билан ифодалади:

Жаҳонки, зоҳир айлар лолаю боғ,
Эрур ул боғ — зиндон, лоласи — доғ.

Бир кунда бир учида қуёш чиқса, иккинчи чекасида ботадиган улкан мамлакатимизда моҳияти шундай фожиа мутлақ ҳоким эди, — бутун жамият жасадига елимдек ёпишиб олган эди, ҳар бир бечоранинг танасию ҳаётига қўрғошиндек қуйилиб ўрнашган эди. Ҳар ерни буткул қоплаб, ундан зўр ва қудратли нарса йўқ эди.

Ахир, аждодлар асрлардан асрларга ўта ҳайқириб «Йўқ!» дедилар, «Бас!» дея наъра солдилар, ҳаракатда бўлдилар. Аммо бунинг ўзи жуда озлик қилди, ҳеч нарса чиқмади. Фожиани бас қилиш ва йўқотиш учун XX аср аввали керак бўлди, Ленин ва унинг партияси керак бўлди, коммунистлар армияси керак бўлди. Ҳа, инсоният тақдири ақл ва адолат фойдасига ҳал бўладиган, бинобарин асрлар орасида энг мустасноси ҳамда муҳими, энг мураккаби ҳамда масъулиятлиси — XX аср ва унинг аввали керак бўлди; воқеликнинг энг зўр ўзгартириш ва ривожлантириш қонуниятини эгаллаган, энг улкан мўъжизакор даҳо соҳиби бўлган, энг улуғ революционер ҳисобланган Ленин керак бўлди; ўз байроғига «Ҳамма нарса инсон учун, унинг бахт-саодати учун!» шиори ҳамда онти ёзилган ва шундай қилиб халқ манфаатини ҳар нарсадан юқори қўйган коммунистлар партияси керак бўлди; воқеликни асрлар мобайнида таланган ва таҳқирланганлар фойдасига, халқ нидоси ва ҳаёт зиёси фойдасига, Маркс айтганидек, «нон ва гул учун кураш» фойдасига тубдан қайта, қурадиган коммунистлар армияси керак бўлди.

Мана шулар халқ бошида туриб, халқни уюштириб, халқнинг ирода ва истакларини, қудрат ва фазилатларини ўзларида энг онглилар ва фидоийлар сифатида мужассамлаштириб, асрлардан зўр чиқдилар, замонлардан замонларга ўта қарийб ҳеч тебранмай, жамият сийнасини тош тоғ оғирлиги билан босиб-эзиб келган фожиа, омил, пулдор ва қулдорлар оламини титрата бошладилар, — башарият тарихида биринчи марта инсонни кўкларга кўтариб, унинг озод, осуда ва орзу қилганидай нафас олиши даврини бошлаб бердилар. Дарҳақиқат, бу мустасно қудрат ва мўъжизакор қобилиятга қарангки, бутун Ер куррасидаги ижтимоий ҳаётнинг минг-минг йиллар мобайнида ҳар нарсадан кучли ҳамда ҳеч енгилмас бўлиб келган ғилдирагини ўзгача, инсон истагича айланадиган қила бошладилар улар.

Асримиз аввалидан ҳозирга қадар ўтган даҳшатли кураш ва гўзал ғалаба йиллари шундан далолат беради. Чунончи, бутун инсоният тақдирини адолат, ҳаёт ва тараққиёт томон ҳал қиладиган жаҳон социализм лагери майдонга келди, борган сари мустаҳкамланмоқда.

Ленин партияси ва коммунистлар армиясининг ажал ва олов билан, подшо ва буржуа билан, суд ва сургун билан олишиб, бундан 54 йилча муқаддам бизда эски оламга қарши қилган ҳамласи ва ҳужумлари натижасида ўрнатилган янги сиёсий ва иқтисодий тузум, янги ҳаёт ва ҳокимият йилдан йилга бунёдкорликнинг ҳар соҳасида мўъжизалар кўрсатмоқда. Ахир, бутун дунё ҳайратда — дўстлар ва адолатталаблар ҳурсанд, муҳолифлар эса таҳлика ва талвасада. Улар таҳлика ва талвасадагина эмас. Биз туфайли жиловланганлар ҳам. Акс ҳолда ғам, бузуқлик ва ажал бутун дунё бўйлаб рақс тушган бўларди балки...

Шуниси ҳам борки, асосий гап Октябрда амалга оширилган улуғ инқилобдагина эмас эди. Тўғри, инқилоб қилиш жуда қийин ва мураккаб бўлди. Лекин шу инқилоб ғалабасини сақлаб қолиш, мустаҳкамлаш, шу инқилобнинг барча вазифаларини амалга ошириш ундан ҳам маҳол ва мураккаб эди. Зотан, кечмиш ва унинг қолдиқлари ниҳоят даражда машъум ва кучли эди; мерос бўлиб ўтган қолоқлик ўта даҳшатли эди; боскори ички душман ва ташқи ғоратчилар бўлган вайроналик ва ҳаробаликлар, халқ ва Ватан сийнасидаги жароҳатлар тасаввур қилиб бўлмас даражада оғир ҳамда оғриқли эди.

Бутун мамлакат бўйлаб «мана ман» деб турган бу қолдиқлар ва қолоқлик билан, ҳароба, очлик ва касаллик билан, бу контра, босқинчи ва кулак билан даҳшатли олишувларда ҳам шу партия ташкилотчи, етакчи бўлди, шу коммунистлар омманинг энг олдинги сафларида бўлдилар, энг катта қаҳрамонлик ва фидокорлик кўргаздилар, ҳал қилувчи роль ўйнадилар.

Маълум сабабларга кўра айниқса чекка миллий ўлкаларда аҳвол жуда жиддий эди. Гарчи революция ғалаба қилган ва янги турмуш яратишда муҳим ютуқларга эришилган бўлсада, лекин мерос бўлиб ўтган қолоқлик ва уни йўқотиш билан алоқадор

ЕТАКЧИМИЗ

ОЛИМЛАР ШАРҲЛАЙДИ

ФАНИМИЗ УФҚЛАРИ

ТУҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН СОВЕТ ЖАМИЯТИНИНГ КОММУНИЗМ ЙУЛИДАН, УНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ЯРАТИШ, МАМЛАКАТНИНГ ИҚТИСОДИЙ ВА МУДОФАА ҚУДРАТИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШ ЙУЛИДАН ОЛҒА ҚАРАБ ҚУЯДИГАН МУҲИМ ҚАДАМИ БУЛАДИ. БУ БЕШ ЙИЛЛИКДА ФАН ҒОЯТДА РАВНАҚ ТОПАДИ, У ЯНАДА КУПРОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КУЧИГА АЙЛАНАДИ.

ҲАЁТ УЧУН моддий ва маънавий бойликлар керак. Бойликлар манбаи эса — табиат хом ашёси ва инсон меҳнатидан иборатдир, — дейди Ленин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология ва геофизика илмий-тадқиқот институтининг директори **И. Ҳамробоев.** — Лекин табиат инсон ихтиёрига тайёргина хом ашёни жуда камдан-кам тақдим этган. Шунинг учун ҳам инсон ҳамма вақт ўз эҳтиёжини қондириш мақсадида табиат хом ашёларини қидириб топади, уни сифат жиҳатдан қайта ишлайди, яъни меҳнат қилади.

Маълумки, кишиларнинг моддий ҳаётини ва давлатимиз қудратини оширишда бепоён Ватанимиз бағрида яшириниб ётган хазиналарни излаб топиш салмоқли роль ўйнайди. Партиямиз XXIV съезди Директивалари лойиҳасида бу масалага катта аҳамият берилган. Охирги йиллар ичида Ўрта Осиёдаги қатор илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш муассасаларида, шу жумладан институтимизда олиб борилаётган ишлар туфайли талайгина геологик ва геофизик изланишлар амалга оширилди. Натижада регионал сейсмик станциялар ҳамда «Земля» туридаги асбоблар ёрдамида тоғ жинсларининг сейсмик тўлқинларини турлича ўтказувчанлигига қараб ҳар хил қатламлари ва қаватлари мавжудлиги аниқланди. Кўп йиллардан бери йиғилган маълумотларни илмий таҳлил қилиш натижаси ер юзидан 500—1000 метр чуқурликда ҳали очилмаган, аммо ўрганилиши ва ўзлаштирилиши мумкин бўлган минерал бойликлар жуда кўп деган хулосани келтириб чиқарди. Шунинг учун геологик, геофизик, геохимик тадқиқот усулларини янада мукаммалроқ ишлаб чиқишимиз керак бўлади. Бундан ташқари вольфрам конлари, Жиззахдаги оҳак заводи, Қайроққум районидаги ер ости иссиқ сувлари билан боғлиқ бўлган ишларни амалга оширамиз. Директиваларда СССРда чинни ва фаянс саноатини янада ўстириш масаласи алоҳида уқтириб ўтилган. Институтимиз ходимлари Ғарбий Ўзбекистон майдонларида чинни саноати хом ашёси конларини текшириб, у ердаги саноат аҳамиятига эга бўлган каолин конларини ўзлаштириш масаласини кўтариб чиқдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг директори, профессор **В. Қобулов** мана нималар дейди:

— Бир инженер бир иш куни мобайнида фақат бир-икки мингтагина математик операцияни бажара олади. Шунда ҳам у клавишли ҳисоблаш машиналаридан фойдаланади, яқин-яқинларгача кўприк конструкциялари ва электр станцияларнинг қуввати, темир ва тош йўл трассаларига оид ҳисоб-китоблар ҳам худди шундай «қўл» усули билан ишлаб чиқиларди. Ҳозир бундай ишларни электрон-ҳисоблаш машиналари бажармоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳасида: «маълумотларни ишлаб чиқиш жараёнларига ва бошқарув жараёнларига ҳисоблаш техникаси кенг миқёсда жорий этилсин», дейилган. Халқ хўжалигини юксалтиришни таъминлаш — планлаштириш ва бошқариш масалалари билан узвий боғлангандир. Шунинг учун ҳам Директивалар лойиҳасида кибернетик методларга катта ўрин берилган. Янги беш йилликда республикамизда бошқариш системалари барпо этилади. Биз бу даврда бошқариш системаларини марказлаштириб, ягона организм шаклига келтиришимиз зарур бўлади. Халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлатилаётган электрон-ҳисоблаш воситалари ана шундай ягона давлат системасига айлантирилганда ишлаб чиқаришга келтирадиган фойдаси мисли кўрилмаган даражада ўсади.

Институтимизда эса йирик назарий масалалар тадқиқ этилади. Чунки бу илм даргоҳи математик методларни қўлланиш бўйича республикамиздаги бош институтдир. Биз Директивалардаги кўрсатмаларга асосан илмий ишларимизни янада жадаллаштирамиз. Илмий-тадқиқот планларимиз асосида иқтисодий кибернетика масалалари туради. Янги беш йилликда халқ хўжалигини бошқариш назариялари ишлаб чиқилади ва тадбиқ этилади. Шунингдек, давлат информация-ҳисоблаш системасини тузиш, ақлий меҳнатни автоматлаштиришга оид масалалар ҳам ишланади. Биз ҳозир республикамиздаги 200 корхона ва ташкилотлар билан алоқа боғлаган ҳолда иш олиб бораяпмиз. Янги беш йилликда халқ хўжалигига янада чуқурроқ кириб боришимизга аминмиз.

Республикамиздаги бошқа илмий тадқиқот муассасалари ходимлари ҳам партиямиз XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун катта ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Бу институтларнинг ҳар бирида ҳал этилиши лозим бўлган муаммо ва проблемалар бор. Уларни ҳал этиш олимларимизнинг янги беш йилликдаги асосий вазифаларидан ҳисобланади.

Рассом Н. Корнилов яқинда «Каракалпакнефтегазразведка» трестининг Усть-юрт разведка-пармалаш экспедицияси меҳнат қилаётган участкада бўлиб, пешқадамларнинг бир неча расмларини чизиб қайтди. Суратларда (юқорида) синов ишларини муваффақиятли олиб бораётган пешқадамлардан Муродбой Айтмуродов ва Раипназар Насруллаевлар навбатдаги вазифалар ҳақида суҳбатлашишмоқда. Ўртадаги расмда мастер Сайлов Авулбеков тасвирланган. У Тошкент политехника институтини битириб қалб амри билан шу чўлга келди. Пастдаги суратда эса экспедиция ошхонаси акс эттирилган. Самарали меҳнатдан сўнг мазали таом тамадди қилишга не етсин!

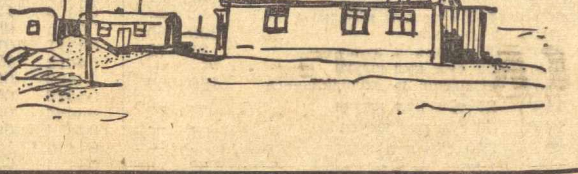

✻

КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган жуда кўп коллективлар ажойиб натижаларни қўлга киритмоқдалар. Суратларда: (чапдан) Фарғонадаги сунъий толалар комбинати, Олмалиқ рух заводи, Намангандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг съезд олдидан ишга тушган ювиш ва оқартиш цехи, Тошкент ГРЭСи ўнинчи бошқарув пультини кўриб турибсиз. Бу корхоналарнинг коллективлари республикамиз коммунистлари анжуманига муносиб туҳфалар билан келишди.

А. Тўраев фотолари.

ҚАРШИ КЕЛАЖАГИ

«Қарши даштида пахтачиликнинг янги катта районини ривожлантириш, Мирзачўлда, Сурхон—Шеробод водийсида ва Қорақалпоғистон АССРда суғориладиган майдонларни кўпайтириш ишлари давом эттирилсин».

(Директивалар лойиҳасидан).

КПСС XXIII съезди Директиваларида Қарши чўлининг порлоқ истиқболи белгилаб берилди. Бу муҳим ҳужжат чўлқуварлар учун дастуриламал бўлди. Ўн бир минг кишилик чўлқуварлар отряди тарихий съезд қарорларини амалга ошира бориб, беш йиллик давомида чўлда улкан ҳажмдаги ишларни амалга оширдилар. Қарши даштига ҳужум бошлангандан буён 216 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. КПСС XXIII съезди бўлиб ўтган 1966 йилдан буён эса 145 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан ўтган йилнинг июнь ойида қабул қилинган «Ўзбекистон ССРдаги Қарши дашти ерларини суғориш ва ўзлаштириш ишларини жадаллаштириш тўғрисида»ги қарорда чўлда олиб борилаётган ишлар кўламини янада кенгайтириш ҳамда иш суръатини ошириш вазифаси қўйилди. 1971 — 1975 йилларда 630 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилиши, шу жумладан, 475 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши лозим.

Яқинда эълон қилинган СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида ҳам Қарши даштини ўзлаштириш энг муҳим қурилиш объектларидан бири эканлиги қайд этиб ўтилади.

Демак, янги беш йилликда Қарши даштини ўзлаштиришни тезлатиш ишлари кўлами янада кенг қулоч ёйдирилади. Қарши магистрал канали ва канал бўйлаб бунёд этилаётган жаҳон ирригация тарихида ноёб ҳисобланган насос станциялари қурилиши ниҳоясига етказилади. Чўлда қатор совхозлар, районлар бунёд этилади.

Директивалар лойиҳасида республикамизда янги беш йилликда «465 минг гектар майдонда суғориладиган янги ерлар фойдаланишга топширилсин» дейилади. Шу жумладан, Қарши даштида 1971 — 1975 йиллар ичида 85 минг гектар ер ўзлаштирилиб, деҳқончилик оборотига киритилади. 1980 йилгача эса дашт бағридан 300 минг гектар ер ўзлаштирилиб, 400 минг тоннадан ортиқ ингичка толали қимматбаҳо пахта етиштирилади.

Н. КАМЕНЕВ,
«Каршистрой» бошқармаси бош инженери.

бўлган қийинчиликлар ўта зўр эди. Ҳатто 20- йиллар охири ва 30- йиллар аввалидаги газеталар қуйидагидек характерли хабарни берганлар: фалон саводсизликни тугатиш курсини тамомлаганларни табриклаймиз; ниҳоят даражада истеъдодли санъаткор Турсуной хотин-қизлар озодлиги йўлида ҳалок бўлди — ёвуз синфий душманлар томонидан ваҳшийларча ўлдирилди; баҳорги экиш пайтлари яқинлашиб келмоқда, от, омоч ва ҳукизлар тайёрланганми; яқинда тузилган колхоз аъзолари планни бажардилар ва ҳар бир меҳнат кунига бир сўм 34 тийиндан пул олдилар...

Йиллар ўтди. Ғоят мураккаб, машаққатли, лекин маҳсулдор йиллар. Ўлкамиз қиёфаси, одамларимиз ҳаёти ва руҳий олами боёлиб таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Коммунистлар ва партия қудрати ҳамда ҳикматига қарангки, нисбатан оз вақт ичида бутун бир ғоят катта ва оғир босқични — капитализм формациясини ташлаб ўтиб, инсоният тараққиёти тарихидаги энг олий босқич томон шаҳдам одим ота бошладик.

Мана қаранг:

Бир вақтлар омочга таянган, 1924 йилда ҳаммаси бўлиб 39 тракторга эга бўлган ўзбек қишлоғида энди социализм барқарор: далаларида 130 мингдан ортиқ трактор, 32 минг пахта териш машинаси, 35 минг юк машинаси, 10 мингча комбайн ҳайқириб ҳаёт воситаларини яратмоқда.

Тешани ташқаридан келтиришга мажбур бўлган ўлка энди кўп тармоқли ва ғоят мураккаб ҳозирги замон саноат маҳсулларини юзга қадар мамлакатларга чиқармоқда.

Ўлкамизда гўё янги қуёш кўтарилгандай бўлди — энергия гигантлари шунча қудратли ва «Ильич чироқлари» шу қадар кўп, ҳар ерни қоплаган!

Асрлар мобайнида инсондан юз ўгириб, узоқда, осмон бағрида ястаниб ётган азим тоғлар энди инсонга таъзим қилиб, ўз бойликларини элга тутмоқда; қалин ва метин ер қатламлари остида азалдан пайт кутиб ётган бойликлар энди Ватан ихтиёрида, коммунизм қурилиши, инсон бахти ва халқларимиз ҳамкорлиги, дўстлиги хизматида. Ахир, ўзбек газини ва олтинини ким эшитмаган дунёда!

Дайди дарёлар инсонга бўйсундирилиб, чанқовдан қақраган қўриқ ва ажин босган чўлларда гул ва нонга, оппоқ момиқ ва шодиёна пахтага айланмоқда. Чунончи, Мирзачўл пахтаси ё Ёзёвон мевасини ким билмайди! Бунёд қилинган каналлар ва бошқа «оби ҳаёт» томирларини бир-бирига уланса, узунлиги Тошкентдан Москвага қадар бўлар экан. Ҳайратланмасдан бўладими бунга!

Энг оғир муаммо — аёллар проблемаси ҳам ҳал этилди. Улар тақдири Турсунойникидан ўзгача — ҳар соҳада улар тараққиёт йўлига тушиб, бахт кетидан бахт яратмоқдалар.

Яна шуниси ҳам бор: Маркс айтган эдики, ҳар бир мамлакатнинг, жамиятнинг қанчалик тараққий этганлиги даражаси маълум маънода аввало унинг маданияти савияси билан ўлчанади. Собиқ саводсиз ўлкамиз энди ўзининг бутун дунёга кўз-кўз қила оладиган ажойиб илм ўчоқлари ва мактаб, ўқув юртларига эга, санъат ва сиҳат муассасаларига эга, минг-минг клуб, кутубхона ва истироҳат кошоналарига эга.

Яна нимасини айтай! Айтиладигани жуда кўп. Хуллас, мўъжиза юз берди. «Милап» номли ҳинд газетаси бош муҳаррирининг қуйидаги жуда образли ва характерли сўзлари том ҳақиқатдир:

«Халқнинг бахт-саодати тўғрисидаги орзу-умидлари билан Аловиддиннинг сеҳрли чироғи ҳақида ажойиб эртак бор. Бу чироқ чўлларни боғу бўстонга айлантиришга, кўз очиб юмгунча ажойиб саройлар барпо қилишга қодир. Ҳозирги Ўзбекистоннинг ҳаёти ҳам худди шу эртакка ўхшайди. Эртакда мўъжизани сеҳрли куч яратади. Сизларда эса бу куч тамомила реалдир».

Буларнинг барчаси аввало халқ ташкилотчиси партия ва етакчиси коммунистлар ҳаракати, фидокорлиги ва ҳикматининг оқибатларидир. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг донолиги ва унинг жанговар отрядларидан бири бўлган республикамиз партия ташкилотининг маҳорати меваларидир.

Шуни ҳам айтай: кибр ва кеккайишни, эришилганлар билан ўралиб қолишни коммунист ёмон кўради, бир томонлик ва маҳлиёликни ёқтирмайди. Ҳали ишимизда нуқсонлар ва етишмовчиликлар кўп. Вазифалар улардан ҳам кўп ва жиддий. Бу жиддийлик шу билан изоҳ этиладики, партиямиз Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, ҳар гал аввалгилардан катта ва мураккаб вазифаларни белгилайди, ўртага ташлайди. Яқинда эълон қилинган навбатдаги беш йиллик план бўйича Директивалар лойиҳаси бунга ёрқин мисол бўла олади.

Бу ҳужжат ҳар жиҳатдан мустасно аҳамиятга эга. Чунки, унда айтилишича. «Беш йилликнинг энг асосий вазифаси — социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштириш негизида халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборат»;

чунки, у Ватанимизнинг, социалистик мамлакатларнинг мудофаа қудратини янада оширади;

чунки, у империалист газандаларни яна кучли жиловлашга, дунёда тинчлик ва демократия ишини мустаҳкамлашга ёрдам беради, мазлум халқларнинг озодлик ҳаракатлари янада зўр мададкорга эга бўлади.

Мана шу сабабларга кўра Директивалар лойиҳасини барча қардошлар қатори ўзбек халқи улкан севинч билан қабул қилиб олди. Бутун илғор инсоният ҳам ғоят катта мамнуният билан қарши олмоқда.

Бепоён Ватанимизнинг ҳар ерида зўр руҳий кўтаринкилик, ижодкорлик ва меҳнат жўшқинлиги ҳоким. Ахир, бутун совет халқи совет коммунистлари Ленин партиясининг навбатдаги XXIV съездига тайёрланмоқдалар.

Бунинг устига, бугун қатор йиллар мобайнида ғолибона кураш ва ажойиб бунёдкорлик намуналарини намойиш қилиб келган республикамиз коммунистлари ўз анжуманларига йиғиладилар — улкан ютуқларни якунлайдиган, янада улкан режаларни белгилайдиган, янада гўзал ва муаззам келажакни бошлаб берадиган съездларига тўпланадилар.

Бинобарин, халқимизни янада ҳайратомуз ва мўъжизали муваффақиятлар ҳамда тантана тароналари кутади.

Шунинг учун ҳам бугуноқ ҳар ерда ва ҳар дилда мамнунлик ва қувонч.

Шунинг учун ҳам отахон коммунист шоиримиз Ғафур аканинг «Коммунизм съездига» деган шеъридаги шу қуйма сатрлар гўё ҳозир ёзилгандай ғоят оҳангдор жарангламоқда:

Жанг, курашлар орасидан партиямиз йўл бошлаб,
Инсоният етиб келган улуғ кунлар муборак!
Ҳар манзилда гигант қуриб, чўққиларин қуёшлаб,
Дилнинг уйи нурлар билан тўлиқ кунлар муборак!

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессияси оқибатларини тугатиш, Яқин Шарқ можаросини сиёсий бартараф қилишга эришиш энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган проблемалардан бири бўлиб қолмоқда. Халқаро вазиятнинг умумий ҳолати мана шу проблемаларга боғлиқ. Яқин Шарқдаги аҳволни сиёсий бартараф қилишга эришиш манфаатларини кўзлаб кейинги вақтларда яна бир қанча ҳаракатлар қилинди. Бироқ ҳозир аҳвол яна мураккаблашмоқда. Шу сабабли сиёсий бартараф қилиш ишининг ҳаммаси орқага сурилиб кетиши мумкин. Исроилнинг ҳукмрон доиралари очиқдан-очиқ мана шундай қилишга уринмоқдалар.

Шу йил 21 февралда Исроил ҳукумати расмий баёнот эълон қилиб, Исроил қўшинларини оккупация қилиб олинган араб давлатларининг территорияларидан, шу жумладан Бирлашган Араб Республикасининг территориясидан олиб чиқиб кетишдан бош тортаётганлигини айтди ва Исроил «1967 йил 4 июндаги яраш битими чизиғидан орқага чекинмайди» деди.

Исроил экстремистлари ўзларининг босқинчилик планларини ва 1967 йилги агрессия натижасида оккупация қилиб олинган араб территорияларини ўз қўлларида сақлаб қолишга интилаётганликларини ҳеч қачон яширган эмаслар. Бироқ Исроил ҳукумати бу гапни шундай бир вазиятда айтдики, бу вазият унинг шу гапига алоҳида маъно ва аҳамият бағишлайди.

Хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги маълум резолюциясида кўрсатилган моддаларнинг ҳаммасини манфаатдор томонларнинг барчаси бажариши асосида сиёсий бартараф қилиш тўғрисида битимга келмоқ учун кейинги ҳафталарда ҳар қачонги вақтдагига қараганда ҳам қулайроқ вазият вужудга келмоқда эди. Бундай вазиятни вужудга келтиришда Бирлашган Араб Республикасининг Яқин Шарқ проблемасини сиёсий воситалар билан бартараф этишга қаратилган изчил йўли ҳал қилувчи роль ўйнади.

Бирлашган Араб Республикасининг ва бошқа бир қанча араб мамлакатларининг жаҳондаги давлатларнинг катта кўпчилиги қўллаб-қувватлаган ҳаракатлари натижасида бундан бир ярим ой муқаддам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг махсус вакили элчи Г. Ярринг можарода қатнашувчи томонлар билан алоқалар қилишни яна бошлаб юборди. Шу алоқалар аввал бошданоқ — алоқалар бошлангандан бери биринчи марта — сиёсий бартараф қилишга доир чоралар комплекси таркибидаги конкрет тадбирларни муҳокама қилиш тусини олди. Араб мамлакатлари ўз территорияларининг бир қисмини тўрт йилдан бери Исроил оккупация қилиб турганлигига қарамай, бундай музокараларнинг муваффақиятини таъминлаш мақсадида қулай вазият вужудга келтиришни истаб, ўт очишни тўхтатиб туришга риоя қилишни давом эттиришга розилик билдирдилар. Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати, агар Исроил қўшинларини Синай ярим оролидан олиб чиқиб кетиш бошланган тақдирда, Сувайш каналида халқаро кемалар қатновини яна бошлаб юборишни таклиф қилди.

Мана шуларнинг ҳаммаси алоқаларнинг ривожланишига ёрдам берди. 8 февралда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг махсус вакили сиёсий бартараф қилиш ишида олдинга силжиш имконияти вужудга келаётганлигини қайд қилиб, бартараф қилишнинг иккита энг муҳим масаласи бўйича — оккупация қилинган территориялардан қўшинларни олиб чиқиб кетиш масаласи ҳамда Яқин Шарқда ўрнатилиши лозим бўлган тинчлик шартлари масаласи бўйича конкрет мажбуриятларни ўз зиммаларингизга олишга тайёр эканликларингизни менга хабар қилинглар, деган таклиф билан ҳар иккала томонга мурожаат этди.

Бирлашган Араб Республикасининг шу масалаларга доир позицияси равшан ва ижобий позициядир. Бирлашган Араб Республикаси вакилларининг айтган гапларидан маълум бўлишича, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари махсус вакилининг мурожаати муносабати билан ҳам айтган гапларидан маълум бўлишича, агар Исроил оккупация қилинган территорияларнинг ҳаммасидан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиш мажбуриятини ўз зиммасига олса ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаластинлик қочқинлар тўғрисидаги қарорларини бажарса, Бирлашган Араб Республикаси Исроил билан сулҳ шартномаси тузишга тайёр. Уруш ҳолатини тўхтатиш тўғрисида, томонлар бир-бирларининг суверенитетларини, территориал бутунликларини ва сиёсий мустақилликларини ҳурматлаш тўғрисида, томонлардан ҳар бирининг беҳатар ва эътироф қилинган чегаралар доирасида тинчликда яшаш ҳуқуқини эътироф этиш тўғрисида, бир бирларининг ички ишларига аралашмаслик тўғрисида томонларнинг зиммаларига оладиган мажбуриятлари сулҳ шартномасида кўзда тутилишига рози бўлишга Бирлашган Араб Республикаси тайёр. 1888 йилги Истанбул конвенциясига мувофиқ Сувайш каналида кемаларнинг бемалол қатновини, халқаро ҳуқуқ принципларига мувофиқ Тирана бўғозида кемаларнинг бемалол қатновини сиёсий бартараф қилиш доирасида таъминлашга Бирлашган Араб Республикаси рози. Ниҳоят, Бирлашган Араб Республикаси чегаранинг ҳар иккала томони бўйлаб демилитаризация қилинган зоналар вужудга келтирилсин, деган фикрга ҳамда баъзи районларда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни сақлаб турувчи қуролли кучларини жойлаштиришга розилик билдирди.

Бирлашган Араб Республикаси ҳукуматининг бу конструктив позициясини Яқин Шарқда тинчлик бўлишига астойдил интилаётганларнинг ҳаммаси зўр мамнуният билан кутиб олди. Ҳатто арабларнинг миллий озодлик ҳаракатига, прогрессив ривожланиш йўлига тушиб олган Бирлашган Араб Республикасига ва бошқа араб давлатларига хайрихоҳлик назари билан қарамаётган доиралар ҳам Бирлашган Араб Республикасининг позицияси тўла равишда ҳам, тафсилотлари жиҳатдан ҳам Хавфсизлик Кенгаши ишлаб чиққан сиёсий бартараф қилиш программасига мувофиқ бўлиб тушаётганлигини эътироф қилмасдан қола олмадилар. Бирлашган Араб Республикасининг дадил реалистик позицияси Бирлашган Араб Республикасининг халқаро обрўйини мустаҳкамлашга ёрдам берди. Бу позиция араб миллий озодлик ҳаракати душманларининг, Бирлашган Араб Республикаси Яқин Шарқда тинчлик ўрнатишнинг ҳамма учун, шу жумладан, Исроил учун ҳам одилона бўлган шартларини қабул қилишга тайёр эмас деган тухматини батамом фош қилиб ташлади.

Музокаралар ҳал қилувчи босқичга яқинлашаётганлиги аён бўлиб қолди. Сиёсий бартараф қилишга доир мажбуриятларнинг ўзига тегишли қисмини, шу жумладан, оккупация қилинган территорияларнинг ҳаммасидан қўшинларни олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги мажбуриятни Исроил ҳукумати ўз зиммасига олишга тайёр эканлигини айтганида эди, шунинг ўзи ниҳоят Яқин Шарқда тинчлик сари чинакам бурилиш рўй бериши учун кифоя қилган бўлур эди.

Бироқ шундай қилинмади. Исроил ўзининг 21 февралдаги баёнотида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарининг махсус вакили қилган мурожаатга асосий масала устида ҳақиқатда рад жавобини берди. Бу асосий масалани ҳал қилмай туриб, Яқин Шарқда тинчлик бўлиши мумкин эмас. Бу асосий масала эса оккупация қилинган территорияларнинг ҳаммасидан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш масаласидир. Шундай қилиб, Исроил ҳукумати ўзининг, агрессор эканлигини ошкора кўрсатди, ўзининг таловчилик ҳаракатларидан воз кечишни истамаётганлигини ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, жаҳоннинг барча халқларига дағдаға қилишдан қайтмаётганлигини яна бир марта бутун дунёга аён қилиб қўйди.

Сиёсий бартараф қилишни барбод этиш, Яқин Шарқдаги вазиятни янада кескинлаштириш йўлини ўтказиш билан Исроил ҳукуматининг муддаоси нималиги ҳеч кимга сир эмас. У Америка Қўшма Штатларининг мадад бериб туришига кўз тутмоқда. Америка Қўшма Штатлари эса Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессив сиёсатини мунтасил рағбатлантирмоқда, Исроил босқинчиларига кенг равишда ҳомийлик қилмоқда, уларни қурол-яроғларнинг энг янги турлари билан таъминлаб турибди.

АҚШ ҳукумати Яқин Шарқда аҳволнинг сиёсий бартараф қилинишидан манфаатдор, деб Америка вакиллари ўз баёнотларида неча марталаб айтишди. Лекин Америка сиёсатида сўз билан иш ўртасидаги фарқ катта. АҚШ сўзда — Яқин Шарқда тинчлик бўлишига тарафдор, Яқин Шарқ можаросининг сиёсий воситалар билан бартараф қилинишига тарафдор. Амалда эса — Исроил сиёсий бартараф қилишни барбод этиш, Яқин Шарқда янги хатарли мушкулликлар вужудга келтириш борасида Америка империализмининг зарбдор қуроли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Сўзда АҚШ ҳукумати араб давлатларининг қонуний манфаатларини эътироф қилади. Амалда эса, у Исроилнинг агрессив йўлини қўллаб-қувватлайди.

Мана шунинг учун ҳам АҚШ Яқин Шарқда вужудга келаётган вазият учун Исроил билан тўла равишда жавобгардир. Исроилнинг тўсқинлик қилишдан иборат кейинги ҳаракати учун — араб территорияларидан қўшинларни олиб чиқиб кетишдан бош тортганлиги тўғрисидаги баёноти ва бунинг натижасида келиб чиқадиган барча оқибатлар учун ҳам уларнинг ҳар иккови баббаравар жавобгардир.

Яқин Шарқдаги воқеалар бундан буён қай тарзда ривожланади, деган савол келиб чиқмоқда. Ҳар бир ҳукумат, ҳар бир масъул сиёсий арбоб шуни яхши билиши керакки, Яқин Шарқдаги аҳвол сиёсий бартараф қилиниши керак, ёки ҳарбий тўқнашув рўй беради. Шу сабабли Совет ҳукумати тинчлик ўрнатилишидан манфаатдор бўлган барча давлатлар Исроилнинг ва унга ҳомийлик қилаётганларнинг сиёсий бартараф қилиш ишини барбод этишларига йўл бермаслик учун актив ҳаракат қилишлари ҳозир айниқса зарур, деб ҳисоблайди. Агар тинчликсевар давлатлар Яқин Шарқдаги аҳволни мана шундай бартараф қилиш учун курашда ўзларининг куч ва ғайратларини бирлаштирсалар, бу вазифани ҳал этиш мумкин бўлиб қолади.

Бироқ, Исроилнинг ҳукмрон доиралари тўсқинлик сиёсатини ўтказиш билан 1967 йилда араб мамлакатларига қарши агрессияни бошлаган чоқларида ўз олдиларига қўйган асосий мақсадга эриша оламиз, араб миллий озодлик ҳаракатини яксон қилиб, Бирлашган Араб Республикасида ва бошқа араб мамлакатларида қарор топган прогрессив режимларни улоқтириб ташлай оламиз, деб умид қилаётган бўлсалар, шуни билиб қўйишлари керакки, уларнинг бу умидлари муқаррар барбод бўлади. Араб халқларининг дўсти бўлган Совет Иттифоқи Исроил агрессорлари босиб олган ерларни озод қилиш учун олиб борилаётган курашда уларга зарур сиёсий ва моддий ёрдам бериб турибди. Бу ёрдам бундан буён ҳам бериланверади.

Совет ҳукумати Яқин Шарқ можаросини сиёсий воситалар билан бартараф қилишни қатъий равишда талаб этмоқда. Яқин Шарқда тинчлик кучлари билан агрессия кучлари ўртасида бўлаётган курашда тинчлик сиёсати зафар топиши учун Совет ҳукумати бундан буён ҳам ҳамма чораларни кўраверади.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

1 ЧИҚАРИЛИШИ

357.750 БАҲОР ЮТУҚЛАРИ

1 ЧИҚАРИЛИШИ

Ўзбекистон ССР 1971 йилги пул-буюм лотереяси биринчи чиқарилиши бўйича 1971 йил 27—28 февралда Еттисой шаҳрида ўтказилган ютуқ тиражининг расмий жадвали

ТИРАЖДА ҲАММАСИ БУЛИБ УМУМИЙ СУММАСИ САККИЗ ЮЗ ЕТМИШ ЕТТИ МИНГ БЕШ ЮЗ СУМ БУЛГАН 357.750 ДОНА БУЮМ ВА ПУЛ ЮТУҒИ УЙНАЛДИ.

АНА ШУ ЛОТЕРЕЯНИНГ БЕШ РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ НОМЕРИ ВА БИЛЕТ НОМЕРИ ҚУЙИДАГИЧА БУЛГАН ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИГА ЮТУҚ ЧИҚДИ:

Серия номерлари	Билет номерлари	Ютуққа чиққан буюмнинг номи ва пул ютуғининг ҳажми	Ютуққа чиққан буюмнинг пули (сўм тийин)
00027	090*)	300 сўм пул ютуғи	—
00042	026*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00047	051*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
00054	122*)	300 сўм пул ютуғи	—
00063	101*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00091	020*)	Магнитофон	125—00
00098	1—150	10 сўм пул ютуғи	—
00122	034*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00127	008*)	300 сўм пул ютуғи	—
00134	066*)	50 сўм пул ютуғи	—
00137	039*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00142	072*)	25 сўм пул ютуғи	—
00145	1—150	10 сўм пул ютуғи	—
00170	077*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00213	109*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
00217	084*)	100 сўм пул ютуғи	—
00228	084*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
00241	145*)	300 сўм пул ютуғи	—
00252	055*)	50 сўм пул ютуғи	—
00257	027*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00261	142*)	Аёллар қўл соати	27—00
00273	075*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
00278	107*)	300 сўм пул ютуғи	—
00281	120*)	Телевизор	330—00
00293	001*)	3 метр хон атлас	21—75
00295	133*)	500 сўм пул ютуғи	—
00296	100*)	Телевизор	330—00
00303	028*)	300 сўм пул ютуғи	—
00309	074*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00313	082*)	100 сўм пул ютуғи	—
00321	065*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
00370	029*)	Жун рўмол	20—50
00373	143*)	500 пул ютуғи	—
00386	032*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
00387	1—150	10 сўм пул ютуғи	—
00389	050*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00390	142*)	300 сўм пул ютуғи	—
00409	030*)	500 сўм пул ютуғи	—
00442	135*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00475	132*)	3 метр хон атлас	21—75
00480	012*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
00495	134*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00502	080*)	50 сўм пул ютуғи	—
00512	015*)	50 сўм пул ютуғи	—
00584	010*)	100 сўм пул ютуғи	—
00589	094*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00591	108*)	50 сўм пул ютуғи	—
00606	140*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
00613	089*)	100 сўм пул ютуғи	—
00615	103*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
00635	069*)	500 сўм пул ютуғи	—
00677	125*)	25 сўм пул ютуғи	—
00686	130*)	500 сўм пул ютуғи	—
00695	053*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00737	031*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
00742	095*)	25 сўм пул ютуғи	—
00744	002*)	Телевизор	330—00
00745	062*)	50 сўм пул ютуғи	—
00769	089*)	Магнитофон	125—00
00778	105*)	1000 сўм пул ютуғи	—
00790	122*)	50 сўм пул ютуғи	—
00805	140*)	Жун рўмол	20—50
00844	060*)	Жун рўмол	20—50
00846	014*)	25 сўм пул ютуғи	—
00852	048*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
00895	019*)	Жун рўмол	20—50
00896	044*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
00906	097*)	3 метр хон атлас	21—75
00953	110*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00960	073*)	25 сўм пул ютуғи	—
00968	025*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
00974	046*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01009	132*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
01021	079*)	500 сўм пул ютуғи	—
01024	112*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
01030	125*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01057	138*)	Телевизор	330—00
01065	110*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01071	007*)	50 сўм пул ютуғи	—
01074	139*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01077	112*)	Телевизор	330—00
01117	036*)	50 сўм пул ютуғи	—
01141	108*)	300 сўм пул ютуғи	—
01196	125*)	100 сўм пул ютуғи	—
01197	066*)	Жун рўмол	20—50
01198	038*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01199	030*)	25 сўм пул ютуғи	—
01202	093*)	500 сўм пул ютуғи	—
01221	110*)	25 сўм пул ютуғи	—
01226	006*)	Жун рўмол	20—50
01275	146*)	500 сўм пул ютуғи	— —
01291	121*)	50 сўм пул ютуғи	— —
01302	147*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01305	003*)	Телевизор	330—00
01314	104*)	«Запорожец» автомашинаси	3500—00
01320	023*)	50 сўм пул ютуғи	— —
01329	111*)	50 сўм пул ютуғи	— —
01333	114*)	500 сўм пул ютуғи	— —
01349	093*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01371	081*)	25 сўм пул ютуғи	— —
01396	064*)	1000 сўм пул ютуғи	—
01418	104*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01421	148*)	3 метр хон атлас	21—75
01462	030*)	Телевизор	330—00
01469	020*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
01475	147*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01476	019*)	«Москвич-412» автомашинаси	4936—00
01477	124*)	Жун рўмол	20—50
01508	049*)	100 сўм пул ютуғи	— —
01512	059*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01526	070*)	Аёллар қўл соати	27—00
01539	125*)	25 сўм пул ютуғи	— —
01549	089*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01571	011*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01595	060*)	Аёллар қўл соати	27—00
01620	107*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01621	070*)	Телевизор	330—00
01625	043*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01628	086*)	Жун рўмол	20—50
01634	089*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01642	128*)	100 сўм пул ютуғи	— —
01645	005*)	500 сўм пул ютуғи	— —
01652	104*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01655	037*)	Аёллар қўл соати	27—00
01679	135*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01705	129*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01714	011*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01721	065*)	300 сўм пул ютуғи	— —
01731	121*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
01745	112*)	500 сўм пул ютуғи	— —
01747	089*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01748	088*)	50 сўм пул ютуғи	— —
01761	129*)	300 сўм пул ютуғи	— —
01768	139*)	25 сўм пул ютуғи	— —
01776	136*)	3 метр хон атлас	21—75
01777	123*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
01785	077*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
01791	062*)	50 сўм пул ютуғи	— —
01798	145*)	Аёллар қўл соати	27—00
01821	051*)	100 сўм пул ютуғи	— —
01822	003*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
01829	008*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01841	022*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01845	145*)	300 сўм пул ютуғи	— —
01892	087*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
01893	005*)	300 сўм пул ютуғи	— —
01896	089*)	Магнитофон	125—00
01926	119*)	Аёллар қўл соати	27—00
02000	026*)	100 сўм пул ютуғи	— —
02043	018*)	Аёллар қўл соати	27—00
02052	089*)	Магнитофон	125—00
02056	077*)	Жун рўмол	20—50
02060	008*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02067	027*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02079	055*)	3 метр хон атлас	21—75
02088	074*)	1000 сўм пул ютуғи	— —
02093	1—150	5 сўм пул ютуғи	—
02100	043*)	Жун рўмол	20—50
02124	137*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02125	042*)	Аёллар қўл соати	27—00
02126	056*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02136	107*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02141	092*)	100 сўм пул ютуғи	— —
02144	095*)	25 сўм пул ютуғи	— —
02167	050*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02202	146*)	Жун рўмол	20—50
02205	127*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
02222	069*)	25 сўм пул ютуғи	— —
02223	077*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02227	075*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
02241	082*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02252	005*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02276	114*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02288	133*)	Телевизор	330—00
02290	056*)	3 метр хон атлас	21—75
02294	054*)	Жун рўмол	20—50
02312	104*)	3 метр хон атлас	21—75
02323	059*)	3 метр хон атлас	21—75
02344	015*)	Магнитофон	125—00
02371	025*)	500 сўм пул ютуғи	— —
02391	017*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02399	094*)	1000 сўм пул ютуғи	— —
02406	072*)	100 сўм пул ютуғи	— —
02427	013*)	Телевизор	330—00
02432	056*)	3 метр хон атлас	21—75
02444	079*)	25 сўм пул ютуғи	— —
02463	115*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02494	112*)	25 сўм пул ютуғи	— —
02507	149*)	50 сўм пул ютуғи	— —
02547	092*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02587	122*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02603	103*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02605	128*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02613	052*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02621	123*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02648	071*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
02652	102*)	Жун рўмол	20—50
02656	021*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
02679	038*)	50 сўм пул ютуғи	— —
02683	066*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02687	148*)	Жун рўмол	20—50
02696	052*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02731	127*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02778	114*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02791	007*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
02792	091*)	50 сўм пул ютуғи	— —
02814	002*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02838	107*)	Аёллар қўл соати	27—00
02885	126*)	300 сўм пул ютуғи	— —
02889	027*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
02893	030*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02895	101*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
02899	118*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02914	132*)	Магнитофон	125—00
02916	038*)	25 сўм пул ютуғи	— —
02930	120*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
02955	083*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
02959	084*)	Жун рўмол	20—50
02963	1—150	10 сўм пул ютуғи	— —
02979	119*)	«Москвич-412» автомашинаси	4936—00
03012	051*)	50 сўм пул ютуғи	— —
03042	089*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03047	013*)	3 метр хон атлас	21—75
03054	012*)	Аёллар қўл соати	27—00
03060	019*)	100 сўм пул ютуғи	— —
03069	124*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
03079	096*)	Телевизор	330—00
03082	057*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03085	041*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03109	053*)	Магнитофон	125—00
03185	011*)	25 сўм пул ютуғи	— —
03231	132*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
03248	052*)	50 сўм пул ютуғи	— —
03254	036*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03263	102*)	25 сўм пул ютуғи	— —
03266	006*)	500 сўм пул ютуғи	— —
03278	133*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03283	100*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03303	094*)	Аёллар қўл соати	27—00
03326	106*)	50 сўм пул ютуғи	— —
03330	052*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03335	008*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03365	135*)	Жун рўмол	20—50
03382	005*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03385	140*)	25 сўм пул ютуғи	—
03387	110*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03389	063*)	Аёллар қўл соати	27—00
03394	014*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
03399	060*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
03426	109*)	50 сўм пул ютуғи	—
03452	011*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03455	015*)	3 метр хон атлас	21—75
03459	025*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03477	053*)	Жун рўмол	20—50
03480	025*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03508	028*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03557	103*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03591	078*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03610	078*)	Магнитофон	125—00
03615	027*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03626	141*)	Магнитофон	125—00
03632	112*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03643	075*)	Аёллар қўл соати	27—00
03732	097*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
03736	099*)	500 сўм пул ютуғи	—
03774	138*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03783	007*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
03812	099*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03821	081*)	300 сўм пул ютуғи	—
03824	134*)	Магнитофон	125—00
03875	128*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
03902	114*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
03918	043*)	300 сўм пул ютуғи	—
03920	126*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
03926	139*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
03937	150*)	50 сўм пул ютуғи	—
03951	146*)	3 метр хон атлас	21—75
03965	042*)	3 метр хон атлас	21—75
03976	034*)	Жун рўмол	20—50
03988	051*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
03990	122*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04096	074*)	Телевизор	330—00
04099	077*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04111	105*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04125	138*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04145	002*)	300 сўм пул ютуғи	—
04151	067*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04157	023*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04158	131*)	500 сўм пул ютуғи	—
04175	122*)	3 метр хон атлас	21—75
04177	063*)	25 сўм пул ютуғи	—
04186	037*)	25 сўм пул ютуғи	—
04191	025*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04201	047*)	Аёллар қўл соати	27—00
04206	021*)	Аёллар қўл соати	27—00
04220	082*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
04221	075*)	100 сўм пул ютуғи	—
04232	115*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04266	005*)	Телевизор	330—00
04274	139*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04313	025*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04322	004*)	Жун рўмол	20—50
04331	054*)	Магнитофон	125—00
04346	084*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04352	056*)	Аёллар қўл соати	27—00
04370	052*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04372	143*)	100 сўм пул ютуғи	—
04373	118*)	50 сўм пул ютуғи	—
04376	059*)	100 сўм пул ютуғи	—
04397	068*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04403	086*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04404	125*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04405	051*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04411	019*)	Магнитофон	125—00
04412	136*)	100 сўм пул ютуғи	—
04422	080*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
04428	001*)	500 сўм пул ютуғи	—
04444	096*)	50 сўм пул ютуғи	—
04454	001*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04456	125*)	3 метр хон атлас	21—75
04473	078*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04491	122*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04496	074*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04509	131*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04524	006*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04552	132*)	50 сўм пул ютуғи	—
04560	123*)	300 сўм пул ютуғи	—
04563	1—150	5 сўм пул ютуғи	—
04588	077*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04600	129*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04608	094*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04624	131*)	Аёллар қўл соати	27—00
04659	072*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04670	038*)	50 сўм пул ютуғи	—
04675	068*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04677	021*)	Аёллар қўл соати	27—00
04699	011*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
04701	003*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04736	048*)	300 сўм пул ютуғи	—
04747	027*)	500 сўм пул ютуғи	—
04756	035*)	Аёллар қўл соати	27—00
04757	099*)	Жун рўмол	20—50
04759	102*)	100 сўм пул ютуғи	—
04817	076*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04852	075*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
04868	106*)	Магнитофон	125—00
04885	082*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
04888	105*)	25 сўм пул ютуғи	—
04891	074*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04923	122*)	3 метр хон атлас	21—75
04929	089*)	Жун рўмол	20—50
04933	020*)	25 сўм пул ютуғи	—
04934	136*)	25 сўм пул ютуғи	—
04959	071*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
04978	072*)	100 сўм пул ютуғи	—
04990	018*)	25 сўм пул ютуғи	—
05001	098*)	Телевизор	330—00
05002	031*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05004	125*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05015	100*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05028	069*)	Жун рўмол	20—50
05030	026*)	100 сўм пул ютуғи	—
05037	133*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05045	032*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05091	088*)	50 сўм пул ютуғи	—
05102	143*)	300 сўм пул ютуғи	—
05103	139*)	500 сўм пул ютуғи	—
05122	055*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05142	120*)	Магнитофон	125—00
05157	118*)	Телевизор	330—00
05174	148*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05187	067*)	100 сўм пул ютуғи	—
05191	130*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05205	130*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05206	072*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05276	105*)	Жун рўмол	20—50
05297	107*)	Жун рўмол	20—50
05301	009*)	50 сўм пул ютуғи	—
05307	068*)	Магнитофон	125—00
05315	076*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
05338	070*)	25 сўм пул ютуғи	—
05352	104*)	50 сўм пул ютуғи	—
05360	094*)	300 сўм пул ютуғи	—
05370	084*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05378	021*)	«М-63» аравачали мотоцикл	1250—00
05380	036*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05441	078*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
05460	022*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
05463	046*)	300 сўм пул ютуғи	—
05470	071*)	300 сўм пул ютуғи	—
05474	020*)	50 сўм пул ютуғи	—
05476	136*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05500	028*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05504	077*)	300 сўм пул ютуғи	—
05523	144*)	Жун рўмол	20—50
05535	130*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05564	125*)	50 сўм пул ютуғи	—
05572	117*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05579	125*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05582	077*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05586	140*)	Телевизор	330—00
05609	081*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05629	012*)	Жун рўмол	20—50
05637	119*)	Магнитофон	125—00
05641	097*)	500 сўм пул ютуғи	—
05643	084*)	25 сўм пул ютуғи	—
05666	130*)	Телевизор	330—00
05667	085*)	500 сўм пул ютуғи	—
05678	148*)	3 метр хон атлас	21—75
05680	039*)	300 сўм пул ютуғи	—
05704	014*)	3 метр хон атлас	21—75
05735	037*)	25 сўм пул ютуғи	—
05749	092*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05759	081*)	500 сўм пул ютуғи	—
05785	044*)	25 сўм пул ютуғи	—
05807	016*)	Аёллар қўл соати	27—00
05811	085*)	Магнитофон	125—00
05829	074*)	100 сўм пул ютуғи	—
05834	084*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05846	104*)	25 сўм пул ютуғи	—
05854	140*)	1000 сўм пул ютуғи	—
05857	106*)	Магнитофон	125—00
05861	072*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05862	065*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05874	010*)	Аёллар қўл соати	27—00
05883	120*)	Магнитофон	125—00
05885	006*)	Жун рўмол	20—50
05903	032*)	50 сўм пул ютуғи	—
05915	088*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
05922	116*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
05933	009*)	Телевизор	330—00
05937	108*)	25 сўм пул ютуғи	—
05958	144*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
05965	131*)	Магнитофон	125—00
05975	038*)	25 сўм пул ютуғи	—
05977	140*)	25 сўм пул ютуғи	—
05992	104*)	25 сўм пул ютуғи	—
05995	051*)	300 сўм пул ютуғи	—
05997	125*)	50 сўм пул ютуғи	—
05998	041*)	50 сўм пул ютуғи	—
06027	131*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06040	094*)	25 сўм пул ютуғи	—
06070	079*)	«Запорожец» автомашинаси	3500—00
06084	050*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
06086	004*)	300 сўм пул ютуғи	—
06106	143*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
06114	123*)	Жун рўмол	20—50
06119	024*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
06125	007*)	«Запорожец» автомашинаси	3500—00
06136	118*)	100 сўм пул ютуғи	—
06150	081*)	25 сўм пул ютуғи	—
06174	115*)	300 сўм пул ютуғи	—
06175	128*)	25 сўм пул ютуғи	—
06182	044*)	2,26х3 метрли гилам	147—80
06195	013*)	50 сўм пул ютуғи	—
06201	081*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
06217	037*)	Жун рўмол	20—50
06225	118*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06227	119*)	25 сўм пул ютуғи	—
06230	033*)	Жун рўмол	20—50
06252	096*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
06253	004*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
06265	001*)	«ИЖ-Юпитер» мотоцикли	654—00
06270	085*)	3,18х2 метрли гилам	138—70
06283	067*)	3 метр хон атлас	21—75
06326	138*)	25 сўм пул ютуғи	—
06339	061*)	«Саратов-2» холодильниги	150—00
06360	136*)	25 сўм пул ютуғи	—
06367	145*)	1,35х2 метрли гилам	59—00
06373	032*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06424	018*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06438	097*)	500 сўм пул ютуғи	—
06440	067*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06457	150*)	300 сўм пул ютуғи	—
06464	093*)	25 сўм пул ютуғи	—
06470	057*)	4 метр гилам поёндоз	40—00
06500	129*)	«Москвич-412» автомашинаси	4936—00

*) Шу сериядаги билетларнинг қолган 149 номерига 1 сўмдан пул ютуғи чиқди.

Жадвалда учрайдиган «1—150» гача белги шу сериядаги 150 та лотерея билетининг ҳаммасига бир хил ютуқ чиққанлигини билдиради.

ЮТУҚЛАРНИ ОЛИШ ТАРТИБИ:

1. Ютуқ чиққан лотерея билетини эгаси хоҳласа шу буюм ютуғининг қийматини накд пул билан олиши мумкин.

2. Буюм ютуқлари жойларда ажратилган давлат савдоси ва матлубот кооперацияси магазинларида берилади ёки Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат омонат кассалари ва Давлат кредити бошқармасининг нарядига биноан Центросоюзнинг Тошкент шаҳридаги Коопгосилторг базаси томонидан юборилади.

3. Ўзбекистон ССР пул-буюм лотереяси билетларига чиққан 500 сўмгача бўлган ютуқларининг қийматини иттифоқчи республикалар, ўлка, область ва шаҳарларнинг ҳамма марказий омонат кассаларида ҳам тўланаверади.

Буюм ютуқларини ҳам шу омонат кассалар орқали талаб қилиб олиш мумкин.

4. Ютуқ чиққан лотерея билетларини кечи билан 1972 йил 30 июнгача топшириш керак. Шу муддатдан кейин лотерея билетлари ютуқ тўлаш учун қабул қилинмайди.

5. Бошқа иттифоқчи республикаларда ўтказиладиган пул-буюм лотереялари билетларини Ўзбекистон ССРнинг ҳамма шаҳарларидаги марказий омонат кассаларида текшириш ва ютуқларни шу кассалар орқали олиш мумкин.

Буюм ва пул ютуқлари ана шу расмий жадвалга қараб тўланади.

Ютуқлар газетанинг навбатдаги сони чиққандан сўнг тўлана бошланади.

Ютуқ тиражини ўтказиш комиссиясининг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Еттисой шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси — **М. ОЛТОЕВ**,

Комиссиянинг масъул секретари — **А. БАУМАНОВ**.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—00. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—41. Гулистон — 22-09.

№ А. — 50. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р-03202.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 3 март 1971 йил, чоршанба ◆ № 52 (14.822). ◆ Баҳоси 3 тийин.

Кеча Тошкентда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди очилди.

Бугун съезд ўз ишини давом эттиради.

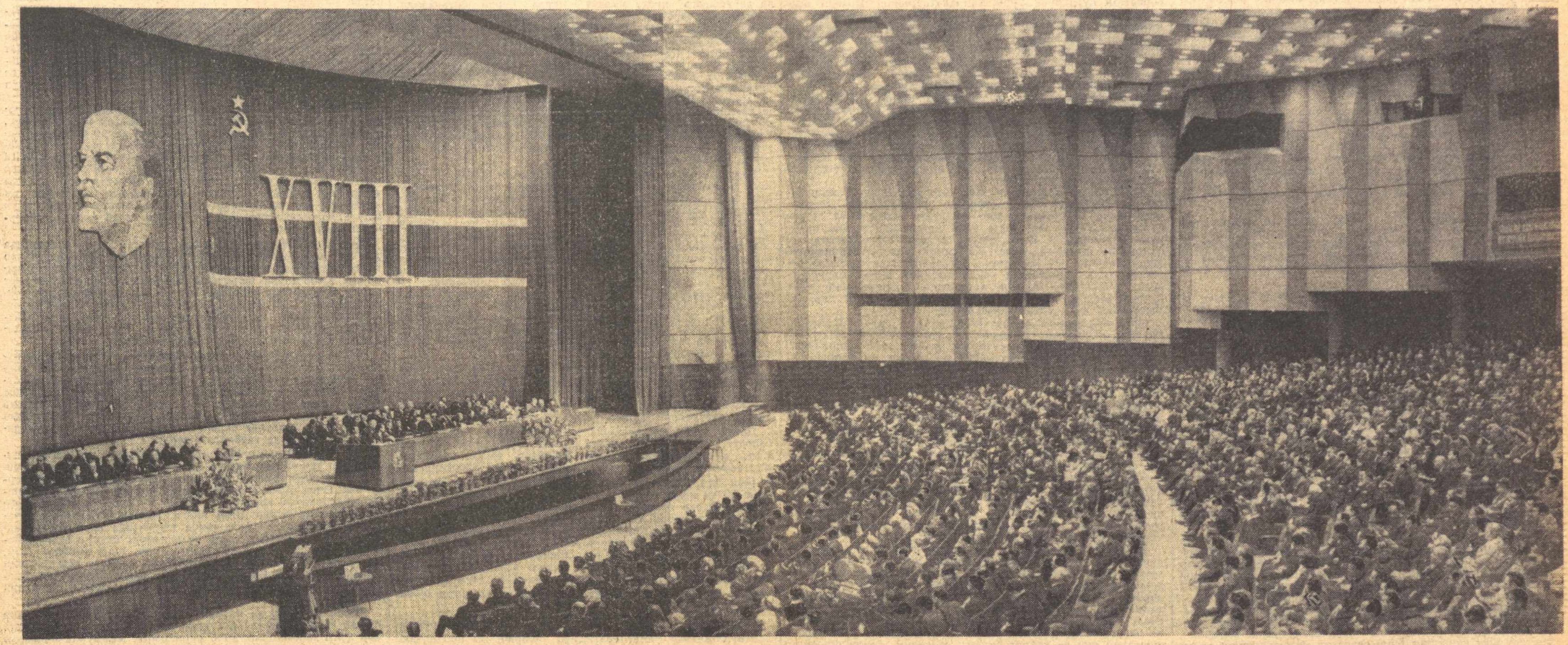

Суратда: Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съездининг мажлислар залида.

Н. Ключнев фотоси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVIII СЪЕЗДИ

Иккинчи мартда Тошкентда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди ўз ишини бошлади.

Бутун мамлакат ҳаётидаги жуда катта воқеа бўсағасида съезд делегатлари — Ўзбекистондаги тўрт юз мингдан кўпроқ коммунистларнинг вакиллари тўпланишди. КПСС XXIV съезди очиладиган кун яқинлашмоқда. Съездга тайёргарлик ҳар бир совет кишисида жуда зўр ижодий ғайрат тўлқинларини қўзғатди. Тўққизинчи беш йиллик планга доир Директивалар лойиҳасидан руҳланган республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришмоқдалар.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг бундан олдинги съездидан бери орадан беш йил вақт ўтди. Шу вақт ичида коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш йўлида олға томон яна бир катта қадам қўйилди. Ленин юбилейи йилида республика меҳнаткашлари совет давлатининг йилномасига ёрқин саҳифа ёздилар. Улар саккизинчи беш йилликда Ватанга жуда кўп машина, газ, кўмир, халқ истеъмол моллари ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаб бердилар. Бултур давлатга топширилган 4 миллион 668 минг тонна пахта республика меҳнаткашлари мамлакатнинг барча қардош халқлари олдида ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларга яраша салмоқдор ишлар қилаётганликларини кўрсатувчи яққол далил бўлди.

...Эрталаб соат 10. Санъат саройининг зали делегатлар ва меҳмонлар билан тўлган.

Съездни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** очади.

XVII съезддан кейин ўтган вақт ичида республика партия ташкилоти ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети бир қанча раҳбар ходимлардан жудо бўлди. Ўзбекистондаги социалистик қурилишнинг йирик ташкилотчиси, кўзга кўринган давлат ва жамоат арбоби, партия ва халқнинг содиқ фарзанди Усмон Юсупов, кекса коммунист, республика автомобиль транспорти ва тош йўлларининг хизмат кўрсатган ходими Иван Васильевич Стрельцов, йирик қишлоқ хўжалик мутахассиси, моҳир ташкилотчи, тажрибали партия ходими Павел Осипович Чекин, республиканинг экономикаси ва маданиятини ривожлантириш учун кўпгина ишлар қилган кекса коммунист ва раҳбар ходим Қосим Раҳимович Раҳимов, партия ва халқнинг содиқ ўғил ва қизлари Ашот Меликсетович Дадасянц, Владимир Сергеевич Митрофанов, Мария Ивановна Попова, Надежда Михайловна Горбачева шулар жумласидандир. Съезд делегатлари вафот этган ўртоқлар хотирасини бир минут сукут сақлаб ҳурматлаб эсга олдилар.

Область партия ташкилотлари делегатлари вакиллари кенгашининг топшириғига биноан сўзга чиққан Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновнинг таклифига мувофиқ Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съездининг президиуми сайланади.

СЪЕЗД ПРЕЗИДИУМИ

Абдалин А. С.	Ешимбетов Д.	Маткаримов М.	Содиқов О.
Абдуллаева Р. Ҳ.	Зоидов М. А.	Матчонов Н. М.	Салимов О. У.
Абдураззоқов М.	Зиёдуллаев С. К.	Маҳмудов Н.	Саркисов А. А.
Азимов Ш.	Қодиров А. М.	Мираҳов М. М.	Сивец В. Н.
Александров Н. В.	Камолов Қ.	Мирзааҳмедов М. З.	Тоиров С. М.
Алматов Ч.	Қорабоев Ҳ.	Моралев Б. Н.	Тройнин П. А.
Анисимкин И. Г.	Каримов К.	Муродов Н. М.	Турсунов М. Т.
Орзиқулова Х.	Кенжаев К.	Муртазоев Қ.	Усмонов С. Н.
Аҳмедов Қ.	Ким Пен-Хва	Мусахонов М. М.	Хайитов М. Н.
Айтмуратов Е.	Қудратов Ш.	Насриддинов В. Х.	Хўжаев А. А.
Белоножко С. Е.	Қурбонов Й. Қ.	Нуъмонов (Яшин).	Хўжаев А. Р.
Бесчастнов А. Д.	Ладушкин И. И.	Одилов А.	Хўжамуродов Д.
Габриельянц Г. А.	Ломоносов В. Г.	Осетров Т. Н.	Худойберганов М.
Ғойипов Р.	Лукина В. А.	Рамазонов М. Р.	Худойбердиев Н. Ж.
Жалолов М.	Ляшченко Н. Г.	Расулов С. Р.	Шодиева Т.
Егорова М. Ф.	Марцинюк И. В.	Раҳимов Б. Р.	Шакурова М.
Есқораев А.		Рашидов Ш. Р.	Шамсиддинов Ф.

Республика Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов сўз олади. Унинг таклифига биноан, делегатлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини зўр хурсандлик билан, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида съезднинг фахрий президиумига сайлайдилар.

Съезд секретариати сайланади. Область партия ташкилотлари делегацияларининг вакиллари кенгаши номидан съезд секретариати қуйидаги составда сайланишини Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов таклиф қилди:

СЪЕЗД СЕКРЕТАРИАТИ

Абдураззоқов Б. А.	Жуманиёзова Г.	Қаюмов П.	Соатов Т.
Бобохонов М.	Зинин Т. Г.	Мороз И. К.	Саидов А.
Бойимбетов Т.	Исҳоқов Қ.	Ниёзов Ш.	Тоиров К.
Верткова Л. М.	Истомин Б. М.	Пайғомов А.	Холмуратов П.
Головачев И. И.	Каримов А.	Ражабова М. Р.	Хайруллаев Ш. К.
			Шонеъматов Р. К.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов область партия ташкилотлари делегациялари вакилларининг кенгаши номидан сўзга чиқиб, съезднинг редакция комиссиясини сайлашни таклиф қилади.

СЪЕЗДНИНГ РЕДАКЦИЯ КОМИССИЯСИ

Архангельский В. А.	Эшчонов Р.	Лисин В. Д.	Светленко Г. Г.
Асомов С.	Камолов У. Х.	Нажимов Ғ.	Тимофеев Н. Ф.
Жумамуротов Х.	Камолов Х.	Новицкий Б. А.	Титков И. К.
Есенбоев З. И.	Қориев М.	Острецова В. Р.	Умаров Х.
Жўраева Х.	Кўчиев Ж.	Петров В. Н.	Шохназаров Р. А.
			Ёқубов Ш.

Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев область партия ташкилоти делегацияларининг вакиллари кенгашининг топшириғига биноан Мандат комиссиясини сайлашни таклиф қилади.

СЪЕЗДНИНГ МАНДАТ КОМИССИЯСИ

Ананишев А. Н.	Дрижак И. П.	Қўчқоров И.	Тюпко В. А.
Арсентьев В. Б.	Илюхин А. М.	Овезов Б.	Ҳамроқулов С.
Асомов Х.	Қодиров В.	Окунский В. В.	Холхонов Х.
Аҳмадалиева Ш.	Қамбаров Т.	Орлов Г. М.	Хусниддинов И. К.
Аҳмедов С. А.	Клеменов Е. А.	Рассоха А. П.	Шипилова А. А.
Бобоназаров Р.	Кузьмин В. П.	Рибалко В. И.	Элбоев Б.
Гаврилов А. Ф.	Қурбонбоев Н.	Сазонова Л. И.	Яковлева Е. И.
Жалилов И.	Курзанов Н. Н.	Сорокин И. Т.	

Съезднинг кун тартиби ва ишлаш тартиби бир овоздан тасдиқланади.

СЪЕЗДНИНГ КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисоботи. Докладчи — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов.
2. Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг ҳисоботи. Докладчи — Ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ К. Каримов.
3. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йиллги беш йиллик планига доир КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси тўғрисида доклад. Докладчи — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. Ж. Худойбердиев.
4. Ўзбекистон Компартиясининг раҳбар органларини — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ва Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясини сайлаш.

Раислик қилувчи — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. Г. Ломоносов** Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилиш учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидовга** сўз беради.

Шундан кейин раислик қилувчи — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. М. Матчонов** Ўзбекистон Коммунистик партияси ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади учун шу комиссиянинг раиси **К. Каримовга** сўз беради.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди. Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** музокараларни бошлаб берди.

Съезднинг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси **Н. Ж. Худойбердиев** раислик қилган кечки мажлисида музокаралар давом эттирилди. Докладларни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Камолов**, Сирдарё областидаги Ленин номли совхоз директори **М. Дадажонов**, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Муртазоев** қатнашдилар.

Съезд мандат комиссиясининг докладини тинглади. Бу комиссиянинг раиси **Г. М. Орлов** доклад қилди.

Фарғона областидаги 8-қурилиш трестининг бошқарувчиси **А. С. Алтухов** минбарга чиқади. Шундан кейин музокараларда Наманғандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинати партия комитетининг секретари **К. З. Давлчарова**, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри **С. М. Мамарасулов**, Самарқанддаги «Красний двигатель» заводининг наладкачиси **Д. Ғиёсов** сўзга чиқдилар.

Танаффусдан кейин раислик қилувчи — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **И. Г. Анисимкин** Андижон область партия комитетининг биринчи секретари **Б. Р. Раҳимовга** сўз берди. Шундан кейин Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти **О. Содиқов**, Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг экспериментал «Красний водопад» базасининг сут соғувчиси **А. И. Чудная**, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Аҳмедов**, Сурхондарё областидаги «Советобод» совхозининг бригада бошлиғи **Ш. Қудратов**, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари **М. Худойберганов**, Олмалиқ шаҳридаги мактаб-интернат директори **Л. Т. Усинина** сўзга чиқдилар.

Съездда Озарбайжон, Белоруссия, Латвия, Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари ва КПСС Иваново область комитетидан олинган табриклар ўқиб берилди.

Делегатлар съезд қатнашчиларига қизғин салом топширган ёш ленинчиларни самимий кутиб олдилар.

Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

УКРАИН ХАЛҚИНИНГ АЖОЙИБ ҚИЗИ

МОСКВА, 1 март. (ТАСС). Бугун ССР Иттифоқи Большой театрига кўпгина совет республикаларининг намояндалари келишди. Улар халқлар озодлиги, қардошлиги учун курашни ўз ҳаёти ва ижодиётининг мақсади қилиб олган санъаткор ва инсонга — украин халқининг ажойиб қизи Леся Украинкага меҳр-муҳаббат ва ҳурмат туйғуларини изҳор этмоқ учун келишган эди.

Тантанали мажлис президиумида Бутуниттифоқ юбилей комитетининг аъзолари — ёзувчилар, маданият арбоблари, олимлар, пойтахт жамоатчилигининг ва социалистик мамлакатлар қардош адабиётларининг вакиллари ўтиришибди. Меҳмонлар орасида Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Овчаренко бошчилигидаги Украина ССР ҳукумат делегацияси ҳам бор.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқларни мажлис аҳли самимий кутиб олди.

Бутуниттифоқ юбилей комитетининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Тихонов тантанали мажлисни очиб, Леся Украинка ижодини қисқача таърифлаб берди.

Николай Тихонов нутқининг охирида жаҳон тинчлик кенгашининг телеграммасини ўқиб эшиттирди.

Академик шоир Микола Бажан, Москва ёзувчилари ташкилоти правлениесининг секретари Сергей Наровчатов, РСФСР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Людмила Татьяничева, Грузин шоираси Марика Бараташвили, Белоруссия ёзувчилар союзи правлениесининг иккинчи секретари Иван Шамякин ва бошқалар эташин шоира ижодининг кўп қиррали эканлиги тўғрисида, унинг бошқа миллатлар намояндалари билан алоқалари ҳақида гапирдилар.

Украина ССР делегациясининг раҳбари, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Овчаренко сўзга чиқди.

Украина ва Москва санъат усталари берган концертда шоиранинг жарангдор сўзлари, у ёзган драматик асарлардан парчалар, совет композиторларининг украин халқи улуғ қизига бағишланган асарлари янгради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

Делегат ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съездидан буён орадан беш йил вақт ўтди. Шу даврда мамлакатимизда ҳам, шунингдек халқаро ҳаётда ҳам жуда катта тарихий аҳамиятга эга бўлган ғоят муҳим воқеалар рўй берди. Ўтган йилларнинг асосий мазмуни КПСС XXIII съездининг қарорларини бажариш учун Коммунистик партия ва совет халқи олиб борган жуда катта курашдан иборат бўлди. Партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ленинча бош йўлга қатъий амал қилиб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга, совет халқининг фаровонлигини ва маданий савиясини янада оширишга, Ватанимизнинг мудофаа қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлашга қаратилган катта сиёсий ва иқтисодий чораларни ижодий ва изчиллик билан ишлаб чиқиб, амалга оширавердилар. Партия бутун дунёда тинчликни сақлаш учун актив кураш олиб борди, совет кишиларига тинч меҳнат қилиш шароитини таъминлаб берди.

Бугун биз зўр мамнуният билан шуни қайд қиламизки, ленинча сиёсатнинг донолиги ва ҳаётийлиги, Коммунистик партия узоқни кўриб раҳбарлик қилаётганлиги туфайли партия XXIII съездининг Директивалари энг муҳим иқтисодий ва социал кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Миллион-миллион совет кишиларининг бунёдкорлик меҳнати умумхалқ мулкига янги катта ҳисса бўлиб қўшилган моддий ва маънавий бойликларда ўзининг реал ифодасини топди.

КПСС Марказий Комитети ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш, уни ҳар томонлама интенсивлаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, халқ хўжалигини планлаштиришни ва бошқаришни такомиллаштириш йўлини қатъият билан ўтказиб келди.

Социалистик экономика бундан олдинги беш йилдагига нисбатан тез суръатлар билан ва тағин ҳам самаралироқ ривожланди. Миллий даромад 1965 йилдагидан 41 процент ошиб кетди. Саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми бир ярим баравар кўпайди. Халқ хўжалигига жами 352 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди. Қишлоқ хўжалигини юксалтириш ишларининг ғоят катта программаси бажарилди **(Қарсаклар).**

Социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида янги муваффақиятлар қўлга киритилди. Ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқи, СССР халқларининг дўстлиги, совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлиги партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида совет халқининг бузилмас даражадаги жипслашганлиги тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб қолди. Давлатимизнинг ҳозирги замондаги туб проблемаларни ҳал этишга ўтказаётган таъсири анча кучайди. КПСС XXIII съездидан кейин ўтган давр ичида партия фаолиятининг асосий **сиёсий ва иқтисодий** якунлари мана шундан иборатдир.

Партия **социал ривожланиш** масалаларига тинимсиз эътибор бериб келди. Халқнинг турмуш даражасини ва маданиятини оширишга доир катта-катта чора ва тадбирлар комплекси амалга оширилди. Аҳолининг реал даромадлари мўлжалланган 30 процент ўрнига 33 процент ошди. 518 миллион квадрат метр уй-жой бинолари қурилди. 55 миллион нафар совет кишилари ўзларининг уй-жой шароитларини яхшилаб олдилар. Фан ва маданият янада ривож топди. Шуни айтиш қувонарлики, жаҳондаги илмий ходимлардан ҳар тўрт кишининг бири советлар мамлакатининг гражданидир!

Идеология соҳасида партия ўзининг куч ва ғайратини янги кишини тарбиялаш — барча совет кишиларининг марксча-ленинча дунёқарашини, коммунистик онглилигини ва юксак маънавий фазилатларини шакллантириш, уларни коммунизмнинг актив қурувчилари, ватанпарвар ва интернационалист кишилар қилиб тарбиялаш масалаларига қаратди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва илмий коммунизм назариясининг асосчилари Карл Маркс билан Фридрих Энгельснинг 150 йиллиги байрам қилинганлиги жаҳоншумул аҳамиятга эга воқеалар бўлди, марксизм-ленинизмнинг чинакам тантанасига айланди. Бу буюк юбилейлар Маркс ва Ленин ғояларининг, Улуғ Октябрь ғояларининг улуғворлигини ва ниҳоят даражада ҳаётийлигини зўр куч билан намойиш қилди.

Мамлакатимизда коммунизм қурилиши мураккаб **халқаро вазиятда** борди. Шу йиллар ичида социалистик давлатларнинг бузилмас иттифоқи, уларнинг бутун дунёдаги революцион, озодлик ва антиимпериалистик кучлар билан дўстлиги ва ҳамкорлиги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди.

Бизнинг партиямиз марксизм-ленинизм принциплари асосида коммунистик ҳаракатни ғоявий-сиёсий жиҳатдан жипслаштириш йўлини оғишмай ўтказиб келмоқда. КПСС ва бошқа қардош партияларнинг ҳаракати туфайли 1969 йилда Москвада коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш коммунистик сафларнинг, барча революцион ва демократик кучларнинг бирлигини мустаҳкамлашнинг сиёсий платформасини — империализмга қарши биргаликда кураш олиб бориш программасини ишлаб чиқди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг **тинчликсевар ташқи сиёсатини** ҳамма эътироф қиладиган бўлиб қолди. Ватанимизнинг халқаро мавқеи, нуфузи ва обрўйи ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам ва бақувватдир. Қаҳрамон Ҳинди-Хитой халқларининг Америка агрессиясига қарши олиб бораётган курашини, араб мамлакатларининг Исроил босқинчиларига қарши, Яқин Шарқда адолатли тинчлик ўрнатиш учун олиб бораётган курашини СССР актив равишда қўллаб-қувватламоқда. Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган шартнома Европадаги халқаро вазиятни юмшатиш учун катта ижобий аҳамиятга эга. Меҳнаткашлар партиянинг ташқи сиёсат йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет мамлакати куч ва қудратга тўлиб КПСС XXIV съезди сари бормоқда. Бу съезд коммунизм йўлидаги катта босқич бўлади. Съезд партия ва халқнинг кейинги йиллардаги ҳар томонлама фаолиятини якунлайди, коммунистик қурилишнинг бундан буёнги вазифаларини белгилаб беради, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик планига доир Директиваларни тасдиқлайди.

КПСС XXIV съездининг янги беш йилликка мўлжалланган ва матбуотда эълон қилинган Директивалари лойиҳасини совет кишилари ниҳоят даражада қизиқиб ва ватанпарварлик ғайратлари жўш уриб ўрганмоқдалар ва муҳокама қилмоқдалар. Катта сиёсий ва давлат аҳамиятига эга бўлган бу ҳужжатда совет жамиятини ривожлантиришнинг яқин йилларга мўлжалланган асосий йўллари белгилаб берилди, халқ хўжалигини янада оғишмай юксалтиришнинг, совет халқининг турмуш даражасини оширишнинг кенг программаси ишлаб чиқилди. Бу ҳужжатда партиянинг ленинча бош йўли ёрқин ифодаланди.

«Беш йилликнинг асосий вазифаси, — дейилади Директивалар лойиҳасида, — социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни жадаллаштириш негизида халқ ҳаётининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборатдир».

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Коммунистик партиянинг тўққизинчи беш йилликка мўлжалланган планларини якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар, бу планларни амалга ошириш учун курашга ўзларининг бутун кучларини сарфлашга маҳкам бел боғлаганликларини айтмоқдалар. **(Қарсаклар).**

Партия ўзининг XXIV съездига ғоявий ва ташкилий жиҳатдан тағин ҳам бақувватроқ бўлиб, тарихий тажриба билан бойиган ҳолда келмоқда. Совет жамиятининг раҳбар кучи бўлган партиянинг роли ошди, унинг омма билан алоқаси кенгайди ва мустаҳкамланди, партия билан халқнинг бирлиги тош-метиндек бақувват бўлиб қолди.

КПСС XXIV съездига тайёргарлик умумхалқ ишига айланди. Съездни муносиб кутиб олиш учун кенг авж олиб кетган социалистик мусобақада ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет зиёлилари жонажон партияга бўлган ўзларининг муҳаббатларини изҳор қилмоқдалар, партия сиёсатини қизғин маъқулламоқдалар. Коммунистлар, барча совет кишилари В. И. Ленин васиятига амал қилиб «пухта ва диққат-эътибор билан ўйланган муштарак меҳнат билан, муштарак куч ва ғайрат билан... хўжалик қурилишининг **қайта ишлаб чиқилган амалий** тажрибасини съездга олиб келишга» интилмоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун партия ва совет халқи билан бир сафда туриб КПСС XXIV съездини кутиб олмоқдалар. Улар коммунистик қурилиш ишига қўшаётган ҳиссаларини йилдан-йилга кўпайтирмоқдалар. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съезди қўйган асосий вазифалар муваффақиятли бажарилди. Саккизинчи беш йиллик якунлари бўйича Тошкент области ва Самарқанд шаҳри Ленин орденлари билан, Хоразм области Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Илғор корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозлар, фан ва маданият муассасаларидан 37 таси ҳукуматнинг юксак мукофотлари билан тақдирланди. **(Қарсаклар).**

Мукофотланган коллективларни меҳнатларига берилган юксак баҳо билан съездимиз номидан муборакбод қилишга, уларга социалистик Ватан равнақи йўлида янги ижодий муваффақиятлар тилашга рухсат этгайсиз, делегат ўртоқлар! **(Қарсаклар).**

Муваффақиятларимизнинг ҳаммаси Ўзбекистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари қилган ажойиб меҳнатнинг самараларидир. Бу — КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ҳар доим бериб турган ёрдам ва эътиборнинг, республика партия ташкилоти сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятининг натижасидир.

Ўзбекистон Коммунистик партияси — КПССнинг ажралмас қисмидир, унинг жанговар отрядларидан биридир. У ўзининг XVIII съездига ғоявий жиҳатдан чиниқиб, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланиб, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳар қандай вазифаларини ҳал қила оладиган бўлиб келди. Унинг сафлари КПССнинг ленинчи Марказий Комитети теварагида ҳар қачонгидан ҳам кўра кўпроқ жипслашган. **(Қарсаклар).**

Марказий Комитетнинг ҳисобот даврида қилган ишларини Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съездига айтиб беришга ва партия ташкилотининг энг муҳим вазифаларига тўхталиб ўтишга рухсат этгайсиз.

I. ЎЗБЕКИСТОН СОЦИАЛИСТИК ИНДУСТРИЯСИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ УЧУН

Ўртоқлар!

Саноат социалистик экономиканинг асоси бўлиб келди ва асоси бўлиб қолмоқда. Ҳисобот даврида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети КПСС XXIII съездининг Директиваларига амал қилиб, республика индустриясининг барча тармоқларини ривожлантиришга, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга катта эътибор берди.

Беш йил ичида маҳсулот ишлаб чиқариш 35 процентдан зиёдроқ кўпайди. Тошкент, Сирдарё, Сурхондарё, Қашқадарё ва Бухоро областларида саноат ишлаб чиқаришини анча тезроқ суръатлар билан ўстириш таъминланди. Кўмир қазиб чиқариш, прокат, цемент ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалик машиналари, шу жумладан пахта териш машиналари ишлаб чиқариш борасида беш йиллик план топшириқлари ошириб бажарилди. Пландан ташқари юзлаб миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Саноатда фақат сон жиҳатидангина эмас, шу билан бирга сифат жиҳатидан ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Янги тармоқлар ва корхоналар вужудга келди. Беш йиллик мобайнида бунёд қилинган ва тез суръатлар билан ривожланаётган олтин қазиб чиқариш, тракторсозлик саноатлари билан ҳақли равишда фахрланамиз. Рангли металлургия ривожланиб, кон-саралаш саноатидан кон-металлургия саноатига айланди. Химиявий толалар ва органик синтез маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошлаб юборилди. Саноат маҳсулотининг бир қанча энг муҳим турларини ишлаб чиқариш борасида Ўзбекистоннинг умумиттифоқ миқёсидаги роли анча кўтарилди.

Ҳисобот даврида партия ташкилоти фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан тезлаштириш йўлини қатъият билан ўтказишга киришди. Беш йил ичида янги техникага ва илғор технологияга оид 1500 га яқин катта тадбирлар амалга оширилди, машиналар, асбоблар, халқ истеъмоли молларининг кўпгина янги турларини кўплаб ишлаб чиқариш бошлаб юборилди. Электрон-ҳисоблаш машиналари ва ташкилий техника, меҳнатни илмий ташкил этиш кенгроқ қўлланиладиган бўлиб қолди. Рационализаторлик таклифларини ва ихтироларни жорий қилиш натижасида 200 миллион сўмдан кўпроқ маблағ тежалди.

Саноат ишлаб чиқаришидаги ўсишнинг анчагина қисми меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан қўлга киритилди. Маҳсулот таннархи пасайтирилди, бошқа техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланди. Буюмларнинг 16 турига давлат Сифат белгиси берилди. Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар беш йиллик мобайнида жаҳондаги 90 мамлакатга юборилиб турди.

Иқтисодий ислоҳот индустриянинг ривожланишига самарали таъсир қилмоқда. У иқтисодий методлар ва омилларнинг аҳамиятини кучайтирди, корхоналарнинг хўжалик мустақиллигини ва ташаббусини кенгайтирди, коллективларнинг ўз фаолиятлари натижаларидан моддий манфаатдорлигини ва масъулиятини оширди. Ҳозирги вақтда республикадаги саноат корхоналарининг жуда кўпчилиги янги система асосида ишламоқда, улар олинаётган фойданинг 90 процентдан кўпроғини бермоқда. Бу корхоналар ишининг натижалари XXIII съездда, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги сентябрь Пленумида ва бошқа пленумларида ишлаб чиқилган партия иқтисодий сиёсати тўғри ва ҳаётий сиёсат эканлигини яққол кўрсатиб турибди.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасида ва Ўзбекистоннинг барча областларида индустрияни ривожлантиришга катта эътибор берилди. Беш йиллик мобайнида саноатдаги асосий фондлар 1,7 баравар кўпайди, юзга яқин катта корхоналар ва ишлаб чиқаришлар ишга туширилди. Электр энергетика, машинасозлик, химия ва газ саноати, рангли металлургия, яъни республикамизнинг бутун халқ хўжалигида техника тараққиётини белгилаб бераётган тармоқлар илдам суръатлар билан ривожланиб борди.

Электр энергетикада беш йиллик ичида 2 миллион киловаттли янги қувватлар ишга туширилди, бу эса Совет ҳокимиятининг бундан олдинги барча йиллари давомида ишга туширилган қувватларга тенг деса бўлади. Электр энергия ишлаб чиқариш 1,6 баравар кўпайтирилди ва 18 миллиард киловатт-соатдан ошиб кетди. Областларнинг ҳаммаси ва Қорақалпоғистон АССР электр энергия билан марказлаштирилган ҳолда таъминланадиган бўлиб қолди, қишлоқ районларини электрлаштириш асосан тугалланди. Электр станцияларида 14 та йирик энергоблоклар ва агрегатлар комплекс автоматлаштирилди.

Ёқилғи саноатида прогрессив ёқилғи турларининг салмоғи 95 процентга етди. Ҳозир ҳам Ўзбекистон арзон зангори ёқилғининг мамлакатдаги энг катта районларидан бири бўлиб турибди.

Газ қазиб чиқариш беш йил ичида икки бараварга яқин кўпайди ва 1970 йилда 32 миллиард куб метрдан ошиб кетди. Учқир, Шимолий ва Жанубий Муборак, Қорахитой ва Қорабайир янги газ конлари ишга туширилди. Бешта газ қувури, шу жумладан Ўрта Осиё — Марказ, Бухоро газ конлари райони — Тошкент — Фрунзе — Олмаота газ қувурлари қурилди.

Химия саноатида Олмалиқ химия заводи рекорд бўларли даражадаги қисқа муддат ичида қуриб битказилди. Фарғонадаги азотли ўғитлар заводининг ва Навоий химия комбинатининг иккинчи навбатлари ишга туширилди, Чирчиқ электр химия комбинатининг қуввати оширилди. Марказий Комитет, республика ҳукумати, Тошкент, Фарғона ва Бухоро область партия ташкилотлари қилган катта ишлар натижасида Ўзбекистонда минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган қувватлар икки баравар кўпайди ва 5,8 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқариладиган бўлиб қолди. Мана шуларнинг ҳаммаси химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўстиришнинг ҳар йилги ўртача суръатини 12 процентга етказишга имкон берди. Эндиликда биз республикамизнинг минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжларини ўзимиз тўла равишда қондирмоқдамиз.

Рангли металлургия саноатининг партия XXIII съездининг республикада олтин қазиб чиқарувчи саноат барпо қилиш ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатини ривожлантириш тўғрисидаги Директивалари муваффақиятли бажарилди. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг жуда катта ёрдами туфайли Олмалиқ рух заводи, Мурунтов кон-металлургия корхонаси, Чодакдаги олтин ажратиб олиш комплекси ва Кўчбулоқ маъдан кони ниҳоят қисқа муддатлар ичида қуриб битказилди. Олтин ишлаб чиқариш қарийб уч, тозаланган мис ишлаб чиқариш уч баравар олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш 1,6 баравар кўпайтирилди. Рух, кадмий, қаттиқ қотишмадан ясаладиган металл қирқувчи инструмент ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Тармоқлардаги фондларнинг маҳсулот бериш даражаси 28 процент оширилди, рентабеллик анча ошди.

Машинасозлик саноатида «Ташсельмаш» заводи, Чирчиқ трансформатор заводи, Андижон машинасозлик заводи ва бошқа кўпгина заводлар реконструкция қилинди ва кенгайтирилди. Тошкент трактор заводи ва Самарқанд лифтсозлик заводининг биринчи навбати ишга туширилди.

Пахта териш машиналари, культиваторлар, тўқимачилик саноатига керакли ускуналар ишлаб чиқариш 35-40 процент, куч трансформаторлари, асбоблар ва автоматлаштириш воситалари ишлаб чиқариш икки баравар кўпайтирилди.

Беш йил ичида машиналар, асбоблар ва механизмларнинг 50 та янги типини кўплаб ишлаб чиқариш ташкил этилди. Булар орасида тўрт қаторли «Ўзбекистон» пахта териш машиналари, ер текислайдиган экскаваторлар, комплектли трансформатор подстанциялари, пассажир лифтлари, пахта тозалаш, тўқимачилик саноатига керакли ускуналар ва бошқа буюмлар бор. Машинасозлик корхоналарида босим кучи билан металл қуйиш усули, пайвандлашнинг прогрессив турлари, пластмассалар ва синтетик олмосдан ясалган инструментлар кенг қўлланиладиган бўлиб қолди.

Оғир индустрия тармоқлари тез суръатлар билан ривожлантирилганлиги унинг салмоғини ошириб, 39 процентдан 42 процентга етказишга имкон берди.

Геология хизмати ходимлари халқ хўжалигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Улар олтин, мис, табиий газ запасларини кўпайтириш планларини ошириб бажардилар. Беш йил ичида битта висмут кони, учта олтин кони, тўртта газ кони, битта плавик шпат кони ва қурилиш материаллари қазиб олинадиган 80 та кон саноат йўли билан ўзлаштириш учун топширилди. Олмалиқ комбинатини фойдаланишга тахт қилиб қўйилган мис запаслари билан таъминлаш даражаси оширилди. Мурунтов кон-металлургия корхонасининг хом ашё базаси анча кенгайтирилди, натижада корхонанинг иккинчи навбатини қуришга имкон туғилди.

Ўтган давр ичида партия ташкилоти **пахта тозалаш саноатини** ривожлантиришга кўп эътибор берди. Саноатнинг бу тармоғига 165 миллион сўм, яъни ўтган беш йилдагига қараганда 1,6 баравар кўп маблағ сарфланди. Бу саноат қувватлари 24 процент, Сирдарё, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида эса икки баравар кўпайтирилди. Илгари бу областларда етиштирилган пахтанинг кўп қисми бошқа районлардаги пахта заводларига олиб бориб тозаланар эди. Етиштирилаётган пахтанинг ҳаммаси қоп-қанорсиз ташиладиган бўлди. Бундан келадиган иқтисодий самара 34 миллион сўмни ташкил этди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқараётган индустрия тармоқлари янада ривожлантирилди. Чарм пойафзал ишлаб чиқариш 30 процент, шойи-газламалар ишлаб чиқариш 35 процент, мева-сабзавот консервалари ишлаб чиқариш 1,4 баравар, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1,5 баравар ва рўзғор холодильниклари ишлаб чиқариш икки баравар кўпайтирилди.

Бугун биз экономикани ривожлантириш якунларини кўриб чиқар ва ижобий силжишлар рўй берганлигини қайд қилар эканмиз, камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтишимиз керак. Ҳисобот даврида бизнинг саноатимиз беш йиллик план топшириқларида кўзда тутилган ўсиш суръатларини таъминламади. Бунинг асосий сабаби шуки, саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида анчагина катта салмоққа эга бўлган енгил саноат ва озиқ-овқат саноати орқада қолиб борди.

1966—1970 йилларда енгил саноатга ўтган беш йилдагига қараганда 1,7 баравар кўп маблағ сарфланган бўлса ҳам, аммо маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилган 38,7 процент ўрнига фақат 32 процент кўпайди. Озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича ҳам ўсиш суръатлари планда кўрсатилганига қараганда анча камроқ бўлди.

Ишлаб чиқариш қувватларидан қониқарли фойдаланилмаётганлиги қолоқликнинг асосий сабабларидан бири бўлиб турибди. Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинатида, Андижон трикотаж фабрикасида ва Фарғона пойафзал фабрикасида қувватлардан яхши фойдаланилмаган. Тошкент тўқимачилик комбинати ёмон ишлайдиган бўлиб қолди. 1970 йилда нон-булка, алкоголсиз ичимликлар, минерал сув ишлаб чиқарадиган қувватлардан ва айниқса синтетик ювиш воситалари ишлаб чиқарадиган қувватлардан етарли равишда фойдаланилмади. Мана шу камчиликларнинг ҳаммаси айниқса янги корхоналарда етакчи касбларга эга бўлган кадрлар етарли тайёрланмаганлиги ва сақлаб қолинмаганлиги натижасида ҳам рўй берди.

Озиқ-овқат саноати министрлигининг раҳбарларига шу тармоқнинг ишида жиддий камчиликлар борлиги, кўпгина корхоналар иш билан етарли таъминланмаганлиги бир неча марта кўрсатиб ўтилган бўлса ҳам, аммо бундан тегишли хулосалар чиқариб олинмади.

Бошқа саноат тармоқларининг, яъни машинасозлик, қурилиш материаллари, химия саноатининг бир қанча корхоналарида, жумладан Фарғонадаги азотли ўғитлар заводида ва Самарқанддаги суперфосфат заводида ишлаб чиқариш қувватларидан етарли равишда фойдаланилмаётир. Биз бундай аҳволга индамай қараб туролмаймиз. Қувватларни тезроқ ишга тушириш ва ўзлаштириш — катта халқ хўжалик вазифасидир. Партия комитетлари, министрликларнинг ва корхоналарнинг раҳбарлари бу ишни кунт билан амалга оширишлари, ҳар бир янги агрегатдан, станокдан, механизмдан яхшироқ фойдаланишга меҳнаткашларни сафарбар қилишлари, айниқса янги қурилишлар учун кадрлар тайёрлашни кенгайтиришлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг 1969 йилги декабрь Пленуми кўрсатиб ўтганидек, иқтисодий ўсишнинг сифатини таъминлайдиган омиллар — ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини кескин равишда ошириш, меҳнат унумдорлигини ҳамма жойда ва анча кўпайтириш вазифаси экономикани ривожлантиришда хўжалик қурилишининг хилма-хил барча масалалари орасида биринчи ўринга қўйилмоқда.

Республикадаги кўпгина корхоналарнинг, бутун-бутун индустрия тармоқларининг коллективлари меҳнат унумдорлигини тез суръатлар билан ўстиришга эришдилар. Рангли металлургия, газ саноати, химия саноати ва маҳаллий саноатда, қишлоқ хўжалиги машинасозлигида меҳнат унумдорлиги 40-55 процент ошди. Бироқ умуман олганда меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари ҳали ҳам суст. Қурилиш материаллари саноати ва пахта тозалаш саноати министрликларининг корхоналарида меҳнат унумдорлигини ошириш айниқса суст бормоқда. Бу саноат тармоқларида ишлаб чиқаришни ўстиришга асосан ишлаб турган ходимларни кўпайтириш йўли билан эришилди.

Область ва шаҳар партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг баъзилари ҳали ҳам ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, ички резервларни топиб ишга солишга коллективларни сафарбар қилиш масалаларига кам эътибор бермоқдалар. Андижон, Наманган, Сирдарё областларида саноат маҳсулотини ишлаб чиқаришда эришилган ютуқнинг ҳаммаси ишлаб турган ходимларни кўпайтириш йўли билан қўлга киритилди. Меҳнат унумдорлиги эса беш йил ичида ўсиш у ёқда турсин, балки пасайиб кетди.

Саноатнинг бир қанча тармоқларида меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари ўртача иш ҳақининг ўсишидан орқада қолаётганлигига ҳам индамасдан ўтиб бўлмайди. Бу фарқ қурилиш материаллари саноатида 23 процентни, озиқ-овқат саноатида 18 процентни, енгил саноатда 15 процентни ташкил қилди. Бу нонормал тенденция меҳнатни ташкил этиш ва нормалаш яхши йўлга қўйилмаганлигининг, иш вақти кўп нобуд бўлаётганлигининг оқибатидир.

Вазифа шуки, саноатда фан-техника тараққиёти суръатларини тезлаштириш, илғор тажрибани тезроқ жорий қилиш, қўл меҳнатини бутун воситалар билан қисиб чиқариш, ишлаб чиқаришни, айниқса, кўмакчи ишларни комплекс механизациялаштиришни ва автоматлаштиришни кенгроқ амалга ошириш, меҳнатни илмий ташкил этишни кенг жорий қилиш зарур. Ҳозирги кунда директор ҳам, инженер ҳам, ҳар бир ишчи ҳам, партком секретари ҳам, ҳар бир коммунист ҳам корхонада фан ва техника ютуқларини жорий қилиш учун жон куйдириши лозим. Партия шуни талаб қилади, турмушимизнинг талаби ҳам шу.

Маҳсулот сифатини яхшилаш ҳозирги замон шароитида энг муҳим иқтисодий ва сиёсий вазифаларнинг бири бўлиб қолди. Бу соҳада ҳам республикамизда бир талай ишлар қилинди. Аммо ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар орасида паст навли маҳсулотлар ҳали ҳам кўп. Баъзи машиналардан, пойафзал, пайпоқ, трикотаж буюмларидан, нон-булка, сут маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлардан шикоят қилиб ёзилган хатлар ва рекламациялар келиб турибди. Маҳсулотни аттестациядан ўтказиш суръатлари пасайиб кетди.

Сифат учун кураш — совет маркасининг шарафи учун курашдир. Бу кураш партия ва хўжалик органларининг диққат марказида туриши лозим. Ҳар бир меҳнаткашни маҳсулотни Ватанимиз ва жаҳондаги энг яхши стандартларга мос бўлиб тушадиган, фақат яхши сифатли ва чиройли қилиб ишлаб чиқариш руҳида тарбиялаш, технология интизомини бузиш, брак маҳсулот чиқариш фактларига тоқат қилмайдиган бўлиш руҳида тарбиялаш зарур.

Халқ хўжалигини планлаштиришни ташкил этишни ва бошқаришни такомиллаштириш заминида социалистик экономикани ривожлантиришни тезлаштиришнинг жуда катта резерви бор. Очиқ кўриниб турган шу ҳақиқатни ҳаммамиз ўзлаштириб олишимиз керакки, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1969 йилги декабрь Пленумида уқтириб айтганидек, ҳозирги замон шароитида ишларни бошқариш яхши йўлга қўйилмаса ва ишларни ташкил этиш такомиллаштирилмаса капитал маблағ ҳам, янги техника ҳам, ишчи ва колхозчиларнинг фидокорона меҳнати ҳам тегишли самара бермайди. Бошқарувнинг ўзи фанга айланмоқда. Бизнинг барча кадрларимиз мана шу фанни эгаллаб олишлари керак.

Министрликлар ва идоралар, корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш системасини ҳар доим такомиллаштириб боришлари, маъмурий-бошқарув аппаратини қисқартиришга эришишлари, ҳамма нарсани тежашлари, ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш, бирлашмалар ва фирмалар тузиш ишларини кунт билан олиб боришлари мутлақо зарур. Ҳисоблаш техникаси ва ташкилий техника воситаларини, шунингдек автоматлаштирилган системаларни халқ хўжалигини бошқаришга астойдил жорий қилиш зарур. Яқинда бу масала Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросида кўриб чиқилди, буларни тезроқ жорий қилиш чоралари белгилаб берилди.

Республикада ишлаб чиқарувчи кучларни оқилона жойлаштириш Госплан, министрликлар ва идораларнинг энг муҳим вазифасидир. Саноат корхоналарини ва уларнинг филиалларини асосан ўртача ва кичик шаҳарларда, ишчи посёлкаларида жойлаштириш, мана шу шаҳарлар ва посёлкалардаги меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, хотин-қизларни, айниқса маҳаллий миллат хотин-қизларини ишлаб чиқаришга актив равишда тортиш зарур.

Экономикани бошқаришнинг ҳал қилувчи бўғинларидан бири бўлган министрликлар ва идораларнинг саноат тармоқларидаги ишларнинг аҳволи учун масъулиятларини ва ролларини ошириш зарур. Улар фан-техника тараққиёти учун, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун курашнинг асосий ташкилотчилари бўлишлари лозим.

Мана шу масалаларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XXI пленумида чуқур анализ қилиб чиқилди, камчиликлар очиб ташланди ва саноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини янада ошириш борасида партия ташкилотларининг вазифалари белгилаб берилди. Республикамиздаги партия комитетлари, министрликлар ва идоралар бу вазифаларнинг бажарилишини таъминлашлари лозим.

Областлар, шаҳарлар, районлар саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш соҳасида область, шаҳар ва район партия комитетларининг, ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг роли ва масъулияти янги шароитда тағин ҳам кучаяди. Улар партия белгилаб берган планларни амалга оширувчи ташкилотчилар бўлишлари, меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини, социалистик мусобақасини ривожлантира беришлари, янги ва илғор ташаббусларнинг ҳаммасини қўллаб-қувватлашлари лозим. Ҳар бир завод ва фабрикада ишлаб чиқариш фондларидан мумкин қадар тўла фойдаланишга, моддий ва меҳнат ресурсларини энг кам сарфлаган ҳолда давлат планлари ва топшириқларини сўзсиз бажаришга эришиш зарур.

Ҳисобот даврида **транспорт ва алоқанинг** барча турлари янада ривожланди. Юкларни ташиб бериш темир йўл транспортида 41 процент, автомобиль транспортида 58 процент кўпайтирилди. Ҳаво транспорти пассажирлар ташишни 1,6 баравар кўпайтирди. Алоқа корхоналарининг хизмат кўрсатиш ҳажми 1,7 баравар кўпайди.

Темир йўл транспортини техника билан қайта қуроллантириш ишлари тез суръатлар билан давом эттирилди. Ўзбекистон Коммунистик партияси XVII съездининг қарорларига мувофиқ янги Самарқанд — Қарши темир йўли ишга туширилди. Қўнғирот — Бейнов темир йўли ишга туширилиш арафасида турибди. Серқатнов участкаларнинг бир қанчасида иккинчи йўллар қурилди. Автомобиль транспортининг роли ошди, бултур ташилган жамики юкларнинг 90 процентдан кўпроғини автомобиль транспорти ташиб берди. Автомобиль йўлларини қуриш икки баравар кўпайтирилди. Самолётлар парки янгиланди, республиканинг бир қанча шаҳарларида янги аэропорт бинолари қурилди. Алоқа корхоналари кўпайтирилди ва кенгайтирилди.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси, республика Автомобиль транспорти министрлиги, граждан авиацияси бошқармаси бундан буён ҳам транспортнинг ҳамма турларидан фойдаланиш самарадорлигини ошираверишлари ва уларнинг ишини яхшилай беришлари, транспорт воситаларини унумсиз бекор туриб қолишини мумкин қадар қисқартиришлари, пассажирларга хизмат кўрсатишда, ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда жиддий камчиликларни йўқотишлари зарур.

Автомобиль йўлларини қуриш ва ободонлаштириш сифатини яхшилаш, техникадан унумлироқ фойдаланиш, Бухоро, Самарқанд ва Сирдарё областларининг яйлов зоналарида қурилаётган йўлларни тезроқ ишга тушириш керак.

Халқ хўжалигининг ўсиб бораётган талаблари ва меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари алоқа ходимларидан амалдаги техника воситаларидан фойдаланишни кескин равишда яхшилашни, уларнинг иш сифатини оширишни, матбуот ва хатларни саралаш ва етказиб беришни тезлатишни, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини оширишни талаб қилади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва партия ташкилотлари **капитал қурилишга** кўп диққат ва эътибор бермоқдалар. Бу иш кенг миқёсда олиб борилди ва экономиканинг барча тармоқларини тез ўстиришни кўп жиҳатдан таъминлади.

Беш йиллик ичида давлат ва колхозлар республика халқ хўжалигини ривожлантиришга 13 миллиард 900 миллион сўм сарфладилар. Бу маблағ ўтган 15 йил ичида сарфланган капитал маблағларга тенг дейиш мумкин. Ўсиш суръатларининг бундай тезлатилишига техника тараққиёти, қурилиш ишлаб чиқаришини кенг кўламда индустрлаштириш, куч ва маблағларни ишга тушириладиган ва энг муҳим объектларга тўплаш асосида эришилди.

(Давоми 3-бетда).

ЎРТОҚ Ш. Р. РАШИДОВ ДОКЛАДИ

(Боши 2-бетда)

Қурилиш тағин ҳам юксак техникавий даражага кўтарилди, унинг ишлаб чиқариш базаси мустаҳкамланди, йирик қурилиш-монтаж ташкилотлари ва булар иш унуми юксак техника билан таъминланганлиги, қурилиш материаллари ва конструкциялари ишлаб чиқарадиган қудратли саноат корхоналари мана шу ишлаб чиқариш базасининг негизи бўлиб қолди. Аммо энг муҳими шуки, кадрлар ўсиб етишди ва бой амалий тажрибага эга бўлиб қолди. Қурилишда иқтисодий ислоҳот жорий қилина бошлади.

Область, шаҳар, район партия комитетлари бу муҳим участкага раҳбарликни яхшиладилар, бошланғич партия ташкилотларига кўпроқ эътибор бермоқдалар.

Мана шуларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш қувватларини ва объектларини ишга туширишни анча тезлаштиришимизга имкон берди. Масалан, Олмалиқда химия ва рух заводини қуриб битказишга фақат бир йилдан вақт кетди. Бу корхоналарни қуришда шонли бинокорларимиз ва монтажчиларимиз чинакам меҳнат шижоатини кўрсатдилар. Улар йирик саноат комплексларини ғоят қисқа муддатлар ичида бино қилиш мумкинлигини яққол исботладилар. Бу ишда Олмалиқ шаҳар партия комитетининг ва бошланғич партия ташкилотларининг хизмати оз эмас. Бу қурилишлар илғор тажриба мактаби бўлиб қолди, уларнинг илғор тажрибаси бутун республикага, жумладан Фарғона пойафзал фабрикаси, Наманғандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинати, Самарқанд чинни заводи сингари объектларда кенг ёйилди.

Бироқ қурилиш ишларида камчиликлар ва нуқсонлар ҳали ҳам бўлиб турибди. Баъзи областларда қурилиш-монтаж ташкилотларини ва уларнинг ишлаб чиқариш базасини ҳали ҳам кўнгилдагидек мустаҳкамлаб ололганимиз йўқ.

Республика Госплани, министрликлари ва идоралари маблағларни сочиб юбориш каби зарарли практикани тугатганлари йўқ. Қувватлар ва объектларни белгиланган муддатларда ишга тушириш, ишларнинг ҳажми ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича берилган планларни бажариш ҳамиша ҳам ўз вақтида таъминланаётгани йўқ, натижада капитал маблағларнинг самарадорлиги пасайиб кетмоқда, давлат маблағлари битмаган қурилишларда беҳуда банд бўлиб қолмоқда.

Капитал маблағларни ишга тушириладиган объектларга тўплаш ва бу маблағларни қурилиш муддатларининг нормаларига албатта мувофиқлаштириб тақсимлаш, лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида ишлаб чиқиш ва ускуналарни ўз вақтида етказиб бериш ҳамма учун қатъий қонун бўлиб қолиши керак.

Қурилиш материаллари саноатини ва қурилиш индустриясини, айниқса, цемент, деворбоп, пардозбоп ва норуда материалларни ишлаб чиқаришни бундан буён ҳам илдамлик билан ривожлантираберишимиз зарур.

Министрликлар ва идоралар қурилиш ишлаб чиқаришини индустрлаштириш ва механизациялаш даражасини ошириш йўлида тинмай иш олиб боришлари, меҳнат унумдорлигини белгиланган даражада оширишни таъминлашлари, ўз бўлинмаларида барқарор ишчи коллективларини вужудга келтиришлари, ислоҳотни кенг жорий қилишлари ва шу асосда қувватлар ҳамда объектларни белгиланган муддатларда юқори сифатли қилиб ишга туширишни таъминлашлари лозим.

Капитал қурилиш — моддий ишлаб чиқаришнинг етакчи тармоқларидан бири. Республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, фан-техника тараққиётининг суръатлари, уй-жой проблемасининг ҳал қилиниши, аҳолининг маданий-маиший муассасалар билан таъминланиш даражаси капитал қурилишнинг муваффақиятли бўлишига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Шу сабабли қурилиш ишларини бундан буён ҳам яхшилайбериш партия ташкилотларининг энг муҳим хўжалик ва сиёсий вазифасидир.

Коммунистик қурилиш миқёси ошиб бораётганлиги хўжалик соҳасидаги мустақиллик ваташаббускорлик кенгайтирилганлиги, топширилган иш учун масъулият ошиб бораётганлиги эндиликда корхоналар, ташкилотлар ва қурилишларнинг раҳбарлари олдига юксак талаблар қўймоқда. Раҳбар кадрлар ишлаб чиқариш техникаси ва экономикасини яхши билишлари, ташаббускор ва эпчил бўлишлари лозим.

Кадрларимизнинг энг биринчи бурчи шуки, улар бошқарув илмини ўрганиб олишлари, керак бўлиб қолганда эса бу соҳада қайтадан ўқиб ўз билимларини оширишлари лозим, Партия, совет ва хўжалик ташкилотлари раҳбар ходимларнинг илмий, техникавий ва иқтисодий билимларини ошириш тўғрисида ҳар доим ғамхўрлик қилишлари шарт.

Шу билан бирга оммавий касблар бўйича кадрлар тайёрлашни халқ хўжалигини ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб кенгайтириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, кишиларни меҳнатни ватанпарварлик бурчи деб биладиган қилиб тарбиялашга диққат ва эътиборни кучайтириб, ишловчиларнинг маданий-маиший шароити тўғрисида ғамхўрлик қилиш ва шу асосда кадрларнинг қўнимсизлигини кескин равишда камайтиришга эришиш зарур.

Директивалар лойиҳасига мувофиқ, янги беш йилликда саноатнинг асосий вазифаси социалистик экономикани, айниқса қишлоқ хўжалигини ва у билан алоқадор тармоқларни ривожлантиришнинг индустриал базасини кенгайтириш ва такомиллаштиришдан, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ва самарадорлигини оширишдан, маҳсулот сифатини жуда яхшилашдан иборат бўлади. Халқнинг ҳаётий эҳтиёжларини тағин ҳам тўлароқ қондириш манфаатларини кўзлаб саноат бундан буён ҳам ривожлантирилаберади.

Ўзбекистон ССРда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини 46—49 процент кўпайтириш мўлжалланган.

Электр энергетикани, рангли металлургияни, химия, газ саноатларини ва енгил саноатни бундан буён ҳам тез суръатлар билан ривожлантириш, олтин, рух ва мис ишлаб чиқарадиган қувватларни кенгайтириш кўзда тутилади. Ирригация, пахта териш машиналари ва пахтачиликка керакли бошқа машиналарни ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади, химиявий толалар ишлаб чиқариш кенг миқёсда ташкил этилади, минерал ўғитлар, шойи газламалар, ички трикотаж, чарм пойафзал, маданий-маиший ва рўзғор моллари, жумладан рўзғор холодильниклари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади.

Капитал маблағлар сарфлаш ҳажми беш йил ичида 1,6 баравар оширилади.

Ўзбекистоннинг шонли ишчилар синфи социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида янги меҳнат муваффақиятларига эришади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК

Ўртоқлар! Ҳисобот даврида Ўзбекистон Коммунистик партияси олдида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида мураккаб ва масъулиятли вазифалар турар эди. Бу вазифалар партиянинг қишлоқдаги сиёсатидан табиий равишда келиб чиқар эди. Мамлакатнинг ҳамма деҳқонлари партиянинг қишлоқдаги сиёсатини жуда яхши тушуниб, якдиллик билан маъқулламоқда. Колхозчиларнинг 1969 йилда бўлиб ўтган Бутуниттифоқ III съезди қишлоқ ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди.

Беш йиллик мобайнида республика қишлоқ хўжалигида катта ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар рўй берди. Унинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, комплекс механизациялаш ва электрлаштириш даражаси ошди, энергетика жиҳатидан таъминланиши кескин кўпайди. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнати тобора индустриал меҳнатнинг бир турига айланиб бормоқда, бу эса шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутлар камайиб бораётганлигидан далолат беради. Сув хўжалиги қурилиши, янги ерларни ўзлаштириш, қишлоқ хўжалигини химиялаштириш, деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини ошириш соҳасида катта ишлар бажарилди.

Шу асосда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини янада юксалтиришга эришилди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти беш йил ичида 24,6 процент, колхоз ва совхозларнинг асосий фондлари 75 процент кўпайди. Хўжаликларнинг экономикаси мустаҳкамланди, қишлоқ меҳнатчиларининг моддий фаровонлиги ва маданий-техникавий савияси ошди.

Республика партия ташкилоти **пахтачиликни** ривожлантириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилди. Беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ана шу етакчи тармоғида катта муваффақиятларга эришилди. Колхоз ва совхозлар давлатга 20 миллион 668 минг тонна яъни аввалги беш йилдагига қараганда 3 миллион 244 минг тонна кўп ёки халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 1 миллион 168 минг тонна кўп пахта сотдилар. Шу билан бирга ҳосилни кўпайтиришнинг 75 процентига ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришилганлигини айтиб ўтиш ўринлидир. Шу даврда пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 2,1 центнер кўпайди.

Ленин юбилейи йилида пахтадан энг мўл — 4 миллион 668 минг тонна ёки планда белгиланганидан 618 минг тонна кўп ҳосил олинди. Ингичка толали пахта тайёрлаш планини бир ярим баравар ошириб бажарилди. Ўзбекистон Ватанга ҳали ҳеч қачон бунчалик кўп пахта топширмаган эди! Республиканинг ҳамма областлари ва деярли ҳамма районлари, колхоз ва совхозлари давлат плани бажарилганлиги тўғрисида шараф билан рапорт бердилар, хўжаликларнинг жуда кўпчилиги социалистик мажбуриятларни ҳам адо этди. Ўзбекистонда Ватан пахтачилигининг бутун тарихи мобайнида энг юқори ҳосилдорлик таъминланди — гектар бошига 26,2 центнер пахта олинди. Шу билан бирга бу — дунёда ана шундай майдонда эришилган энг юқори ҳосилдорлик ҳамдир. **(Қарсаклар).**

Хоразм областининг қишлоқ меҳнаткашлари эришган муваффақиятлардан ҳамма миннатдор бўлиб, қойил қолмоқда. Улар сурункасига кўп йиллардан бери совет пахтачилигининг пешқадамлари, таниқли мўл ҳосил миришкорлари бўлиб келмоқдалар. Бултур улар умуман область бўйича гектар бошига 39,3 центнердан ҳосил олдилар. Ўртоқлар, бу — меҳнатдаги катта шижоатдир!

Бухоро ва Сурхондарё областларининг, Қорақалпоғистон АССРнинг, Қашқадарё ва бошқа областларнинг пахтакорлари ҳам юбилей йилида юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Бугун биз ўз областларида пахтадан энг кўп ҳосил олган Янгиариқ, Жарқўрғон, Тўрткўл, Свердлов, Шаҳрисабз, Избоскан, Оққўрғон, Нарпай, Поп, Жиззах, Киров (Фарғона области) районларининг муваффақиятларини муносиб равишда тақдирлаймиз. Республиканинг 162 хўжалиги гектар бошига 35 центнердан ортиқ, улардан 59 таси эса 40 центнер ва ундан ҳам кўпроқ пахта олди. Илғор бригадалар ҳар гектар ерда 50-60 центнер пахта етиштирдилар.

Ўзбекистоннинг катта пахта хирмони учун олиб борилган курашда минглаб ажойиб «оқ олтин» миришкорлари, моҳир ташкилотчилар, пахта териш машиналарининг ҳайдовчилари ўсиб етишди. Улар меҳнатга чинакам коммунистик муносабатда бўлиш, Ватан олдидаги ўз бурчларини виждонан бажариш намуналарини кўрсатмоқдалар.

Бизнинг вазифамиз — уларнинг сафларини кенгайтиришдан, қишлоқ хўжалигининг ҳамма меҳнаткашларини илғорлар намунаси асосида тарбиялашдан иборат.

Ишчилар синфи деҳқонларга тобора катта ёрдам бермоқда. Саноат корхоналари қишлоққа яхши замонавий машиналар, ўғитлар, химикатлар, жуда хилма-хил машина-механизмлар бериб турибди. Ҳосил терими даврида юз минглаб шаҳарликлар колхоз ва совхозларга ёрдамга бориб, пахтазорларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бу — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар мустаҳкам, бузилмас иттифоқининг, Ўроқ билан Болға дўстлигининг ёрқин ва ишончли далилидир.

Ўтган беш йилликда пахтачиликни ривожлантиришда Ўзбекистон эришган муваффақиятлар шак-шубҳасиз ва равшандир. Лекин биз қилинган ишларга реалистик нуқтаи-назардан баҳо беришимиз, ҳал этилмаган масалаларни, нуқсонлар ва камчиликларни кўра билишимиз лозим.

Бултур 66 та колхоз, 10 та совхоз, Қўрғонтепа ва Боёвут районлари пахта тайёрлаш планини бажармади. 23 та район беш йиллик топшириқларининг бажарилишини таъминламади. Бир хил шароитда бўлса ҳам, ҳар хил ҳосил олаётган хўжаликлар, шу хўжаликларда эса ана шундай бригадалар ҳар бир районда бор.

Бундай аҳволга тоқат қилиб бўлмайди. Ҳозир ҳар бир хўжалик, ҳар бир район пахта етиштиришни кўпайтириш ва унинг ҳосилдорлигини ошириш учун катта имкониятларга ва резервларга эга. Ана шу имкониятлардан тўлиқроқ ва самаралироқ фойдаланмоқ керак.

Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб келганлигини ва шундай бўлиб қолишини биз ҳеч қачон унутмаслигимиз зарур. Пахта етиштиришни янада, тобора кўпроқ миқдорда ошириш — бизнинг бош йўлимиз, бизнинг Совет Иттифоқидаги қардош халқлар олдида энг муҳим интернационал бурчимиздир.

КПСС XXIV съездининг янги беш йиллик планга доир Директивалари лойиҳасида пахтачиликни янада юксалтириш, 1975 йилга бориб пахта етиштиришни 4 миллион 900 минг тоннага етказиш кўзда тутилган. Бу — қийин бўлса ҳам, лекин тўла бажарса бўладиган вазифадир. Бугина эмас, беш йиллик охирига бориб биз эзгу марраға етиб, Ўзбекистоннинг 5 миллион тонна «оқ олтини»ни етиштиришимиз мумкин ва лозим. **(Қарсаклар).**

Бу вазифани ҳал этиш учун бизга КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати катта ёрдам бермоқдалар.

Қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун 7 миллиард сўмдан ортиқ яъни 1966—1970 йилларда ўзлаштирилганидан икки баравар кўп давлат капитал маблағлари ажратиш кўзда тутилмоқда. Колхозлар ўз маблағларидан салкам икки миллиард сўм сарфлашлари мумкин. Ана шу жуда катта капитал маблағ янги ерларни ўзлаштиришни жадал олиб бориш, янги совхозларни тезроқ қуриш имконини беради. Республика кўп миқдорда қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғит, гербицидлар ва бошқа моддий-техника воситалари олади.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари давлат ёрдамидан рационал фойдаланишлари, деҳқончилик маданиятини янада ошириш, экинзорларни кенгайтириш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, қишлоқдаги ҳамма ишларни жиддий равишда яхшилаш юзасидан катта тадбирларни амалга оширишлари зарур. Биз пахтачиликни ривожлантиришда бултур эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлашимиз ва кўпайтиришимиз, илғор хўжаликларнинг бой тажрибасидан тўлиқроқ фойдаланишимиз керак.

Тўққизинчи беш йилликда пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги юксак масъулиятларини англаган кўп колхозлар, совхозлар, районлар ва областлар ўз ишларини чуқур таҳлил қилиб чиқдилар, янги имкониятлар ва резервларни қидириб топдилар, шу йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Бухоро ва Қашқадарё областларининг деҳқонлари КПСС XXIV съезди шарафига мусобақа бошлаш ташаббускори бўлиб чиқдилар. Бухоро пахтакорлари бу йил давлатга ярим миллион тонна, яъни планда белгиланганидан 105 минг тонна кўп пахта сотишга қарор бердилар, гектар бошига 30 центнердан кам ҳосил оладиган битта ҳам хўжалик областда бўлмайди, деган вазифани ўртага қўйдилар. Қашқадарё пахтакорлари 335 минг тонна, яъни планда белгиланганидан 100 минг тонна кўп пахта тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Бухоро ва Қашқадарё областлари пахтакорларининг қимматли ташаббусини маъқуллади. Республиканинг ҳамма областлари, районлари, колхоз ва совхозлари уларнинг намунасига эргашди. Тошкент пахтакорлари 400 минг тонна, сирдарёликлар 600 минг тонна, фарғоналиклар 500 минг тонна, наманганликлар 380 минг тонна, андижонликлар 500 минг тонна, самарқандликлар 470 минг тонна, сурхондарёликлар 400 минг тонна, хоразмликлар 410 минг тонна, Қорақалпоғистон автоном республикасининг пахтакорлари 350 минг тонна пахта етиштириш мажбуриятини олдилар.

Пахтакорларнинг мажбуриятларида коммунистик онглилик, ижодий изланиш, ватанпарварлик ҳамда ўзининг партия ва халқ олдидаги бурчини чуқур тушуниш ифодаси кўриниб турибди. Партия ташкилотлари социалистик мусобақага кун сайин раҳбарлик қилишлари, пахтачиликни ривожлантиришда тобора юксак марраларга эришишлари лозим.

Пахтадан муттасил мўл ҳосил олинишини таъминлайдиган чора ва тадбирлар системасида пахта-беда алмашлаб экиш алоҳида аҳамиятга эга. Бу алмашлаб экиш ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантириш, вильтга қарши кураш, чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш ва жамоат чорвачилигини юксалтириш негизидир. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XVII пленуми алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштиришга доир ишларнинг аниқ программасини ишлаб чиқди. Ўтган йилнинг ўзидаёқ суғориладиган ерлардаги бедапоялар уч юз етти минг гектарга етказилган ёки 1965 йилдагига нисбатан 1,5 баравар кўпайтирилган эди. Лекин умуман республикада алмашлаб экиш суст жорий этилмоқда.

Марказий Комитет, область ва район партия комитетлари, республика Министрлар Совети, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари қишлоқ хўжалик органларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига нисбатан пахта-беда алмашлаб экишни жорий этишга доир тадбирларни ўз вақтида, планли равишда амалга ошириш учун талабчанликни кучайтиришлари, бу ишда қаттиқ давлат тартиби ўрнатишлари лозим.

Ҳисобот даврида республикада **қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари** ҳам муваффақиятли ривожланиб борди. Ғаллакорлар 4 миллион 400 минг тонна дон етиштирдилар. Ватан омборларига салкам икки миллион тонна дон тўкдилар. дон сотиш беш йиллик планини 139 процент бажардилар.

Шоликорликни ривожлантириш соҳасида катта иш қилинди. Қорақалпоғистон АССРда шоликорликнинг янги районы барпо этилди. Янги совхозлар тузилганлиги ва хўжаликлар ихтисослаштирилганлиги туфайли шоли етиштириш 1,6 баравар кўпайиб, 1970 йилда 188 минг тоннага етди. 1975 йилда биз ялпи шоли ҳосилини 260 минг тоннага етказишимиз керак. Шолипояларни кенгайтириш билан бирга шоли ҳосилдорлигини кескин ошириш ҳам лозим. Шоли ҳосилдорлиги, гарчи беш йиллик мобайнида 1,4 баравар кўпайган бўлса ҳам, лекин ҳали мамлакатдаги илғор хўжаликлар эришган даражадан анча орқада қолмоқда.

Республика каноп ва тамаки етиштириш ҳамда харид қилиш беш йиллик планини анча ошириб бажарди. Лубкорлар билан тамакикорларнинг вазифалари интенсивлаштириш ва меҳнат жараёнларини механизациялашни кенг жорий этиш асосида ана шу қимматли хом ашёни етиштиришни янада кўпайтиришдан иборат.

Сабзавот, полиз маҳсулоти, мева ва узум етиштиришни кўпайтиришга катта эътибор берилди. Бу вазифа хўжаликларни янада ихтисослаштириш негизида ҳал этилди.

Сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 1965 йилдагига нисбатан 61 процент кўпайди. Мева ва узум ҳосили анча ортди. Бултур 960 минг тоннадан ортиқ яъни 1965 йилдагига нисбатан 37 процент кўп сабзавот, полиз маҳсулоти ва картошка, 284 минг тонна, яъни 1965 йилдагидан 44 процент кўп мева ва узум тайёрланди. Ана шу маҳсулотларни умум иттифоқ фондига юбориш икки баравар кўпайди.

Шу билан бирга, гектар бошига 400 центнер ва ундан ҳам кўпроқ сабзавот ва полиз маҳсулотлари, 150-200 центнер узум олаётган илғор хўжаликларнинг тажрибаси ҳали имкониятларимизнинг ва резервларимизнинг ҳаммасидан тўлиқ фойдаланилмаганлигини кўрсатиб турибди. Бу тармоқларга раҳбарликни янада такомиллаштириш лозим.

Тайёрлаш, озиқ-овқат саноати, савдо министрликлари, «Ўзбекбирлашув» тайёрлаш ва савдони ташкил қилишни яхшилашлари, бу ишдаги камчиликларни тугатишлари керак. Аҳолини сабзавот ва мевалар билан бутун йил бўйи узлуксиз таъминлаш вазифасини ҳал қилмоқ учун теплицалар ва катта омборларни кўпроқ қуриш зарур.

Марказий Комитет жамоат **чорвачилигини** янада ривожлантиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Ҳисобот даврида бу масалалар Марказий Комитет пленумларида уч марта муҳокама қилинди. Марказий Комитет бюроси чорвачиликдаги ишларнинг аҳволи ва уни ривожлантириш чоралари тўғрисида область ва район партия комитетларининг ҳисоботларини бир неча марта тинглаб, муҳокама қилди.

Шундай қилиб, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг эътибори доимо қишлоқ хўжалигининг энг муҳим тармоқларидан бири бўлган чорвачиликка қаратиб келинди. Шу туфайли биз муайян ютуқларга эришишга муваффақ бўлдик. Беш йиллик мобайнида гўшт етиштириш йилига ўрта ҳисобда аввалги беш йилдагига нисбатан 19,5 процент, сут 37,3 процент, тухум 31,7 процент кўпайди. Ана шу маҳсулотларни харид қилиш беш йиллик планлари анча ошириб бажарилди. Чорва туёғи ва паррандалар кўпайди. Ана шу ижобий ўзгаришлар асосан чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига рўй берганлигини таъкидлаб ўтиш лозим.

Лекин, кўрилган чора ва тадбирларга қарамай, республикамизда чорвачилик ҳали ҳам орқада қолмоқда. Бир қанча районларнинг ва хўжаликларнинг раҳбарлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигининг ана шу тармоғини юксалтириш тўғрисидаги қарорларини бажаришга лозим даражада масъулият билан қарамадилар. Гўшт, сут, тухум етиштиришнинг ҳозирги даражаси ва айниқса уни ўстириш суръатлари ҳали меҳнаткашларнинг доимо кучайиб бораётган эҳтиёжларига мос келмайди.

Кўпгина колхоз ва совхозларда чорва туёғи секин кўпаймоқда, унинг маҳсулдорлиги паст. Чорвани ўтлатиб боқиш ва бўрдоқига боқишни ташкил этишга етарли эътибор берилмаётир, топширилаётган молларнинг вазни кам. Қорақалпоғистон АССРда ва Хоразм областида беш йил ичида сигирлар, Самарқанд ва Сирдарё областларида эса қўйлар камайиб кетди. Бутун йил давомида ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 600-800 килограмм сут олаётган районлар бор. Хўжайли, Қўнғирот, Иштихон, Тўрақўрғон, Чироқчи, Балиқчи районлари ва бошқа айрим районлар шулар жумласидандир.

«Правда» газетаси яқинда чорвачиликка раҳбарлик қилишдаги камчиликлар учун Сурхондарё область партия комитетининг ишини қаттиқ танқид қилди. Шуни эътироф этиш керакки, бу — ғоят тўғри танқиддир. Область партия комитетининг ҳисоботи Марказий Комитет бюросида муҳокама қилинганидан кейин Сурхондарё область партия комитети, район партия комитетлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари чорвачиликдаги нуқсонларни тугатиш учун зарур чораларни кўрмадилар. Область раҳбарлари жиддий хулосаларни чиқариб олишлари ва ана шу қолоқ соҳадаги ишларни кескин суратда яхши йўлга қўйишлари лозим.

Чорвачиликни юксалтириш — катта давлат аҳамиятига эга бўлган иш, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг биринчи галдаги хўжалик-сиёсий вазифасидир. Беш йил ичида биз гўшт етиштиришни бир ярим баравар, сут етиштиришни 1,6 баравар, балиқ етиштиришни 2 баравар, тухум етиштиришни 1,7 баравар кўпайтиришимиз керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XXI пленумида ана шу вазифани ҳал этиш йўллари муҳокама қилинди ва конкрет тадбирлар белгиланди. Хўжаликларнинг ҳамма категорияларида чорва туёғи ва паррандаларни, айниқса урғочи моллар ва товуқларни кўпайтириш, чорва маҳсулдорлигини ошириш кўзда тутилди. Чўчқачилик, паррандачилик, йилқичилик ва балиқчиликни жадал суръатлар билан ривожлантириш лозимлиги таъкидланди. Ихтисослаштиришни чуқурлаштириш чўчқа ва қора мол боқиладиган комплексларни қуриш, янги паррандачилик фабрикалари барпо қилиш, хуллас, чорвачиликни саноат негизига кўчириш зарур.

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида қўйчиликни, айниқса қоракўлчиликни янада ривожлантириш кўзда тутилган. Беш йиллик охиригача биз қоракўл қўйларни ўн миллион бошга етказишимиз керак. Бунинг учун яйловларни яхшилаш юзасидан катта тадбирларни амалга ошириш, қўшимча равишда 1 миллион 500 минг гектар ерга сув чиқариш ва 3 миллион 500 минг гектар майдондаги илгари сув чиқарилган яйловларда гидротехника иншоотларини реконструкция қилиш лозим. Қоракўлчиликнинг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш ишлари кучайтирилиши, қоракўлчилик совхозларида маданий-маиший қурилиш ривожлантирилиши зарур.

Озуқа базаси— чорвачиликдаги энг муҳим масаладир, энг асосий проблемадир. Чорва туёғининг кўпайиши ҳам, маҳсулдорлиги ошиши ҳам, маҳсулот етиштиришнинг кўпайтирилиши ҳам ана шу проблеманинг ҳал этилишига боғлиқ бўлади. Биз ҳамма фермаларни хилма-хил ва тўйимли озуқалар билан етарли миқдорда таъминлаб қўйишимиз мумкин ва лозим. Суғориладиган ерларда озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини ошириш бу соҳадаги асосий резервдир.

Тайёрлаш министрлиги омухта ем саноати корхоналари қурилишини тезлаштириши, омухта ем ишлаб чиқаришни 1975 йилда бир миллион тоннага етказиши, уларнинг турларини кўпайтириб, сифатини ошириши, қурилиш, қишлоқ қурилиши министрликлари ва «Главташкентстрой» омухта ем корхоналарини ўз вақтида ишга туширишни таъминлаши керак.

Чорвачиликни кескин юксалтириш соҳасида белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши биздан қишлоқ хўжалигининг ана шу тармоғига партия раҳбарлигини яхшилашни, уни аввало, коммунистлар ва комсомоллар ҳисобига кадрлар билан мустаҳкамлашни талаб қилади. Чорвачиликка, фермаларга гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш учун ҳамма резервлар ва имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдалана оладиган ҳалол кишилар, яхши ташкилотчилар, мутахассислар раҳбарлик қилишлари лозим.

Республикада **пиллачилик** муваффақиятли ривожланмоқда, пилла тайёрлаш беш йиллик плани анча ошириб бажарилди. Ҳар қути қурт уруғининг ҳосилдорлиги 60 килограммга етди. Лекин биз ана шу хом ашёни етиштиришни бундан буён ҳам кўпайтиришимиз зарур. 1975 йилда биз давлатга 22 минг тонна пилла сотишимиз лозим.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўрта Осиё пиллачилик илмий-тадқиқот институти ипак қурти боқишни саноат негизига кўчиришга алоқадор масалаларни тезроқ ҳал қилишлари керак.

Ерларни ирригациялаш ва мелиорациялаш, сув хўжалиги қурилишини янада ривожлантириш суғориладиган деҳқончиликнинг негизидир.

Республика Компартиясининг XVII съездидан кейин ўтган даврда бу соҳада муайян натижаларга эришилди. Жанубий Сурхон, Каркидон ва Пачкамар сув омборлари тўла қувват билан ишга туширилди. Каттақўрғон ва Косонсой сув омборларининг ҳажми кўпайтирилди, Катта Андижон, Туямўйин суғориш каналлари ишга туширилди, Бош Қоракўл, Ачикўл, Тошработ магистрал коллекторлари, шунингдек, бошқа гидротехника иншоотлари қуриб битказилди.

436 минг гектар шўрҳок ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишлари ўтказилди. 650 минг гектар ернинг сув таъминоти оширилди, каналларга бетон қоплаш ишларининг катта ҳажми бажарилди, шу туфайли сувнинг шимилиб, исроф бўлиши кескин камайтирилди. Давлат капитал маблағлари ҳисобига 240 минг гектар янги ерларга сув чиқарилди.

Мирзачўлда ва Қарши даштида, Сурхон—Шеробод водийсида, Марказий Фарғонада ва Амударё этакларида янги ерларни ўзлаштириш ишлари тез суръатлар билан давом эттирилди. Бу ерларда обод уй-жой посёлкалари ва маданий-маиший комплекслари бўлган ўнлаб янги совхозлар барпо этилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Қарши даштидаги ерларни суғориш ва ўзлаштириш ишларини жадаллаштириш тўғрисида бултур бениҳоя муҳим аҳамиятга эга бўлган қарор қабул қилдилар. Келгусида бу ерда қўшимча равишда асосан ғоят қимматли ингичка толали нав пахтадан бир миллион 300 минг тоннадан ортиқ ҳосил оладиган бўламиз.

Ҳозирги вақтда бизнинг олдимизда суғориладиган ерларни кенгайтириш ва ҳолатини яхшилаш соҳасида жуда катта вазифалар турибди. Беш йилликда давлат маблағлари ҳисобига 465 минг гектар янги ерни суғоришимиз лозим. Бу — саккизинчи беш йилликда суғорилган ердан икки баравар кўпдир. Шу билан бирга колхозлар ўз маблағлари ҳисобига камида 50 минг гектар ерни ўзлаштиришлари мумкин. Суғориладиган ерларни кенгайтириш ва яхшилаш ҳар бир колхоз ва совхоз учун қонун бўлиб қолиши керак. Бу муҳим ишда уларга ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериш зарур.

Мелиорация ишлари суръатларини кучайтириш керак. Шу беш йилликда 610 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, камида 230 минг гектар ерни яхшилаб текислаш, 750 минг гектар ернинг сув таъминотини ошириш ва шу ерлардаги суғориш системаларини реконструкция қилиш зарур.

Биз Тахиатош гидроузелини, Андижон сув омборини, Катта Наманган каналининг биринчи навбатини ва Аму—Бухоро каналининг иккинчи навбатини қуриб битказишимиз. Туямўйин сув омборидаги ишларни жадаллаштиришимиз ҳамда Оҳангарон, Ғовасой, Чодак, Ҳисорак сув омборлари қурилишини, шунингдек бошқа кўпгина гидротехника объектлари қурилишини бошлаб юборишимиз лозим. Сув хўжалигига жами 3 миллиард 700 миллион сўм, яъни Совет ҳокимиятининг ҳамма йилларида сарфланганидан кўпроқ ҳажмда капитал маблағ сарф этилади. Бажарилиши лозим бўлган ишларнинг улкан миқёси сув хўжалиги ташкилотларининг ишлаб чиқариш-қурилиш базасини тез ривожлантиришни талаб қилади. Бу — белгиланган буюк программа муваффақиятли бажарилишининг асосий ва ҳал қилувчи шартидир.

Сув хўжалигини янада ривожлантириш — республика партия ташкилотларининг жонажон ишидир. Биз ҳаммамиз сув хўжалиги қурилиши ва суғориш системаларидан фойдаланиш масалалари билан кун сайин ва конкрет равишда шуғулланишимиз керак.

Ўрмончилар олдида катта вазифалар турибди. Улар ўрмон ресурсларидан ва давлат ўрмон фонди ерларидан тўлиқ фойдаланишлари, ўрмонларнинг маҳсулдорлигини ва сифатини оширишлари зарур.

Ўзбекистон партия ташкилоти қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини **комплекс механизациялашни** янада ривожлантиришга катта эътибор бермоқда.

Республика колхоз ва совхозларида ҳозир 125 мингта трактор, 32 мингта пахта териш машинаси ва 450 мингта бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, кўп миқдорда ер қазиш техникаси бор. Беш йиллик мобайнида энергетика ресурслари деярли бир ярим баравар кўпайди. Энди бизнинг ихтиёримизда ғўзани парвариш қилиш ва унинг ҳосилини териб олиш учун зарур бўлган машиналарнинг деярли ҳаммаси бор. Деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқларидаги сермеҳнат ишлар тобора кўпроқ механизациялаштирилмоқда.

Республикада энг сермеҳнат иш — пахта теримини механизациялаш учун керакли машиналар комплексини яратиш иши амалда тугалланганлигини съездга зўр мамнуният билан маълум қиламиз.

Машинада терилган пахтанинг ҳажми 1965 йилга нисбатан 1,8 баравар кўпайиб, 1 миллион 600 минг тоннага етди. Яқин ўтмишда бўлганидек, айрим хўжаликлар ва бригадаларгина эмас, бутун-бутун районлар ва областлар ҳам машинага асосий умид боғламоқдалар. Сирдарё области энг юксак кўрсаткичларга эришди. Бултур бу ерда ҳосилнинг 60 проценти, Мирзачўлнинг қўриқ ердаги совхозларида эса 78 проценти машинада териб олинди. Тошкент областида етиштирилган пахтанинг ярмидан кўпроғи машинада териб олинмоқда.

Мавсум мобайнида ўз комбайнлари бункерларидан 200—300, ҳатто 500 тонна пахта тўкиб, кўп минглаб теримчиларнинг ишини бажараётган ўнлаб, юзлаб механизаторлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, съездимиз делегати Шоймардон Қудратов пахта териш мавсумида 650 тонна «оқ олтин», Абдусаттор Қурбонов 600 тонна, Отамурод Худойназаров 550 тонна пахта териб бердилар. КПСС XXIV съездининг делегатлари Ҳафиз Полвонов, Светлана Продан ва бошқа кўп кишилар жуда яхши натижаларга эришдилар. **(Қарсаклар).**

Пахта теримини механизациялашдаги муваффақиятлар шубҳасиздир.

Лекин эришилган натижа бизни қаноатлантирмайди. Ҳозир республикада мавжуд бўлган пахта териш машиналари ёрдамида бир мавсумда икки миллион тоннадан ортиқ пахта териш мумкин. Ҳали ҳам бирталай хўжаликлар, ҳатто районлар асосан қўл меҳнатига зўр бермоқдалар. Бунга тоқат қилиб бўлмайди. Ҳосил теримини механизациялашни янада кенгайтирмай туриб пахта етиштиришни беш миллион тоннага етказиш асло мумкин эмас. Терим ишларини механизациялаш у ёки бу раҳбарнинг хусусий иши эмас, бу — энг муҳим давлат вазифасидир.

Шунга эришиш керакки, шу беш йилликнинг охирига бориб хўжаликларнинг ҳаммаси пахта ҳосилининг асосий қисмини машинада териб оладиган бўлсин. Умуман республикада биз машина терими ҳажмини 3 миллион тоннага етказишимиз керак. Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналари қувватини ошириш, пахта териш машиналари ва қишлоқ учун керакли бошқа техника ишлаб чиқаришни кўпайтириш. Тошкент трактор заводида пахтачиликка мослаштирилган анча кучли тракторлар ишлаб чиқаришни жадаллаштириш лозим.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш кўламини кенгайтириш чигитни кенг қаторлаб экиш усулини тез жорий этишни талаб қилади. Беш йилликнинг охирига бориб кенг қаторлаб чигит экилган ер майдонларини тахминан бир миллион гектарга етказиш зарур. Бу эса серунум машиналарни қўлланиш, пахта етиштиришни арзонлаштириш имконини беради.

Ҳамма жойда мавжуд техникадан фойдаланиш самарадорлигини оширишга, машинани авайлаб сақлашга, уларни ремонт қилиш ва асраш ишида тартиб ўрнатишга эришиш керак.

Комплекс механизация — деҳқончиликдаги ҳамма экинлардан муттасил мўл ҳосил олишга ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширишга олиб борувчи энг тўғри йўл десак муболаға бўлмайди. Партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини комплекс механизациялашга, техника тараққиётини ҳар томонлама жадаллаштиришга қаратилган йўлини сабот билан амалга ошириш партия ташкилотларининг, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг бурчидир.

Қишлоқ хўжалигини юксалтиришда **химиялаштириш** муҳим роль ўйнайди. Республикада бу иш кенг ривож топди. Бу ишда давлат бизга катта ёрдам бермоқда, колхоз ва совхозларга минерал ўғит, дефолиантлар, гербицидлар етказиб бериш йил сайин кўпаймоқда.

Ўтган йили ғўзага беш йиллик бошидагига қараганда 44 процент кўп минерал ўғит берилди. Ҳар тонна азот эвазига 12,5 тонна ёки 1965 йилдагидан 2,5 тонна кўп пахта ҳосили олинди. Минерал ўғитга қилинган бир сўм харажат 3 сўм соф даромад берди.

Шу билан бирга қишлоқ хўжалик органлари ҳар бир колхоз ва совхозда минерал ўғитлардан тўлиқ фойдаланиш ва унинг самарадорлигини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари керак. Ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан муҳофаза қилиш ишини яхшироқ ташкил этиш талаб қилинади.

(Давоми 4-бетда).

ЎРТОҚ Ш. Р. РАШИДОВ ДОКЛАДИ

(Боши 2 ва 3-бетларда).

Қишлоқ хўжалигининг ҳамма проблемаларини ҳал этишда **фаннинг** роли катта. Республика олимларининг кўп кишилик отряди пахтачиликни ва бошқа тармоқларни ривожлантириш учун кўп иш қилди, колхоз ва совхозларга қимматли тавсиялар бериб турибди. Бизнинг селекциячиларимиз пахтанинг дунёдаги энг яхши навларини етиштириб бердилар, шу туфайли республикада пахта навини тўрт марта алмаштириш мумкин бўлди.

Кейинги йилларда вилтга бардошли бир қанча янги навлар яратилди. Улар орасида ўсимликлар биологияси экспериментал институтида селекционер С. М. Мираҳмедов чиқарган учта Тошкент нави, СоюзНИХИнинг Андижон филиалида В. Я. Буткова чиқарган 159-Ф нави ҳамда пахтачилик селекцияси ва уруғчилиги институтида олим Ю. П. Хуторной чиқарган С-6030 ингичка толали нав чигит айниқса қимматлидир. 1972 йилда биз навларни навбатдаги тўла алмаштиришни тугаллашимиз лозим.

Вилтга қарши кураш проблемасини ҳал этиш Ўзбекистон олимлари ишидаги бош йўл бўлиб қолиши керак. Бу — осон вазифа эмас, у илмий-тадқиқот ишларини зўр сабот билан олиб боришни, бутун-бутун коллективлар, лабораториялар ва институтларнинг куч-ғайратларини бир жойга жамлаш ва мувофиқлаштириб туришни талаб этади. Лекин биз Ўзбекистон олимлари ниҳоят ана шу чўққини ҳам забт этадилар ва вилт устидан ғалаба қозониладн деб умид қиламиз. **(Қарсаклар).**

Ҳисобот даврида **колхозлар**нинг ишлаб чиқариш-молия фаолияти анча яхшиланди. Уларнинг даромадлари 31,8 процент кўпайди. Меҳнатга ҳақ тўлаш фонди бир ярим баравар ортди, бўлинмас фондларга бир миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди.

Бироқ, истеъмол ва жамғарма фондларини шакллантириш вақтида муайян пропорцияларни бузиш фактлари ҳали ҳам тез-тез учраб туради.

Иқтисодий фаолиятни такомиллаштиришда, ишлаб чиқариш рентабеллигини оширишда колхозларга ёрдам бериш Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан унинг маҳаллий органлари зиммасидаги энг муҳим вазифадир. Колхоз кенгашлари бу ишда катта роль ўйнайди. Улар хўжасизликка, исрофгарчиликка қарши кескин кураш олиб боришлари, ердан ва маблағлардан тўғри фойдаланилишига эришишлари лозим.

Республика совхозлари ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ўтган беш йилликда анча оширдилар. 1970 йилда улар жамғарма тўплаш планини ошириб бажардилар, 141 миллион сўмдан ортиқ фойда бердилар. Зарар кўрувчи хўжаликлар жуда камайди. Тўла хўжалик ҳисобига ўтказилган совхозлар айниқса юксак кўрсаткичларга эришдилар. Бу эса қишлоқ хўжалигидаги иқтисодий ислоҳот ғоят самарадор эканлигидан далолат беради.

Шу билан бирга, кўпгина хўжаликларнинг рентабеллиги ҳали ҳам паст, уларнинг ўз маблағлари ҳисобига кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш таъмин этилмаётир.

Республикада совхозларга раҳбарлик қилишни яхшилаш учун Совхозлар министрлиги тузилди. Унинг энг асосий вазифаси совхоз ишлаб чиқаришини муттасил юксалтиришдан, ишлаб чиқаришни янада интенсивлаштириш, ихтисослаштириш ва марказлаштириш ҳисобига хўжаликларнинг рентабеллик даражасини оширишга эришишдан иборат.

Ўзбекистонда **қишлоқ қурилиши** суръатларини кучайтириш учун кўп иш қилинди. Қишлоқ жойларда бажарилаётган қурилиш ишлари ҳажми Узколхозстрой системасида 1965 йилга нисбатан қарийб икки баравар, Қишлоқ қурилиши министрлиги системасида эса уч баравар кўпайди. Колхоз ва совхозларда кўпгина ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қурилди.

Лекин қишлоқ эҳтиёжлари ҳали ҳам унчалик тўлиқ қондирилмаётир. Бир қанча районларда ва областларда ишлаб чиқариш объектларини, айниқса чорвачилик бинолари ва паррандачилик фабрикаларини қуриш, ишга тушириш планлари бажарилмаётир.

Бу ишни тузатиб олишимиз керак. 1971—1975 йилларда қишлоқ қурилиши ҳажми қарийб икки баравар кўпаяди. Шу йилнинг ўзидаёқ давлат ва колхозлар маблағи ҳисобига бир миллиард сўмга яқин капитал маблағ сарф қилинади. Беш йил мобайнида ўнлаб янги совхоз тузилиши керак. Ана шу вазифаларнинг ҳаммаси партия ташкилотлари, совхозлар, қишлоқ хўжалиги, қишлоқ қурилиши министрликлари, «Узсельхозтехника» ва «Узколхозстрой» органлари зиммасига катта масъулият юклайди.

Партия ва совет органлари қишлоқ хўжалигига раҳбарликни ҳар томонлама яхшилашлари, деҳқонларнинг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини ривожлантиришлари, тўққизинчи беш йилликда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини янада барқ уриб юксалтиришга эришишлари лозим.

III. ХАЛҚНИНГ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИШ—ПАРТИЯНИНГ ОЛИЙ ҚОНУНИ

Ўртоқлар! Коммунистик партия совет халқини ижтимоий ривожлантириш ва унинг фаровонлигини янада ошириш масалаларига доимо зўр эътибор бериб келмоқда.

[illegible]

Уй-жой қурилиши юксак суръатлар билан олиб борилаётганлиги халқ фаровонлигининг ўсишини яққол ифодалайди. [illegible]

[illegible]

ларда уй-жой ва маданий-маиший қурилишни яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқдилар. 1971—1975 йилларда колхоз ва совхозларда уй-жой, мактаб, магазин, болалар муассасалари, даволаш ва бошқа муассасалар қуриш ҳажми анча оширилади. Ана шу тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлаш партия ташкилотларининг бурчидир.

Республикада одамларнинг **соғлиғини сақлаш** тўғрисида, уларнинг даволаниши ва дам олиши учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Беш йиллик мобайнида медицина муассасалари қурилишига аввалги беш йилдагидан 2,5 баравар кўп маблағ сарфланди. Касалхоналардаги ўринлар 29 процент кўпайди. Ҳозир республикамизда 67 санаторий, 20 та дам олиш уйи, 45 та профилакторий бор. Медицина кадрлари тайёрлашга кўп эътибор берилди. Врачлар ва ўрта медицина ходимлари 1,4 баравар кўпайди.

Лекин шундай бўлса ҳам, республиканинг кўп районларида медицина кадрлари ҳали етишмайди, соғлиқни сақлашни ривожлантиришга ажратиб берилаётган маблағлар дуруст ўзлаштирилмаётир. Соғлиқни сақлаш органлари ишини доимо яхшилаш, медицина хизмати даражаси ва маданиятини ошириш, даволаш муассасалари шохобчасини кенгайтириш, санитария пропагандасини ва профилактика ишини кучайтириш, Ўзбекистон ССРнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги Қонуни бажарилишини таъминлаш зарур.

Социал таъминот одамларнинг моддий фаровонлигини юксалтиришда муҳим ўрин олади. Ҳисобот даврида пенсия ва нафақалар тўлашга сарфланган маблағ 1,6 баравар кўпайиб, 1970 йилда 665 миллион сўмга етди. Икки миллиондан ортиқ киши давлатдан гарантияланган ёрдам олиб турибди.

Лекин социал таъминот органлари ишида камчиликлар бор. Улуғ Ватан уруши инвалидларини, урушда ҳалок бўлган кишиларнинг оилаларини ва колхозчиларни пенсия билан таъминлашни ташкил этишни яхшилаш керак.

Мактабгача тарбия болалар муассасалари совет жамияти ҳаётида, ёш авлодни тарбиялашда алоҳида ўрин олади. Ўзбекистонда уч мингтадан ортиқ ана шундай муассаса бор. Уларда 344 минг бола тарбияланмоқда. Ўтган беш йилликда давлатнинг ва колхозларнинг маблағлари ҳисобига бир юз икки минг ўринлик янги болалар боғчалари ва яслилари қуриб битказилди. Шундай бўлса ҳам, республикамизда бундай муассасалар етишмаётир. Бултур Марказий Комитет билан республика ҳукумати болалар муассасалари шохобчасини икки баравар кенгайтиришга доир тадбирларни ишлаб чиқдилар. Партия комитетлари ана шу тадбирларнинг бажарилиши устидан контроль ўрнатишлари керак.

Мактабнинг ва ҳунар-техника билим юртларининг совет жамияти ҳаётидаги роли жуда катта. Совет кишисининг қиёфасини белгиловчи ҳамма фазилатлар — коммунистик онглилик, меҳнатга муҳаббат, ватанпарварлик, инсонпарварлик, интернационализм туйғуси мактабнинг актив иштирокида вояга етказилади.

Ҳозир республика мактабларида 3 миллион 300 минг, яъни 1965 йилдагидан 850 минг кўп йигит-қиз таълим олмоқда. Халқ маорифининг моддий базаси анча мустаҳкамланди. Беш йил мобайнида давлатнинг ва колхозларнинг маблағлари ҳисобига 515 минг бола ўқийдиган мактаб бинолари қурилди. Педагог кадрлар составининг сифати сезиларли даражада яхшиланди. Уларнинг сони 38 минг нафар кўпайди. Ўқитувчиларнинг ярмидан кўпи олий маълумотли кишилардир.

Ҳисобот даврида ялпи умумий ўрта таълимга ўтиш амалга оширилди, таълимнинг фан-техника тараққиёти ҳозирги аҳволини акс эттирадиган янги программалари жорий қилинмоқда. Бошланғич мактаб тўрт йиллик таълим беришдан уч йиллик таълимга ўтказилмоқда.

Болалар — мамлакатимизнинг келажаги. Коммунистик қурилиш манфаатлари мактаблар ишини бундан буён ҳам яхшилашни, уларнинг таълим-моддий базасини мустаҳкамлашни талаб қилади.

Партия комитетлари, маҳаллий Советлар, маориф органлари халқ маорифини ривожлантириш ва такомиллаштириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишлари, умумий таълим тўғрисидаги қонуннинг бажарилишига эришишлари, умумий ўрта таълимга ўтишни муваффақиятли туғаллаш учун ҳамма шарт-шароитларни яратишлари, таълим-тарбия иши савиясини оширишлари, ўқувчиларга касб-кор ўргатишга кўпроқ эътибор беришлари керак.

Айниқса математика, физика, рус тили ва чет тиллардан ўқитувчилар тайёрлаш миқёсини кенгайтириш, педагогика ўқув юртлари фаолиятини яхшилаш зарур. Биз педагог кадрларни қайта тайёрлаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишимиз, ғоявий-назарий савияларини ва педагоглик маҳоратини ошириш учун, таълим ва тарбиянинг сифати учун, синфда қолишни ва ўқувчиларнинг мактабдан кетиб қолишини камайтириш учун уларга нисбатан талабчанликни ҳар томонлама оширишимиз керак. Мактаб қурилиши планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш лозим.

Халқ хўжалиги ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг сафлари малакали кадрлар билан доимо тўлдириб турилишини талаб қилади. Ўтган йилларда республика ҳунар-техника билим юртлари 172 мингдан ортиқ малакали ишчи тайёрлаб берди, бу эса аввалги беш йилликдагига қараганда икки баравардан зиёд ортиқдир. 38 та янги билим юрти очилди, ўқувчилар салкам икки баравар кўпайди. Ҳунар-техника билим юрти системасини бундан буён ҳам ривожлантириш, саноат ва қишлоқ хўжалиги учун малакали кадрларни кўпроқ тайёрлаш, ёш ишчиларнинг ихтисос ўрганиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот олишларига эришиш лозим. Қишлоқ учун кенг профилдаги механизатор ишчиларни кўплаб тайёрлаш зарур.

Олий ва ўрта махсус таълим янада ривож топди. Партиянинг ленинча миллий сиёсати амалга оширилганлиги туфайли бизнинг республикамиз мутахассислар тайёрлаш кўлами жиҳатидан Англия ва Германия Федератив Республикаси сингари капиталистик мамлакатлардан ўзиб кетди.

Беш йиллик мобайнида олий ўқув юртлари билан техникумлар 281 минг мутахассис тайёрлаб чиқарди. Бундан ўн йил муқаддам Ўзбекистон халқ хўжалигида худди шунча мутахассис бор эди. Олий ўқув юртларида 1965 йилдагига нисбатан икки баравар кўп ўзбек қизлари ўқимоқда.

6 та олий ва 59 та ўрта махсус ўқув юрти очилди. В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг, Бухоро, Фарғона ва Наманган педагогика институтларининг замонавий комплекслари қурилди. Студентларнинг жами сони 40 процент ва техникум ўқувчиларининг сони эса 58 процент кўпайди. Техника олий ўқув юртларидаги студентлар айниқса сезиларли даражада кўпайганлиги республика ишлаб чиқарувчи кучлари ривожидаги тенденцияни ёрқин ифодалайди.

Лекин кўпгина олий ўқув юртларида ва техникумларда мутахассислар тайёрлаш иши ҳали замонавий талабларга жавоб бермайди.

Партия ташкилотлари, министрликлар ва идоралар таълим-тарбия жараёнини ҳар томонлама яхшилашлари, ўқувчиларга нисбатан талабчанликни оширишлари керак. Олий мактаб коммунистлари, профессорлари ва муаллимлари ўз талабаларида революцион назарияни ўрганишга зўр иштиёқни қунт билан кучайтиришлари, коммунистик ғоялар ёшларнинг ихлос қўйган шахсий эътиқодлари бўлиб қолишига эришишлари лозим. Мамлакатдаги энг яхши олий ўқув юртлари намунасида мустақил илмий-тадқиқот иши элементларини ўқув планлари ва программаларига кенгроқ киритиш, ёшларни студентлар жамиятларига ва конструкторлик бюроларига активроқ жалб қилиш, халқ хўжалигининг актуал темаларига бағишланган диплом лойиҳалари ёқлашни ҳар томонлама рағбатлантириш зарур.

Олий мактабнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, бу ишда тармоқ министрликларининг манфаатдорлигини ошириш, мутахассислар тайёрлашни планлаштиришни яхшилаш биринчи даражали аҳамият касб этади.

Коммунистик қурилиш суръатларини жадаллаштиришда **совет фани** катта роль ўйнайди. Совет фани мамлакатнинг моддий ва маънавий бойликларини кўпайтирувчи бевосита ишлаб чиқарувчи кучга айланди. Беш йил мобайнида республикада 20 та илмий муассаса, шу жумладан, электроника, кибернетика, биохимия, сейсмология ва бошқа бир қанча институтлар ташкил этилди. Илмий муассасаларда ва олий ўқув юртларида 25 минг илмий ходим, жумладан, 470 фан доктори ва 7 минг фан кандидати меҳнат қилмоқда.

Олимларимизнинг математика, физика, радиоэлектроника, химия, биология, медицина, геология, сейсмология соҳаларидаги ва илм-фаннинг бошқа соҳаларидаги муваффақиятлари мамлакатимиз ташқарисида ҳам маълум. Улар катта назарий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган тадқиқотларни бажардилар. Пахтанинг вилтга чидамли, серҳосил навлари яратилди, самарали дори-дармонлар, бир группа радий-изотоп приборлар ясалди, пахта териш машиналарини ҳамда бошқа машина ва ускуналарни такомиллаштиришнинг, фойдали қазилма конларини тахмин қилиб аниқлашнинг илмий асослари ишлаб чиқилди.

Ижтимоий фанлар соҳасидаги олимлар «Ўрта Осиё ва Қозоғистонда Совет ҳокимиятининг ғалабаси», «Ўзбекистон ишчилар синфининг тарихи» сингари йирик асарларни чиқардилар, «Ўзбекистон ССР тарихи» тўрт томлиги, «В. И. Ленин ва табиатшуносликнинг ривожи» китоби қайта нашр этилди. Ўзбек совет энциклопедияси нашр этила бошланди.

Физика-математика, табиёт ва техника фанлари соҳасида «Интенсив оқимлар дозиметрияси», «Ишлаб чиқариш жараёнларини электрон-ҳисоблаш машинаси ёрдамида автоматлаштириш ва бошқариш», «Юпқа пленкаларнинг кристаллашуви», «Мураккаб ўғитларнинг янги турлари», «Устюртдаги нефть-газ конлари геология тузилишининг ва шарт-шароитларининг ўзига хос хусусиятлари», «Ўзбекистон олтини металлогениясининг кон формациялари ва асосий белгилари» ва шу сингари асарлар нашр этилди.

Лекин шуни ҳам эътироф қилиш керакки, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг, министрликлар ва идораларнинг кўпгина муассасалари иши ҳали ҳам унчалик самарали бўлмаётир, ишлаб чиқаришга жорий этилган тадқиқотлар салмоғи мутлақо етарли эмас. Илмий ходимлар кўпинча аҳамияти кам бўлган майда проблемалар билан шуғулланмоқдалар, уларнинг кучлари асоссиз равишда бўлиб юборилмоқда, бу эса илмий-тадқиқотларнинг муддатларига, кўлами ва теранлигига салбий таъсир қилмоқда.

Ижтимоий фанлар соҳасидаги илмий-тадқиқот ишларида бачкана мавзулар учраб туради, айрим проблемалар билан бир-биридан алоқасиз бўлган кўплаб кишилар шуғулланади. фактлар ва воқеалар мустақил равишда текширилмасдан, бошқаларнинг асарларига асосланиб юзаки баён этиб берилмоқда, ижтимоий ривожланиш жараёнлари ва ҳодисалари чуқур анализ қилинмаётир.

Ижтимоий фанлар олимлари КПСС тарихининг актуал проблемаларини, коммунистик ижтимоий муносабатларнинг шаклланишини, социалистик демократиянинг ривожланишини, халқлар дўстлигининг жамиятимиз ҳаётидаги ролини, қолоқ халқларнинг капитализм босқичини четлаб, социализмга ўтиши қонуниятларини, ленинизм ғояларининг совет Шарқи ижтимоий-сиёсий ривожига таъсирини, социалистик ва коммунистик қурилиш практикасини, ўзбек халқининг коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга қўшаётган ҳиссасини ва шу сингари мавзуларни илмий асосда ишлаб чиқишни давом эттиришлари керак.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, бошқарувни такомиллаштириш, фан-техника революциясини амалга оширишда социализм афзалликларидан тўла-тўкис фойдаланиш соҳасида конкрет тадқиқотлар олиб бориш ва шунга доир тавсияларни ишлаб чиқиш иқтисодий фаннинг энг муҳим вазифасидир. Саҳроларни ўзлаштиришга, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришга ва шу сингариларга алоқадор маҳаллий характердаги масалаларга кўпроқ эътибор бериш керак. Илмий тадқиқотлар ва текширишларнинг натижаларини тезроқ амалга оширишга, фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқасини мустаҳкамлашга эришиш айниқса муҳим.

Партия ташкилотлари ўтказилаётган тадқиқотларнинг савияси учун илмий коллективларнинг масъулиятини оширишлари, ижодий изланиш, уюшқоқлик, ўзаро талабчанлик муҳитини вужудга келтиришга эришишлари, илмий коллективлар ҳаётида коммунистларнинг ролини оширишлари лозим.

Фан практика йўлини бамисоли ёрқин машъалдек ёритиб туриши, халқ хўжалигига раҳбарликка чуқур илмий ёндашишни таъминлаши зарур.

Кўпминг кишилик **маданият** ходимлари меҳнаткашларни коммунистик тарбиялашда катта иш олиб бормоқдалар. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 5.800 оммавий кутубхона, 4200 киноустановка, 3600 дан кўпроқ клуб, маданият саройлари ва уйлари, кўпдан-кўп музейлар, минглаб бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди.

Аммо ҳаёт уларнинг ишига бундан ҳам юксак талаблар қўймоқда. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, Маданият министрлиги ва унинг жойлардаги органлари маданий-оқартув муассасалари фаолиятини яхшилаш учун жиддий чоралар кўришлари, уларнинг партия ташкилотлари идеология ишидаги ҳақиқатан ҳам ишончли таянч пунктлари бўлиб қолишларига, оммага қунт билан маданиятни сингдиришларига ҳаракат қилишлари лозим.

Жамиятнинг маънавий ҳаётини ривожлантиришда, совет кишиларида коммунистик аҳлоқ-одоб ва эстетик дидни шакллантиришда **адабиёт ва санъатнинг** роли жуда катта. Бизнинг ижодкор зиёлиларимиз ўзларининг олижаноб вазифаларини яхши тушунаётганликларини мамнуният билан қайд этамиз.

Ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, артистлар СССР халқларининг ва, аввало, улуғ рус халқининг бой маданий мероси ва бадиий анъаналаридан баҳраманд бўлиб, совет воқелигини чуқур ва атрофлича акс эттира бошладилар. Ҳисобот даврида ва айниқса Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ҳамда В. И Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан партия ва халққа бағишлаб бир қанча йирик асарлар яратишди. Ильичнинг ҳаммамизга азиз сиймоси бадиий ижодиётда гавдалантирилганлиги республиканинг маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг кўпгина асарлари умумхалқ таҳсинига сазовор бўлди.

Кейинги йилларда қардош социалистик маданиятларнинг ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, уларнинг бир-бирига таъсир қилиши ва бир-бирини бойитиши жараёни давом этди. Ижодкор зиёлиларнинг учрашувлари ана шу ажойиб жараённинг муҳим формаси бўлиб қолди. Республикамизда Белоруссия, Туркманистон, Тожикистон, Эстония ва Қирғизистоннинг, социалистик мамлакатлардан Германия Демократик Республикаси, Болгария, Венгрия, Монголиянинг, шунингдек дўст Ҳиндистоннинг маданиятига бағишланган ўн кунликлар, ҳафталиклар ва кунлар зўр тантана билан ўтди.

Ўзбекистон ижодий ва илмий ходимлари ҳам Ватанимиз пойтахти Москвада, кўпгина иттифоқдош республикаларда ва социалистик давлатларда ўз муваффақиятларини намойиш қилдилар. Самарқанднинг 2500 йиллиги байрами Ўзбекистоннинг сиёсий ва маданий ҳаётидагина эмас, бутун мамлакатнинг сиёсий ва маданий ҳаётида ҳам катта воқеа бўлди.

Ёзувчиларимиз кўп миллатли совет адабиёти хазинасига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўзбек адабиёти совет воқелигини чуқур ва атрофлича акс эттирадиган, совет халқининг буюк ишлари ва орзу-ўйларини ёрқин тараннум этадиган бўлиб қолди.

Социалистик реализм методи, бадиий адабиётнинг партиявийлиги ва халқчиллиги тўғрисидаги ленинча принцип адабиётимиз ривожининг бош йўли эканлиги билан фахрлана оламиз. Адабиётимиз ўтмиш сарқитларига қарши, буржуа идеологиясининг турли кўринишларига қарши актив кураш олиб бормоқда, коммунистик ғояларнинг оташин жарчиси бўлмоқда.

Кейинги йилларда Тошкентда, Андижонда, Сирдарё областида янги театрлар очилди, концерт коллективлари тузилди. Энди Ўзбекистонда 27 давлат театри ва 50 халқ театри ҳамда концерт ташкилотлари бор. Улар томошабинларнинг меҳр-муҳаббатини қозонди. Республика киностудияларида дурустгина бадиий ва ҳужжатли фильмлар яратилди.

Музика ва тасвирий санъат янада ривож топди. Катта музика асарлари, шунингдек ҳозирги замон қўшиғини яратиш соҳасидаги иш композиторлар ижодида асосий ўрин олиб турибди. Рассомлар, ҳайкалтарошлар ва архитекторлар ўз асарлари билан ҳаётимизни муносиб равишда безаш, совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнатини тараннум этиш учун кўп иш қилдилар.

Адабиёт ва санъатни ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз шубҳасиздир. Бироқ, воқелигимиз тўғрисидаги ёрқин, талантли асарлар ҳали ҳам кам яратилмоқда, уларнинг кўпларида ҳозирги замонни, совет кишисининг маънавий дунёсини ижтимоий-фалсафий жиҳатдан чуқур идрок қилиш етишмайди. Характерларни яратишдаги қолипчилик, бачканалик ҳатто санъаткорнинг умуман мароқли кузатувларини китобхонга ва томошабинга етказишга халақит берди. Киностудиялар, театрлар, телевидение ва радио замондошларимизни мадҳ этувчи яхши сценарийларга ва пьесаларга жуда муҳтож. Ижодий ходимлар ҳаёт билан ҳали ҳам дуруст боғланган эмаслар, бўлажак асарларининг қаҳрамонлари яшаб, меҳнат қилаётган жойларда — завод ва фабрикаларда, қурилишларда ва пахта далаларида, олимларнинг лабораторияларида камдан-кам бўладилар.

Адабиёт ва санъатнинг ҳозирги айрим асарларида қолоқ қарашлар ва дидларга ёқиш учун консерватив ғоялар, сийқаси чиққан сюжетлар, музикавий ва саҳнавий формалар ўтказиб юборилаётганлигига ҳам муросасозлик билан қараб бўлмайди.

Меҳнаткашлар ёзувчилардан, рассомлардан, композиторлардан, артистлардан, кинематография ходимларидан ҳаётни ҳаққоний ва чуқур акс эттирадиган, коммунистик ғоявийлик, юксак бадиий маҳорат билан ажралиб турган коммунизм бинокорининг маънавий қиёфасини шакллантиришга актив ёрдам берадиган янги катта асарлар кутмоқдалар. Адабиёт ва санъат ҳаётимиздаги турли салбий ҳодисаларга бефарқ қарашга ҳақи йўқ.

Маданият министрлиги ва ижодий союзлар театрлар билан концерт коллективларининг репертуарини бойитишлари, опера ва балет санъатини ривожлантиришлари, классик ва совет музикаси билан қўшиғининг энг яхши намуналарини пропаганда қилишлари, юксак ғоявий, эстетик талабларга мос келадиган картиналар ва кинофильмлар яратиб беришлари керак. Ижодкор зиёлиларнинг юқори малакали кадрларини тайёрлашга кўпроқ эътибор берилиши зарур.

Адабиёт ва санъатни ривожлантиришда бадиий танқид ва санъатшунослик фани катта роль ўйнаши лозим. Улар маҳоратни оширишда, профессионал етукликка эришишда ижодий ходимларга доимо ёрдам бериши керак. Мужмал ва примитив асарлар яратилишига қарши курашмоқ лозим.

Ижодий союзларнинг партия ташкилотлари санъаткорларнинг ўсиши ва ғоявий чиниқиши тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишлари, талантлар ҳамдўстлигини мустаҳкамлашлари, ёзувчилар, композиторлар, кино, театр, тасвирий санъат арбоблари, архитекторлар ишини йўллаб туришлари, уларнинг самарали ишлаши учун шарт-шароит яратиб беришлари, совет санъати қуролини соф ва жанговар тайёр ҳолда сақлашлари керак.

Биз яшаб турган даврнинг улуғворлиги санъатимиз билан адабиётимиздан маънавий бардам, ғоявий эътиқодли, ҳаётни актив қайта ўзгартирувчи забардаст қаҳрамонларни, В. И. Ленин сўзлари билан айтганда, «мамлакатнинг гули, унинг кучи, унинг келажаги бўлган» кишилар образини яратишни қаттиқ талаб қилади.

Биз шунга ғоят аминмизки, ижодий ходимларимиз бундан буён ҳам ажойиб совет воқелигини, замондошимизнинг бой ички дунёсини тасвирловчи чинакам бадиий асарларни ярата берадилар.

IV. ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

Ўртоқлар! Коммунистик қурилиш планларининг амалга оширилиши партия ғоявий-сиёсий ишининг кўлами ва савиясига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Идеология фронти — коммунизм ғалабаси учун курашдаги энг муҳим фронтларнинг биридир.

Ҳисобот даврида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари доим республика Компартияси Марказий Комитетининг диққат марказида турди. Бу масалалар партия комитетларининг пленумларида, коммунистларнинг йиғилишларида, идеология ходимларининг кенгашларида қараб чиқилди. Ғоявий-тарбиявий ишга раҳбарликнинг мазмуни, форма ва методлари ҳаёт талабларига мослаштирилди. Бу ишнинг ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан алоқалари мустаҳкамланди. Тарбия масалаларига синфий ёндошиш асосларини кучайтириш йўли изчиллик билан ўтказиб келинмоқда.

Идеология ишининг моддий базаси анча мустаҳкамланди. Республика меҳнаткашлари Тошкентда В. И. Ленин Марказий музейининг ажойиб филиалига ва Билимлар уйига, пропаганданинг бошқа бир қанча ўчоқларига эга бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, Улуғ Октябрь 50 йиллиги ва совет халқининг фашизм устидан қозонган ғалабасининг 25 йиллиги байрамлари ғоявий ишларни кучайтиришда жуда катта роль ўйнади. Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик ва бу байрамни ўтказиш даврида идеология иши кенг қулоч ёйди. Бу иш кўпгина янги, мароқли формалар билан бойитилди.

КПССнинг XXIII съездидан кейин партия ғоявий-назарий фаолиятининг кучайтирилганлиги партия ташкилотларининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ишига самарали таъсир кўрсатди. Бу даврда маркcча тафаккур социализм ва коммунизмнинг, жаҳон революцион жараёнининг энг муҳим масалалари юзасидан ўтказилган янги тадқиқотлар билан бойитилди. КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига доир Тезислари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу саналарга бағишланган тантанали мажлисларда қилган докладлари, коммунистик ва ишчи партиялар халқаро кенгашининг хужжатлари бу соҳада муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Ҳисобот даврида республикамизда В. И. Ленин асарларининг бешинчи тўла тўпламини ўзбек тилида нашр этишга киришилди, К. Маркс «Капитал»инииг сўнгги томини чоп этиш туғалланмоқда, ўртоқ Л. И. Бржeнев нутқ ва мақолалари икки томлиги, марксизм-ленинизмнинг энг муҳим масалаларига доир бир қанча фундаментал илмий асарлар ўзбек тилида босиб чиқарилди.

Партия ташкилотлари **партия пропагандасини** тобора такомиллаштиришга, коммунистларнинг марксча-ленинча таълимини юксак даражага кўтаришга ва раҳбар кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтиришга катта эътибор бердилар.

Партия ўқувининг барча формаларида тингловчилар қаторига яна 166 минг киши қўшилди ва уларнинг сони 519 минг кишига етди. Лениннинг назарий меросига қизиқиш анча ўсди, 475 минг киши В. И. Ленин асарларини ўрганди. Шу ўқув йилида партиянинг иқтисодий назариясига эътибор кучайтирилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети меҳнаткашлар кенг оммасига иқтисодий таълим бериш юзасидан катта тадбирларни белгилади.

((Давоми 5-бетда).

ЎРТОҚ Ш. Р. РАШИДОВ ДОКЛАДИ

(Боши 1, 2, 3 ва 4-бетларда).

Раҳбар кадрларни ўқитишни ташкил этишда туб ўзгаришлар рўй берди. Бу ўзгаришлардан кўзда тутилган мақсад — ҳар бир раҳбар ходимнинг марксизм-ленинизм назариясини мунтазам суратда ва чуқур ўрганиши учун энг яхши замин ва имкониятларни вужудга келтиришдан иборат. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида, барча область, шаҳар, район партия комитетлари ҳузурида партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик активлари учун махсус мактаблар ёки назарий семинарлар ташкил этилди. Партия комитетларининг секретарлари ҳам шу ерларда ана шу мактаб ва семинарларга етакчилик қилмоқдалар. Раҳбар кадрларни ўқитишнинг шундай формаси партиянинг ҳозирги талабларига кўпроқ мос бўлиб тушди.

Кейинги йилларда пропагандистларнинг сифат состави яхшиланди. 29 минг пропагандистнинг 26 минг кишиси олий маълумотли, уларнинг 24 проценти раҳбар ходимлардир. Пропагандист кадрлар доимий назарий семинарларда шуғулланмоқдалар. Марказий Комитет, область, шаҳар ва район партия комитетлари ҳузурида уларни ишга тайёргарликдан ўтказмоқдалар. Уларнинг иштирокида партия пропагандаси ва интернационал тарбиялаш масалалари, ташвиқот олиб бориш методикаси юзасидан конференция ўтказилди.

Партия ташкилотлари бундан буён ҳам коммунистларнинг сиёсий-назарий савиясини ошириш учун уларга ёрдам бериш, партия мактаблари, сиёсий тўгараклар, семинарлар ишини яхшилашга, партия кабинетлари ва кабинетлари билан мустақил шуғулланишлари, доимий семинарлар ишини таъминлашлари керак.

Область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари ғоявий ишнинг ҳал қилувчи бўғини — марксизм-ленинизм пропагандасини кучайтириш, унинг ғоявий-назарий савиясини ошириш, партиявий ўқиш формаларини такомиллаштириш, марксизм-ленинизм назариясини ўрганишни ҳаёт билан боғлаш, олинган билимлардан меҳнаткашларнинг ижодий ғайратини кучайтиришда фойдаланиш, юксак натижаларни қўлга киритишга эришишлари, коммунистик принципиалликнинг, ҳаётга фаол муносабатнинг қарор топиши учун курашишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети 1969 йил декабрь Пленумида партиянинг ғоявий ишининг самарадорлигини ошириш, меҳнаткашларни тарбиялаш соҳасида қўйган вазифаларини ҳаётий масалалар билан такомиллаштиришни талаб қилди.

Раҳбар кадрларнинг сиёсий ўқишига партиявий эътибор кучайтирилиши лозим. Маҳаллий ва бошқа идоралардаги коммунистларнинг назарий ва амалий ўқишини, марксизм-ленинизм назариясини, хўжалик ҳамда бошқариш илмини, раҳбарлик методларини мунтазам суратда ўрганиб, ўзлаштириб олишни қатъий талаб қилиш керак.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда **сиёсий ахборот ва агитация** муҳим роль ўйнайди. Ленинчи лекторлар, пропагандистлар, лекторлари ва сиёсий ахборотчилар — 60 минг киши, комсомол ҳамда «Билим» жамиятининг 60 минг аъзоси республикамизда ва режаларини амалга оширмоқдалар. Кейин йилидагина 700 минг лекция ўқилди.

Партия комитетлари лекция пропагандасига раҳбарликни кучайтиришлари, бу пропаганда ҳар бир мақсадни кўзлашига эътибор беришлари, «Билим» жамияти ишини яхшилашлари керак. Ҳар бир лекциянинг мазмуни ғоявий ва самарали бўлишини, коммунистик қурилиш практикаси билан боғлашни таъминлашимиз лозим.

Сиёсий ахборотчиларимизнинг доклад ва лекцияларни аҳолига оммабоп қилиб етказиш, уларнинг фаол, актив ва ҳужумкор бўлиши, ички ва халқаро ҳаёт масалаларига жавоб бериши керак. Улар совет кишиларини буржуа идеологиясига нисбатан муросасиз бўлишга ўргатишлари лозим.

Сиёсий агитациянинг партиямизда олиб бориладиган ишлари ва унинг формалари ва методларидан иборат сиёсий ва ғоявий ишлар мустаҳкамланмоқда. Ҳар бир ижтимоий-иқтисодий, маданий ва сиёсий масалаларга ахборот бериш тизими республикамизда 42 минг агитатор ва 106 минг агитатор партия ва ҳукуматнинг сиёсатини халққа етказиб тушунтириб бермоқда. Сиёсий агитациянинг яхшиланганлиги, агитаторлар ва ахборотчилар иш ишларининг самарадорлиги ошди. Лекин сиёсий агитация ишини ҳали ҳам кўпчиликни собитқадам меҳнатга сафарбар этиш, ғайратлантиришга сафарбар қилиш керак.

Шу билан бирга партия ташкилотларининг оммавий-сиёсий иши ҳаётнинг талабларига жавоб бермайди. Агитаторлар ишчилар ўртасида сиёсий иш олиб бориш, ҳар бир меҳнат коллективи, кишилар истиқомат қиладиган жойида ишни яхшилашдан иборат асосий вазифани бажаришлари лозим.

Оммавий-сиёсий иш ишлаб чиқариш ва қурилиш коллективлари ишини меҳнат коллективлари ҳаёти билан боғлаб олиб боришлари, ғалабабозлик ва шовқинсиз, меҳнаткашларнинг турли табақаларини ҳисобга олган ҳолда олиб борилиши керак. Меҳнатнинг энг илғор методларини ишчилар ўртасида кенг ёйиш, олдириш зарур.

Кўргазмали агитацияни такомиллаштириш зарур. Партия ташкилотларимиз, шу жумладан кўргазмали безаклари ҳозирги талабга жавоб бермайди. Кўргазмали агитацияни ҳар томонлама ривожлантириш ва юксак ғоявий ва бадиий дид талаб қиладиган жойларда безакчи рассомлар жалб этилиши лозим.

Кишиларнинг ғоявий шакллантиришида матбуот мунтазам ва фаол қатнашади. Улар ишларнинг барча истиқомат жойи билан боғлиқ.

Матбуот — партия фронтининг зарбдор қуроли бўлиб, **матбуот, телевидение ва радио** ғоят муҳим роль ўйнайди. Ҳозирги замонда ўзбек, рус, тожик ва бошқа тилларда 227 та газета, 57 журнал ва бюллетенлар чиқмоқда. Уларнинг умумий нусхаси икки баравар ошиб, 5 миллионга етди. Ҳозирги вақтда ҳар бир кишига газета ва журналларни ёппасига таъминлаш вазифаси турибди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети матбуотни ривожлантиришга ёрдам бермоқда.

Журналистларимиз, телевидение ва радио ходимларимиз ҳаётнинг долзарб масалаларини ҳал этишда фаол иштирок этмоқдалар. Улар ҳамма соҳаларда меҳнатни кўпайтирадиган бўлиб кўринишга ёрдам қилиш, меҳнаткашларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш соҳасида кўп ишлар қилмоқдалар.

Совет матбуоти — халқнинг актив ёрдамчиси. Совет матбуоти ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, фан ва маданият ходимлари, партия ва совет ташкилотлари ишида ёрдам бериш вазифасини бажаришлари лозим. Матбуот ленинча ғояларни пропаганда қилиши, коммунистик қурилиш ғояларини сингдириши, меҳнаткашларни партия топшириқларини бажаришга сафарбар этиши, совет кишиларининг ватанпарварлиги ва интернационализмини тарбиялаши керак.

Совет кишиларида **меҳнат тарбияси** бериш — коммунистик тарбиянинг энг муҳим таркибий қисми. Барча ташкилотлар кишиларни юксак даражада онгли ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга тарбиялаш ва кўпайтириш, жамоат мулкини сақлаш ва кўпайтиришга

рииш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — партия ташкилотларининг кишиларни тарбиялаш соҳасидаги энг асосий вазифасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шунга биноан ва КПСС Марказий Комитети 1969 йил декабрь Пленумининг талабларига мувофиқ, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда меҳнатни моддий ва маънавий рағбатлантириш, ишчиларни, колхозчиларни ва хизматчиларни онгли интизом руҳида, халқ бойлигини тежаш ва авайлаб сақлаш, корхона, колхоз ҳамда совхознинг фаолияти учун юксак жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашга доир бир қанча муҳим масалаларни қараб чиқди. Буларнинг ҳаммаси халқнинг меҳнат-ғайратини оширишга ёрдам берди.

Ўтган беш йиллик даврида ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг ижодкорлиги, новаторлиги, ишлаб чиқаришдаги ташаббускорлиги, **социалистик мусобақа** ва унинг олий формаси — меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати кенг ривожланди. Бу ҳаракатда қатнашувчилар сони бир ярим баравар кўпайди ва ҳозирги вақтда қарийб бир миллион кишига етди. Минг-минглаб бригада, смена, цех ва участкалар, неча ўнлаб корхоналар коммунистик меҳнат коллективи, 370 минг киши коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли ном олишга сазовор бўлди. 1971 йил 17 апрелда коммунистик шанбалик ўтказиш ва шу куни ишлаб топилган пулни янги беш йиллик фондига топшириш йўлидаги умумхалқ ҳаракати меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишнинг янги ёрқин далилидир.

Аммо баъзи жойларда мусобақани ташкил этишда расмиятчилик ва кустарчиликка ҳали ҳам барҳам берилган эмас. Ишчилар ва колхозчилар йиғилиши, ўртоқлик судлари, коммунистик меҳнат ва илғор тажриба мактаблари, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашувлари, илғорларни шарафлаш, ишчилар синфи ва пахтакорлар сафига ўтиш маросимлари сингари ғоявий таъсир кўрсатишнинг коллектив формаларидан яхши фойдаланилмаётир.

Ишлаб чиқаришда моддий ва маънавий рағбатлантиришни тўғри қўлланиш, ҳар бир меҳнаткашга доим зўр ғамхўрлик ва иззат-ҳурмат билан қаралишига эришмоқ керак. Меҳнат аҳли янги беш йиллик топшириқларида ўз шахсий меҳнатининг ҳам программасини кўриб билиши, бу планни бажаришга муносиб ҳиссасини қўшмоғи керак.

Партия ташкилотлари давлат ва меҳнат интизомининг бузилишига, кўзбўямачилик ҳолларига қарши, олинган мажбуриятларни ҳурмат қилмаслик, социалистик мулкка нотўғри муносабатда бўлишга қарши ва жамият манфаатларига зид бўлган бошқа ярамас ҳолларга қарши курашни кучайтиришлари лозим. Ҳар бир коллективда ва аҳоли истиқомат қиладиган ҳар бир жойда хусусий мулкчилик сарқитларини, мешчанлик ҳудбинлиги, ичкиликбозлик, безориликни; жамоат тартибининг бузилишини қаттиқ қораловчи, жамоатчилик фикрини вужудга келтириш, меҳнаткашларга ҳуқуқ тарбияси бериш соҳасида кунт билан иш олиб бориш лозим.

Республика партия ташкилоти давлат ва жамоат ҳаётини тобора демократлаштириш, **ҳуқуқ тартиботини ва қонунчиликни** бутун чоралар билан мустаҳкамлашга, жиноятларнинг пайини қирқишга катта эътибор берди. Қонунчиликни такомиллаштириш, маъмурий органлар фаолиятининг иш услуби ва методларини яхшилаш, уларни сиёсий етук кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида кўп иш қилинди. Ички ишлар, прокуратура, суд ва юстиция органлари ходимларининг зўр ғайрати билан кўпгина жиноий гуруҳлар, халқ бойлигини таловчилар, пораҳўрлар, чайқовчилар ва бошқа жиноятчи унсурлар фош қилинди ҳамда зарарсизлантирилди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, жиноятга, ҳуқуқ-тартиботнинг бузилишига қарши, жамият манфаатларига зид бўлган ичкиликбозлик, безорилик, текинхўрлик каби ярамас ҳолларга қарши курашда ҳали ҳам жиддий камчиликлар бор.

Биз ана шу масалалар партия ташкилотлари ташкилотчилик ва сиёсий ишларининг таркибий қисми эканлигини эсдан чиқармаслигимиз керак. Коммунистик ахлоқнинг нормалари ва принципларидан ҳар қандай чекинишларга қарши курашда меҳнаткашларнинг активлигини бутун чоралар билан кучайтириш, бу ишда партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари, маҳаллий Советларнинг, корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозлар, муассасалар ва ўқув юртлари раҳбарларининг роли ва жавобгарлигини ошириш зарур.

Ички ишлар, прокуратура, суд ва юстиция органларининг фаолиятини тубдан яхшилашга эришиш, уларни кадрлар билан мустаҳкамлаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш, кўпроқ амалий ёрдам бериш, уларнинг жиноятга қарши курашда ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда ўз вазифаларини қандай бажараётганликларини қаттиқ назорат қилиш лозим.

Шуни назарда тутиш зарурки, турмушнинг юксак маданияти учун, социалистик негиздаги ҳаёт тарзи нормалари ва қоидаларини қарор топтириш учун кураш аввало, янги кишини учун, шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун курашдемакдир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII ва IV пленумларининг маълум қарорлари аввалгидек ҳозирда ҳам республика партия ташкилотларининг турмуш маданиятини юксалтириш ҳамда ўтмиш сарқитларига қарши кураш соҳасидаги фаолиятининг программаси бўлиб қолади.

Марказий Комитет **меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялаш** масалалари билан доим шуғулланиб келмоқда. Кўпгина партия ташкилотлари турли форма ва воситалардан фойдаланиб, диний сарқитларни бартараф қилиш соҳасида иш олиб бормоқдалар. Атеист кадрлар кўпайиб бормоқда, илмий атеизм бўйича махсус лекторийлар ва халқ университетлари очилмоқда, янги байрамлар ва янги маросимларни шакллантириш ҳамда жорий қилиш соҳасида иш олиб борилмоқда.

Аммо шуни қайд қилиб ўтишга тўғри келадики, Тошкент, Наманган, Бухоро, Самарқанд областлари ва бошқа баъзи областларнинг бир қанча районларида бу ишга етарли баҳо берилмаяпти. Динга қарши пропаганда ҳамиша ҳам ўз олдига қўйилган мақсадга эришяпти, деб бўлмайди. Динлар тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан назорат суст амалга оширилмоқда. Аҳолининг бир қисми ҳануз диний одатларга риоя қилмоқда.

Партия ташкилотлари меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашни тубдан яхши йўлга қўйишлари, атеизм пропагандасига ва диндорлар ўртасида алоҳида иш олиб боришга катта эътибор беришлари лозим. Янги, прогрессив одат ва маросимларни кенг ва собитқадамлик билан жорий қилиш, бу ишда барча коммунистлар, комсомоллар, барча ёшлар ва зиёлиларнинг актив қатнашувини таъминлаш керак.

Республикамизда **хотин-қизларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш,** уларни ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятга фаол жалб этиш, раҳбар лавозимларига кўтариш соҳасидаги ишлар яхшиланди. Коммунистик қурилишда хотин-қизларнинг активлигини кучайтириш масаласи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленумида муҳокама қилинди.

Ҳозир республикада саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 40 процентидан кўпини хотин-қизлар ташкил этади. 2 минг аёл пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиси бўлиб ишламоқда, халқ хўжалигидаги мутахассисларнинг 175 мингги хотин-қизлардан иборат. Минг-минглаб ажойиб меҳнаткаш хотин-қизлар раҳбарлик лавозимларида, халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг турли соҳаларида ишлаб турибди. Улардан 37 мингдан ортиқ киши СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларнинг депутати қилиб сайланди, 40 минг киши орден ва медаллар билан мукофотланди.

Шу билан бирга баъзи партия, совет ва хўжалик органлари хотин-қизларни раҳбарлик ишларига, ишлаб чиқариш ва маданий-маиший хизматнинг ҳал қилувчи участкаларига дадил кўтармаётирлар, уларнинг меҳнати учун зарур шароит яратиб бермаётирлар.

Хотин-қизларга нисбатан нотўғри муносабатда бўлиш, уларнинг иззат-ҳурматини камситиш каби ярамас ҳоллар ҳануз учраб турибди. Бу эса баъзан оғир оқибатларга олиб келмоқда. Партия ташкилотлари хотин-қизларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишини кескин суратда яхши йўлга қўйишлари, уларнинг ишлаб чиқаришда ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашишлари учун барча шароитни яратишлари, хотин-қизларга нисбатан эски сарқитларга қарши курашни ғоят кучайтиришлари, бундай сарқитларни тарғиб этувчиларни қаттиқ жавобгарликка тортишлари лозим.

Партия ташкилотлари **ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга** кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Бу масалалар партия комитетларида ва коммунистларнинг йиғилишларида мунтазам равишда қараб чиқилмоқда. Комсомол тўгаракларининг пропагандистлари орасида коммунистлар сони 2,5 баравар кўпайди. Ҳозир сиёсий таълимнинг турли бўғинларида ярим миллионга яқин йигит ва қиз ўқимоқда. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан барча комсомол ташкилотларида ленинча синов муваффақиятли ўтказилди. Бу синовда бир миллиондан ортиқ ёшлар қатнашди.

Биз ҳозирги кунда зўр ифтихор билан шундай дея оламиз: муносиб ўринбосарлар ўсиб етишди. Бизнинг ёшларимиз ғоявий матонатли, меҳнатсевар, саводхон, улуғ Ленин таълимотига, Коммунистик партия ишига чексиз садоқатли ёшлардир. **(Қарсаклар)**.

Аммо шундай бўлса ҳам ёшларни ғоявий жиҳатдан тарбиялаш соҳасида қилинаётган ишларни етарли деб бўлмайди. Ёшлар орасида сиёсатга бефарқ қараш, меҳнатга, ўқишга, гражданлик бурчига бепарво муносабатда бўлиш, социалистик жамиятда яшаш қоидаларини бузиш каби айрим ҳоллар ҳам учрамоқда.

Партия ташкилотлари, барча коммунистлар ёш авлодни тарбиялаш ва ўқитиш соҳасидаги ишни кучайтиришлари лозим. Ёшларнинг касб маҳоратини ва иқтисодий билимларини оширишларига ёрдам бериш, уларда социалистик ишлаб чиқаришнинг тадбиркор хўжайини туйғуларини тарбиялашда уларга ёрдам бериш керак. Йигит ва қизларнинг қимматли ташаббусини, Қарши ва Мирзачўлни ўзлаштиришда, халқ хўжалигининг энг муҳим иншоотларини қуришда актив қатнашиш каби ватанпарварлик ҳаракатини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш лозим. Биз ёшларни хатолардан ўз вақтида сақлаб қолишимиз, уларнинг тўғри йўлдан тойиб кетишларига йўл қўймаслигимиз, уларни буржуа идеологиясининг разил таъсиридан ҳимоя қилишимиз керак.

Жисмоний тарбия янги кишини камол топтиришда муҳим ўрин олади. Марказий Комитет ҳисобот даврида физкультура ва спортни ривожлантириш масалаларини бир неча бор муҳокама қилди. Бу масалалар республика Олий Совети сессиясида қараб чиқилди. Тошкентда 7 минг ўринли муҳташам «Юбилей» спорт саройи, «Ёшлик» енгил атлетика манежи қурилди, республика областлари ва шаҳарларидаги спорт ташкилотларининг моддий базаси мустаҳкамланди.

Ҳозирги вақтда бизда қарийб икки миллион киши спорт билан шуғулланмоқда, 1 миллион 150 минг разрядли спортчи, 710 спорт мастери тайёрланди. Ўзбекистон спортчилари Совет Иттифоқи, Европа, жаҳон чемпионатларида ва олимпиада ўйинларида бир неча рекорд қўйдилар ва ҳамда 77 олтин медаль, 47 кумуш ва 65 бронза медали олишга муваффақ бўлдилар.

Физкультура ва спорт комитети, партия ташкилотлари физкультура ва спортни янада ривожлантириш, аҳолига жисмоний тарбия беришни яхшилаш чораларини кўришлари лозим. Беш кунлик иш ҳафтасига ўтилганлиги ва бинобарин меҳнаткашларнинг бўш вақти ғоят кўпайганлиги сабабли бу вазифа жуда катта аҳамиятга эгадир. Ҳар бир область, ҳар бир шаҳар ва районда спорт ташкилотларининг моддий базасини мустаҳкамлаш, уй-жой массивларида, маҳаллаларда, колхоз ва совхозларда спорт майдончаларини кўпроқ қуриш, ишлаб чиқариш гимнастикасини кенг ёйиш керак. Кенг меҳнаткашлар оммасини физкультура ва спорт машғулотларига жалб этиш лозим. Маҳаллий Советларни, касаба союзларини, комсомолни, бутун жамоатчилигимизни бу ишга отлантириш керак.

Кейинги йилларда **ҳарбий — ватанпарварлик руҳида тарбиялаш** кучайтирилди. Кўпгина шаҳар ва районларда армия сафига чақирилувчи ёшларнинг слётларини ўтказиш, Совет Армияси сафига тантанали узатиш маросимлари, уруш ветеранлари билан учрашувлар анъана бўлиб қолди. Меҳнаткашлар коллективларининг Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи ҳарбий қисмлари ва бўлинмалари билан оталиқ алоқалари мустаҳкамланди. Республикада 4 мингта шон-шуҳрат хонаси, бурчак ва клублари ташкил этилди, 949 ҳайкал, обелиск ва ёдгорлик лавҳалари ўрнатилди.

Кишиларни ватанпарварлик руҳида, социалистик Ватанимизга, улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашни янада яхшилаш — идеология ишимизнинг биринчи галдаги вазифасидир. Партия ташкилотларининг, бутун жамоатчиликнинг совет кишиларини, ҳусусан ёшларни партиянинг, ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида, совет халқининг буюк зафарларидан фахрланиш, Советлар мамлакати граждани эканлиги туйғусидан фахрланиш, социалистик Ватаннинг ҳимоясига доим шай бўлиб туриш руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишларини такомиллаштириш зарур. **(Қарсаклар).**

Умумий таълим мактаблари, ўрта ва олий ўқув юртлари, корхоналар, муассасалар, колхозлар ва совхозларда бошланғич ҳарбий тайёргарликни йўлга қўйишга жиддий эътибор бериш зарур. Ҳарбий-техника билимлари пропагандасини тубдан кучайтириш, граждан мудофааси барча ҳизматларининг тайёргарлигини доим ошириш ва такомиллаштириш керак.

Партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотлари, ДОСААФ органлари барча меҳнаткашларни Совет Иттифоқи шонли Қуролли Кучларини севиш ва ҳурмат қилиш руҳида тарбиялашлари. Совет Ватанининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш бутун халқнинг жонажон иши эканлигини эсда тутиб, жангчиларимизга доим зўр эътибор билан ғамхўрлик қилишлари керак. **(Қарсаклар).**

Меҳнаткашларни **пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги** руҳида тарбиялаш — республика партия ташкилотининг идеология соҳасида амалга ошираётган кўп қиррали ишида асосий ўринни олиб келди ва олиб келмоқда. Ўзбекистонда юздан ортиқ миллат ва элат вакиллари ҳамжиҳат, дўст оилада яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Улар республиканинг экономикаси, маданиятини ривожлантиришда, сиёсий ва ижтимоий ҳаётида актив қатнашмоқдалар. Бу эса бизнинг буюк ифтихоримиздир.

Интернационал тарбия масалалари доим Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг диққат марказида турибди. Ҳисобот даврида шу проблемалар юзасидан республика миқёсида республикалараро бир неча илмий конференция ўтказилди, бир қанча китоб тайёрланди ва нашр этилди. Кўпгина шаҳар ва районларда интернационал учрашувлар клублари ишламоқда, турли миллат меҳнаткашларининг дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам берадиган хилма-хил тадбирлар амалга оширилмоқда.

Улуғ Ленин бизга васият қилиб қолдирган, Коммунистик партия чиниқтириб ўстирган СССР халқлари дўстлиги Советлар мамлакати иқтисодий ва маданий ҳаётининг ҳамма соҳаларида ажойиб самаралар бермоқда. Бу дўстлик гранит каби мустаҳкам, қуёш каби иссиқ, чашма сувидек мусаффодир. Бу дўстлик барча муваффақиятларимизнинг негизи, қўлга киритадиган барча ғалабаларимизнинг гаровидир. **(Қарсаклар).**

Ўзбекистон пойтахти Тошкент шаҳрини тиклаш ва янгидан қуриш соҳасидаги қаҳрамонлик эпопеяси совет халқлари бузилмас дўстлиги, барча иттифоқдош республикалар, барча социалистик миллатлар ҳаракат бирлигининг гўзал тимсоли бўлиб тарихга ёзилиб қолади.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг буюк ғамхўрлиги ва зўр эътибори туфайли, Москва, Ленинград, барча қардош республикалар меҳнаткашларининг, Совет Армияси жангчиларининг самимий ёрдами туфайли Тошкент шаҳримиз мисли кўрилмаган қисқа вақт ичида зилзиладан кейинги ҳаробалар устида тикланди, янги қиёфага эга бўлди, янада улуғвор ва янада кўркам шаҳар бўлиб қолди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев республика партия активи йиғилишида совет халқларининг интернационал жасоратига юксак баҳо берди. Тошкент, деди Леонид Ильич Брежнев, ҳаммамизни совет халқларининг бундай дўстлиги ва қардошлигини асло эсдан чиқармасликка даъват этади. **(Қарсаклар).**

Биз жонажон Коммунистик партияни, КПСС ленинчи Марказий Комитетини ишонтириб айтамизки, бу дўстлик ва қардошликни ҳеч қачон эсдан чиқармаймиз! (Қарсаклар).

Биз совет халқларининг муқаддас дўстлигини кўз қорачиғидек авайлаб сақлаймиз ва мустаҳкамлаймиз. Меҳнаткашларни социалистик ватанпарварлик ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашни бутун чоралар билан яхши йўлга қўямиз.

Ўртоқлар! Совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги муваффақиятларимиз шубҳасиз ва ҳаммага аёндир. Шу билан бирга, коммунистик экономика ва маданиятни вужудга келтириш, янги кишини тарбиялаш партия ташкилотларининг ғоявий-сиёсий ишларини янада юксак даражага кўтаришни, бу ишдаги мавжуд жиддий камчилик ва нуқсонларни бартараф қилишни талаб этади.

Идеология ишида ҳануз юзакичилик ва расмиятчиликка йўл қўйилмоқда, идеология ишининг турмушдан ажралиб қолишига, бу ишнинг натижаларини ўтказилган тадбирлар миқдоригагина қараб баҳолашга интилиш бартараф қилинган эмас. Жойларда идеология ишининг натижаларига кўпинча юзаки, танқидсиз қаралмоқда, ишларнинг ҳақиқий аҳволини бўяб кўрсатиш, камчилик ва нуқсонларни хаспўшлаб ўтиш каби уринишларга йўл қўйилмоқда. Кадрларимиз ўнларча ва юзларча тадбирлар, минг-минглаб лекция ва докладлар ўтказяпмиз, деб шуларни рўкач қиладилар. Биз бунда кўпинча энг асосий нарсани — ана шу тадбирларнинг таъсирчанлиги ва самарасини, булар совет кишиларининг онги ва қалбида қандай из қолдирганлигини, уларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини нақадар ошираётганлигини кўпинча эсдан чиқариб қўямиз.

Баъзи партия комитетлари партия ва ҳукуматнинг коммунистик тарбия масалалари ҳақидаги Директиваларини бажаришни суст уюштирмоқдалар ва уларнинг бажарилишини пухта текшириб кўрмаётирлар, идеология муассасалари, ижодий союзлар, нашриётлар, газета, журналлар, телевидение ва радио ишининг мазмунини анализ қилмаётирлар, уларнинг фаолиятини кўнгилдагидек мувофиқлаштириб олиб бормаётирлар.

Марказий Комитет, унинг бўлимлари, область, шаҳар ва район партия комитетлари ғоявий-тарбия ишининг мазмунига доим чуқур эътибор беришлари, ташкилотчилик фаолияти билан идеология фаолиятини бирга қўшиб олиб боришни таъминлашлари лозим. Идеология ишига партиявий раҳбарликни уюштириш, бу раҳбарликнинг метод ва формаларини такомиллаштириш, айрим партия комитетларининг идеология ишида рўй бераётган кампаниячилик ва дабдабозлик, канцеляриячилик-бюрократик услубини кескин қоралаш зарур.

Шу билан бирга идеология иши мутахассис пропагандистларнинггина бурчи эмаслигини яна бир марта таъкидлаб ўтиш зарур. Бу — бутун партиянинг, барча партия комитетлари ва партия ташкилотларининг иши, барча раҳбар кадрларнинг энг биринчи бурчи, ҳар бир коммунистнинг Уставда белгиланган вазифасидир. Бизларнинг ҳаммамиз кишиларнинг маънавий ҳаёти учун, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги нуқсонлар учун жавобгармиз.

Бу ишда бошланғич партия ташкилотларининг, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари Советлари, касаба союзлари, комсомол, жамоат ташкилотлари, министрликлар ва идораларнинг роли ҳамда жавобгарлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқ зарур.

Партия ҳаммамизни идеология ишида ленинча услубни ривожлантиришга даъват этмоқда. Бу услуб юксак принципиаллик, коммунистик ғоявийликни, душман буржуа идеологиясига нисбатан муросасизликни, революцион назарияни ижодий тарзда қўлланиш ва ривожлантиришни, омманинг эътиқодини ҳамда уни хўжалик ва маданий қурилишнинг муҳим вазифаларини ҳал этиш йўлида уюштиришни мужассамлантиради.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишида муваффақият қозониш кадрларга боғлиқдир. Ҳозирги шароитда эса кадрлар олдига қўйилаётган талаблар анча ортиб бормоқда. Идеология ишини марксча-ленинча назарияни, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши экономикасини яхши билган кишиларга, омманинг серғайрат ва қобилиятли бўлган ҳамда кишининг ақл-идроки ва қалбига энг яхши ва энг тўғри йўл топа оладиган ташкилотчиларига топшириш керак. Марказий Комитет, область, шаҳар, район партия комитетлари идеология ходимларининг систематик равишда доим ўқишини ташкил этиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари лозим.

Партия ташкилотларининг ҳозирги вақтдаги жанговар вазифаси — тўққизинчи беш йиллик план юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини кенг пропаганда қилишдан иборат. Пропагандистлар, агитаторлар, лекторлар, матбуот, телевидение ва радио ходимлари, барча коммунистлар ва барча раҳбар кадрларимиз ана шу буюк ва масъулиятли сиёсий кампания вақтида партия томонидан янги беш йилликда қўйилган улкан вазифаларнинг моҳияти ва аҳамиятини ҳар бир меҳнаткашга тушунтириб беришлари, қимматли таклиф ва мулоҳазаларни ҳисобга олишлари, халқнинг ижодий ғайратини халқ хўжалик планларини бажариш учун курашга сафарбар қилишлари керак.

Партиянинг мамлакатимизда коммунистик жамият барпо этишга қаратилган буюк режаларини амалга ошириш учун кураш ҳозирги шароитда партия ташкилотлари идеология ишининг энг асосий мазмуни бўлиши лозим.

Коммунистик партиянинг ленинча сиёсатини батафсил кўрсатиб бериш керак. Коммунистик партия совет жамиятидаги барча синфлар ва табақаларнинг, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг туб манфаатларини ифода этувчи монолит сиёсий куч сифатида майдонга чиқмоқда. Ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг ва зиёлиларнинг КПСС сиёсатини амалга ошириш йўлидаги курашини кенг ва очиқ-равшан кўрсатиб бериш лозим.

Идеология соҳасидаги ҳамма ишлар совет халқини Коммунистик партия теварагида янада маҳкам жипслаштиришга, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга қаратилиши лозим. **(Қарсаклар).**

V. ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИ ВА САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Ўртоқлар! КПСС XXIII съездининг қарорлари совет жамиятининг раҳбар ва етакчиси бўлган партиямизни ривожлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. Съезд қарорларининг самарали таъсири остида Ўзбекистон партия ташкилотларида партия ички демократияси янада ривож топди, партия турмушининг ленинча нормаларига ва раҳбарлик принципларига қаттиқроқ риоя қилинадиган бўлиб қолди. Партия комитетларининг ва бошланғич партия ташкилотларининг роли, обрўйи ва нуфузи сезиларли равишда кучайди, уларнинг омма билан алоқаси мустаҳкамланди.

КПСС Марказий Комитети қатъият, босиқлик ва дадиллик билан ишлашни ўргатиб келаётганлиги, руҳланиб ва зўр умидлар билан ишлаш вазиятини вужудга келтирганлиги республика партия ташкилотларининг фаолиятида ўз ифодасини топди, яқиндагина бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларининг боришида ҳам яхши из қолдирди.

Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитети XVIII съездга зўр мамнуният билан шуни маълум қиладики, ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари ва конференциялари коммунистларнинг, республикадаги барча меҳнаткашларнинг фикрини ифодалаб, Коммунистик партиянинг ленинча бош йўлини КПСС Марказий Комитетининг ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг амалий фаолиятини қизғин маъқулладилар. **(Қарсаклар).**

Партия йиғилишлари ва конференциялари ҳамма жойда коммунистларнинг зўр активлиги билан уюшқоқлик ва ишчанлик вазиятида ўтди. Бу йиғилиш ва конференциялар партия органларининг ишларини ҳар томонлама ва объектив равишда анализ қилиб чиқиб, келажакка мўлжалланган вазифаларини белгилаб берди. Ҳисобот-сайлов кампанияси давомида 140 минг нафар коммунист сўзга чиқди. Булар кўпгина қимматли таклифларни ва танқидий мулоҳазаларни айтдилар. Марказий Комитет барча таклиф ва мулоҳазаларни умумлаштириб, уларни бюрода кўриб чиқди ва махсус қарор қабул қилди.

Партия комитетларининг составига ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хотин-қизлар илгариги конференциялардагига қараганда кўпроқ сайланди. Ҳамма жойда район ва шаҳар партия комитетларининг бюроларига оддий коммунистлар, ишчилар ва колхозчилар сайланди. Мана шуларнинг ҳаммаси партия комитетларининг ролини ва обрўйини янада оширишга ёрдам беради, уларнинг омма билан алоқасини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлайди.

Ҳисобот-сайловлар Ўзбекистон коммунистларининг яхлит бирлигини, республика партия ташкилоти ўзининг ленинчи штаби бўлган КПСС Марказий Комитети теварагида сира бузилмайдиган бўлиб жипслашганлигини янги куч билан намойиш қилди. **(Қарсаклар).**

Ҳисобот даврида республика Коммунистик партиясининг ғоявий чиниқиши ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланиши қонуниятли тарзда давом этди. У партиявий раҳбарлик тажрибаси билан ўзини бойитди. Республика партия ташкилотининг фаолияти тағин ҳам юксак даражага кўтарилганлиги коммунистик қурилишнинг янги босқичига мос бўлиб тушди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия активининг Тошкент шаҳридаги йиғилишида сўзга чиқиб, Ўзбекистон Коммунистик партиясига юксак баҳо бериб, бундай деди: «Сизларнинг республика партия ташкилотингиз анчагина кучли, тажрибали ташкилот, Совет Иттифоқи Коммунистик партиямизнинг жанговар, илғор отрядларидан бири. Сизларнинг кучингиз жуда катта, бу кучингиз шундан иборатки, КПСС Марказий Комитети сизларга чексиз ва тўла равишда ишонади. **(Қарсаклар).** Ўз навбатида сизлар ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига чексиз содиқсиз ва берилгансиз. Мана шу икки омил сизларга шундай куч бағишлаб турибдики, бу куч билан сизлар партиямиз ва халқимизнинг олдингизга қўйган ҳар қандай вазифасини ҳал қила оласиз». **(Қарсаклар).**

(Давоми 6-бетда).